

**A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR
BESZÁMOLÓJA
2018**

A Fővárosi Közgyűlés Emberi Erőforrások és Nemzetközi Kapcsolatok
Bizottsága 2019. május 23-i ülésén megtárgyalta
a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
2018. évi beszámolóját és a 97/2019. (V.23.) sz. határozatával
egyhangúlag jóváhagyta.

Tartalom

Bevezetés	7
2018 áttekintése	8
I. Az év kiemelt feladatai voltak	8
1. Országos múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek.....	8
2. Igazgatás.....	14
3. Minőségirányítási rendszer bevezetése.....	15
4. Pályázatok, támogatások.....	15
5. Szakkönyvtári feladatok.....	15
6. Együttműködés, partnerség.....	16
II. Kiemelt rendezvények	16
1. Közkönyvtári konferencia	16
2. Országos rendezvények.....	17
3. A FSZEK könyvtárai által megvalósított fontosabb rendezvények.....	17
III. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés.....	18
1. Hálózatfejlesztés - tagkönyvtár-felújítások, integrációk.....	18
2. Technológiai fejlesztések	18
3. Szolgáltatásfejlesztések.....	19
4. Könyvtárhasználat	19
5. Üzemszervezés	20
IV. Elismerések és kitüntetések	20
Részletes szakmai beszámoló.....	23
I. Központi szolgáltatások.....	23
1.1. Informatika.....	23
1.2. Szerzeményezés és feldolgozás.....	26
II. Szakkönyvtári feladatok.....	34
2.1. Szolgáltatási feladatok.....	34
2.2. Gyűjteményfejlesztés	37
2.3. Gyűjteményfeltárás	38
2.4. Tudományos munka	38
III. Gazdálkodás.....	38
3.1. Bevételek alakulása.....	38
3.2. Kiadások alakulása.....	43
IV. Műszaki üzemeltetés.....	46
4.1. Állagmegóvás.....	46
4.2. Állományvédelem.....	46

V. Belső ellenőrzés	47
VI. Humánerőforrás.....	47
6.1. Kiemelt feladatok	47
6.2. Képzés, továbbképzés, oktatás	47
6.3. Munkaerő-gazdálkodás.....	48
VII. Kapcsolatok.....	49
7.1. Intézményi – önkormányzati kapcsolatok	49
7.2. Lakossági kapcsolatok	49
7.3. Média- és sajtókapcsolatok.....	49
7.4. Nemzetközi szakmai kapcsolatok	49
7.5. Szakmai rendezvények, előadások, hazai és külföldi tanulmányutak.....	49
VIII. Rendezvények	50
Központi Könyvtár	51
1. Kiemelt feladatok	51
2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés.....	51
2.1. Technológiai fejlesztések	51
2.2. Szolgáltatásfejlesztés.....	51
3. Szolgáltatások alakulása, látogatások.....	52
3.1. Könyvtárlátogatás, kölcsönzés, helyben használat	52
3.2. Tájékoztató szolgáltatások.....	52
4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok	54
4.1 Szerzeményezés – állománygazdálkodás	54
4.2. Feldolgozás	55
5. Gazdálkodás.....	56
5.1 Bevételek alakulása.....	56
5.2 Pályázatok, támogatások	56
6. Humánerőforrás	56
6.1 Képzés - továbbképzés –oktatás	56
6.2Munkaerő-gazdálkodás.....	56
7. Kapcsolatok	57
7.1. Intézményi, önkormányzati kapcsolatok	57
7.2Média- és sajtó kapcsolatok.....	57
7.3 Lakossági kapcsolatok	57
7.4 Szakmai rendezvények, tanulmányutak, publikációk (hazai és külföldi).....	58
8. Rendezvények.....	58
8.1. Kiemelkedő programok és programsorozatok	58
8.2. A Zenei Gyűjtemény programjai	58

8.3. A Központi Könyvtár kiállításai	59
1. sz. régió.....	60
1. Kiemelt feladatok	60
2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés.....	60
2.1. Tagkönyvtár-felújítás, integrációk, fejlesztési feladatok.....	60
2.2. Tárgyi feltételek	60
2.3. Üzemszervezés.....	60
2.4. Szolgáltatásfejlesztés.....	61
3. Szolgáltatások, látogatások.....	61
4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok	62
4.1. Informatika.....	62
4.2. Szerzeményezés és feldolgozás.....	62
4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás.....	63
4.4. Üzemeltetés	63
5. Gazdálkodás, bevételek	63
5.1. Bevételek.....	63
5.2. Pályázatok – támogatások	63
6. Belső ellenőrzés.....	64
7. Humánerőforrás	64
7.1. Képzés - továbbképzés – oktatás	64
7.2. Munkaerőgazdálkodás	64
8. Kapcsolatok	65
8.1. Intézményi, önkormányzati kapcsolatok	65
8.2. Lakossági kapcsolatok	65
8.3. Média- és sajtókapcsolatok.....	65
8.4. Szakmai kapcsolatok.....	65
9. Rendezvények.....	66
2. sz. régió	67
1. Kiemelt feladatok	67
2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés.....	68
2.1. Tagkönyvtár-felújítás, integrációk, fejlesztési feladatok.....	68
2.2. Tárgyi feltételek	68
2.3. Szolgáltatásfejlesztés.....	68
2.4. Üzemszervezés.....	70
3. Szolgáltatások alakulása, látogatások.....	70
4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok	72
4.1. Informatika.....	72

4.2. Szerzeményezés, feldolgozás	72
4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás	72
4.4. Üzemeltetés	73
5. Gazdálkodás	73
5.1. Bevételek alakulása	73
5.2. Pályázatok, támogatások	74
6. Belső ellenőrzés	77
7. Humánerőforrás	78
7.1. Képzés – továbbképzés – oktatás	78
7.2. Munkaerő-gazdálkodás	78
7.3. Fluktuáció	78
8. Kapcsolatok	79
8.1. Intézményi – önkormányzati kapcsolatok	79
8.2. Lakossági kapcsolatok	79
8.3. Média- és sajtókapcsolatok	80
8.4. Szakmai rendezvények, tanulmányutak	80
9. Rendezvények	80
3. sz. régió	81
1. Kiemelt feladatok	81
2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés	81
2.1. Tagkönyvtár-felújítás	81
2.2. Tárgyi feltételek	82
2.3. Üzemszervezés	82
2.4. Szolgáltatásfejlesztés	82
3. Szolgáltatások alakulása, látogatások	83
3.1. Kölcsönzés, helyben használat	83
3.2. Tájékoztató szolgáltatások	85
4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok	85
4.1. Informatika	85
4.2. Szerzeményezés, feldolgozás	85
4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás	85
4.4. Üzemeltetés	86
5. Gazdálkodás	86
5.1. Bevételek alakulása	86
5.2. Pályázatok – támogatások	86
6. Belső ellenőrzés	87
7. Humánerőforrás	87

7.1. Képzés – továbbképzés – oktatás	87
7.2. Munkaerő-gazdálkodás.....	87
7.3. Fluktuáció	88
8. Kapcsolatok	88
8.1. Intézményi-önkormányzati kapcsolatok	88
8.2. Média- és sajtókapcsolatok.....	88
8.3. Lakossági kapcsolatok	89
8.4. Szakmai kapcsolatok.....	89
9. Rendezvények.....	89
Városháza Kiadó	90
Alapvetések	90
Kiadványok.....	90
A Városháza Kiadó nyilvános megjelenései	91
MELLÉKLETEK.....	92

Bevezetés

A 2018. év kiemelkedő volt Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár számára.

Több éves elő- és felkészítő munkát követően a könyvtár alkalmasnak ítélte magát arra, hogy megpályázza a Minősített Könyvtári címet, amelyet elnyert. Így a 2004-es Év könyvtára és a Pro Urbe Budapest díj után a Minősített Könyvtár cím birtokosa is Budapest könyvtára. Ez a könyvtár dolgozóinak közös többéves munkáját igazolta vissza, amelyet megerősített a használói elégedettség mérés is.

A FSZEK folytatta az EFOP 3.3.3.-VEKOP/16 megvalósítását. Az Én könyvtáram projekt ma már ismert és elfogadottá vált a hazai könyvtári szakemberek között. Folyamatosan bővült azok köre, akik képzésekben, programokban vesznek részt. Sajnos az Irányító Hatóság késedelmes döntése kedvezőtlenül befolyásolta a könyvtár olvasásnépszerűsítő programjának közbeszerzési eljárását és a tervezett időbeni megvalósítását.

Az év kiemelt és új feladata volt a GDPR alkalmazása, amelyet a terveknek megfelelően ütemezve folyamatosan végzünk. Megfelelő előkészítés és egyeztetés alapján került sor a Központi Könyvtár Zenei Gyűjteményének áthelyezésére a Reviczky utcai épületbe. Így megnyílt a lehetőség a közbeszerzési eljárást követően az Ötpacsirta utcai épület rekonstrukciójának előkészítésére.

Befejeződött a IV/1. Király utcai könyvtár tervezett tető, nyílászáró cseréje és homlokzatának felújítása. 15 év után lift került a XI/6. Karinthy utcai könyvtárba, valamint megtörtént az udvari üvegfelület cseréje. Légkondicionáló került elhelyezésre a XVIII/3. Thököly úti könyvtárba. Elindult a VI. Teréz körúti épület átalakításának előkészítő munkálatai: tervezés, közbeszerzés. A vállalt határidő előtt befejeződött a kiköltözés és átadásra került a VI. kerületi Andrassy úti volt könyvtár. Jelenleg ideiglenesen a VII. kerület Kertész utcában történik a szolgáltatás. 2017. februárjában a tetőszerkezet életveszélyes állapota miatt kénytelenek voltunk a III/2. Bajáki Elemér utcai könyvtár szolgáltatását felfüggeszteni. A két tulajdonos a III. kerületi Önkormányzat, a Fővárosi Önkormányzat és a használó FSZEK részvételével tartott egyeztetések eredménytelensége miatt továbbra is megoldatlan az épület felújítása. Ma már csak racionális döntéssel és forrásbiztosítással oldható meg, hiszen kész tervek, a használati megállapodás is rendelkezésre áll.

A Fővárosi Önkormányzat ebben az évben is biztosította a könyvtár eredményes működéséhez szükséges forrásokat. Hosszú évek óta újra külön pénzügyi fedezet segítette a felújítási programunkat.

A FSZEK továbbra is folytatta a racionális, kiegyensúlyozott gazdálkodását. A Fővárosi Önkormányzat 2018-ban közel 10% bérkorrekcióra adott forrást, amelyet a FSZEK előzetes egyeztetések alapján a dolgozói teljesítmények figyelembevételével differenciáltan használt fel. Ugyanakkor nem került sor a korábban bejelentett kulturális illetménypótlék (15%) következő ütemének bevezetésére. Ebben az évben is lehetőségünk volt a cafetéria biztosítására, valamint a hagyományos differenciált jutalmazásra.

Hosszú évek után több új frissen végzett diplomást tudtunk felvenni, amely kedvezően befolyásolja az intézmény munkáját.

A kerületi önkormányzatokkal továbbra is jó a kapcsolatot ápol a FSZEK. A változatos, több területen történő együttműködés a tagkönyvtárak vonzásában élő kerületi lakosokat szolgálja. Könyvtáraink többsége meghatározóan van jelen a helyi kulturális életben. Szolgáltatásaik, programjaik több könyvtárban a helyi közösségépítésben is szerepet vállalnak.

A FSZEK 2018. évi teljesítménye megfelel az olvasói, használói és szakmai elvárásoknak. Az utóbbi öt év átlagának megfelelően a regisztrált olvasók száma 300.219 fő volt. A könyvtárhasználatok száma kiemelkedően növekedett: 7.737.112 fő volt, amelynek oka a különböző új internetes oldalak és alkalmazások használata. Az előző évekhez képest csökkent a személyes használók száma, viszont a távhasználók száma eddig soha nem látott mértékben növekedett. Ez a szolgáltatási tartalmak és rendszerek továbbfejlesztését igénylik. A nemzetközi és hazai tendenciáknak megfelelően kisebb mértékben tovább csökkent a dokumentumok kölcsönzés száma és a helyben használat. Ugyanakkor jelentősen emelkedett a távhasználat, amelynek egyik kedvező visszajelzését jelentette a lejárat előtti e-mail értesítés bevezetése. Ezt a használóbarát szolgáltatást kedvezően fogadták az olvasók, a könyvtár presztízsét jelentősen emelte, de ez a döntés előre számított bevételi kiesést eredményezett. A statisztikai adatok továbbra is igazolják, hogy könyvtáraink továbbra is meghatározó helyi közösségi térként szolgálják az ott lakók, a könyvtárhasználók javát. A különböző korosztályok számára készült

programok száma 4244, a résztvevők száma 131.650 fő volt. Ez valamennyit csökkent az előző évhez képest, de több könyvtárunk felújítás, átköltözés miatt zárva volt.

A FSZEK az előző évek gyakorlatának megfelelően több országos szakmai konferenciát rendezett. Kiemelendők voltak az Én Könyvtáram EU-s projekt keretében tartott tanácskozások. Folytatódott az Internet Fiesta, a 3 I programokhoz kapcsolódó konferenciák rendezése. Emléküléseken emlékeztünk meg a névadó, Szabó Ervin halála 100. évfordulójáról és Hamvas Béla halálának 50. évfordulójáról. Örvedetes, hogy néhány tagkönyvtár is kezdeményezett szakmai konferenciát.

A kerületi és az országos médiákban a FSZEK rendszeresen jelen van írásokkal, interjúkkal, tudósításokkal. Kiemelkedő volt az M5 kétrészes Mesterember riportfilmje, amelyben könyvtári munkafolyamatok mellett sikerült bemutatni a FSZEK összetett és sokoldalú tevékenységét.

Kapcsolatunk a Fővárosi Önkormányzattal mint fenntartóval, az érintett szervezeti egységeivel, különösen a Kulturális, Turisztikai, Sport, Köznevelési és Szociálpolitikai Főosztállyal korrekt és eredményes. Jó kapcsolatot tartunk fenn az EMMI Kulturális Államtitkárságával, különösen a Könyvtári és Levéltári Főosztállyal. Eredményes munkakapcsolatunk van a különböző könyvtárakkal, szakmai szervezetekkel, különösen az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel, a Magyar Könyvtárosok Egyesületével, a Könyvtáros Tanárok Egyesületével. Ebben az évben Budapest testvérvárosi kapcsolatai keretében több kiállításra, rendezvényre, előadásorozatra került sor. A FSZEK ennek keretében tudatosan építi fel a nemzetközi szakmai kapcsolatrendszerét, amelynek kiemelt eleme az IFLA és a nagyvárosi könyvtárakat tömörítő Metlib szervezetében való részvétel. Részt vettünk a Magyar Könyvtárosok VIII. Világtalálkozásának előkészítésében és megrendezésében.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2018-ban kitűzött céljait megvalósította és továbbra is meghatározó kulturális közszolgáltató intézményként végezte munkáját.

2018 áttekintése

I. Az év kiemelt feladatai voltak

1. Országos múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek

A Széchenyi 2020 program keretében valósul meg a „Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek” című kiemelt projekt, kódszáma: EFOP-3.3.3-VEKOP-16-2016-00001. A projekt kezdeményezője: az Emberi Erőforrások Minisztériuma. A konzorciumi szerződés aláírói a konzorciumvezető dr. Cseri Miklós főigazgató, Szabadtéri Néprajzi Múzeum és dr. Fodor Péter főigazgató, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár mint konzorciumi partner. A projekt megvalósítási időszaka 2017.02.01-től 2020.01.31-ig tart, a tevékenységek három 12 hónapos mérföldkőhöz kötődnek. A 2018-as esztendő lényegében a II. mérföldkő megvalósításának éve volt, a mérföldkő a 2018. február 1-jétől 2019. január 31-ig tartó időszakot ölelte fel.

A projekt keretében a köznevelés hatékonyságát és eredményességét szolgáló, új típusú kompetencia- és készségfejlesztő, valamint tanulást támogató könyvtári szolgáltatások fejlesztése valósul meg, illetve országos szaktanácsadói hálózat jött létre. A program fejlesztési irányai: az olvasáskultúra-fejlesztés támogatása, a digitális írástudás közvetítése, a könyvtárhasználat és információkeresés fejlesztése valamint a szövegértés támogatása, fejlesztése, különös tekintettel a digitális szövegértésre és az egyéni és közösségi tanulásra.

A projekt teljeskörű, ütemezett ellenőrzésére került sor 2018. szeptember 18-19-én. Az ellenőrzés a megvalósítást szabályosnak minősítette, az előrehaladást arányosnak. Az év végén megkezdődött a költségvetés és a szakmai tevékenységek előrehaladásának felülvizsgálata, mivel a 2016-os tervezés óta eltelt időszak tapasztalatai ezt indokolták. A szükséges változtatások kezdeményezésének előkészítése lezajlott, azok benyújtására 2019 elején kerül sor.

A program megvalósításában jelentős hátráltató tényező volt a projektben tervezett marketing-kommunikációs közbeszerzés lebonyolításának elhúzódása. Ennek kockázatát már 2018. január 22-én jelezte az intézmény az Irányító Hatóság projekt-végrehajtási ülésen. Előzetes ellenőrzésre 2017.

november 23-án került benyújtásra és összesen 15 hónapos időszak után 2019. február 5-én érkezett meg a 2017/11/SZ/06300 számú záró tanúsítvány a "Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár részére marketing tevékenység ellátása az EFOP-3.3.3-VEKOP/16-2016-00001 pályázati konstrukció keretében" közbeszerzéshez, azaz ekkor indulhatott el a szerződéskötés és a tevékenység megvalósítása. A megvalósíthatósági tanulmányban szereplő eredeti ütemezéshez képest az elhúzódó bírálati folyamat a szakmai megvalósítás kapcsolódó tevékenységeinél jelentős késedelmet okozott, melynek hatása jelentkezett a pénzügyi felhasználásban is, ami a források ütemezett felhasználásában több mint 80 millió forintos csúszást jelentett. A felhasználásra új szakmai és pénzügyi ütemezés készült, ennek alapján a tervezett kampányra 2019 őszén kerül majd sor.

A GDPR-hoz kapcsolódó intézményi eljárásrend kialakítása figyelembe vette a projekt tevékenységeit is, melyek 2018-ban teljeskörű felülvizsgálatra kerültek.

1.1. Partnerség

2018-ban is kiemelt szerep jutott a partneri együttműködéseknek intézményekkel, szakmai szervezetekkel. Együttműködési megállapodások alapján a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár partnerei: a 19 megyei hatókörű városi könyvtár, az Országos Széchenyi Könyvtár Könyvtári Intézete, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, a Könyvtárostanárok Egyesülete, a Magyar Olvasástársaság, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség.

1.2. Humán erőforrás

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár szervezetén belül projektiroda működik a program megvalósításáért. A szakmai stáb szorosan együttműködik a konzorciumvezető Szabadtéri Néprajzi Múzeum által irányított projektmenedzsmenttel. A szakmai stáb tagjai határozott idejű kinevezésekkel látják el feladataikat.

1.3. A projekt szakmai megvalósítása

1.3.1 Szakmai műhelyek működtetése

A négy fejlesztési iránynak megfelelő módszertani műhelyek működése 2018 januárjában lezárult. Elkészültek a szakterületi SWOT elemzések és célfák, összegyűjtésre és tárgyszavazásra került egy 1400 tételből álló, a módszertant támogató magyar és angol nyelvű szakirodalmi adatbázis alapját képező bibliográfiai adatbázis. A műhelytagok véleményezték a jó gyakorlatok gyűjtését, segítették a közvéleménykutatási tervek előkészítését. Közreműködtek az új módszertan alapjának kidolgozásában, ehhez kapcsolódóan 20 módszertani tanulmány született, ezek szaklektorálása is megtörtént. A műhelytagok 2018-ban folyamatosan közreműködtek a szakmai rendezvények előadóiként a program disszeminációjában (ezek részletezésére a Rendezvények pontban kerül sor).

1.3.2 Kutatások

A projekt keretében 2017 őszén megvalósított lakossági közvéleménykutatások eredményei 2018 januárjában kerültek közzétételre. Két hiánypótló, országos lakossági közvéleménykutatás lebonyolítása zajlott olvasáskultúra, könyvtárhasználat–információkeresés, könyvtár- és könyvtároskép vonatkozásában. Ezek 1500-1500 főt érintő reprezentatív felmérések voltak, melyek során a 3-17 évesek, illetve a 18 év felettiak könyvtár- és médiahasználati, illetve olvasási szokásainak felmérése történt. A kutatás lebonyolítója a PSYMA Hungary volt, az év végén megkezdődött a 2019-es azonos tárgyú felmérések előkészítése is. Az eredmények jelentős érdeklődést váltottak ki nemcsak a szakmában, de a sajtóban is. A kutatási eredményeket összefoglaló tanulmányok és prezentációk elérhetők a projekt honlapján. A hasonló felmérések között egyedülálló, hogy a portálon elérhető igénylőlap kitöltésével a teljes felmérés adatbázisa 2018 augusztusától kikérhető kutatási, publikálási célra.

1.3.3.Felmérés a DIGCOMP 2.0 keretrendszerben

A könyvtárosok digitális kompetenciájának mérésére a DIGCOMP keretrendszerben még a 2017. évben országos reprezentatív kutatást végeztünk. Az adatfelvételt a kutatási szakértő a Google Forms alkalmazással készült kérdőívvel, online formában végezte el. A 43 kérdésből álló kérdőívet 1785 fő töltötte ki. A válaszadók száma kérdésenként eltérő, általában kevéssel 1700 alatt vagy felett van. 2018. január 15-re elkészült a könyvtári szakemberek digitális kompetencia mérésének zárótanulmánya. A

kutatás eredményeinek összegzésére a 2018. január 18-án, a FSZEK Központi Könyvtárában megrendezett szakmai konferencia keretében került sor. A felkért kutatási szakértő az év során a projekt 6 további szakmai rendezvényén (Budapest, Debrecen, Nyíregyháza, Eger, Kecskemét) ismertette kutatását (kiemelten a helyi viszonyokat és adatokat bemutatva), illetve 2018. április 4-6-án az Eszterházy Károly Egyetemen megrendezett Networkshop konferencián is előadást tartott a könyvtárosok digitális kompetenciájának vizsgálatáról. A projektben megvalósuló módszertani képzés tematikájának összeállításakor a kutatási eredményeket már figyelembe vettük.

2018. március 30-ig, szintén a DIGCOMP keretrendszer segítségével zajlott le a pedagógusok digitális kompetencia-vizsgálata is, több mint 800 fő bevonásával. A vizsgálattal kapcsolatban – a területi reprezentativitási elv figyelembevételével – 103 óvodát, 320 általános iskolát és 168 középiskolát kerestünk meg felkérő levelünkkel. A kérdőív eljuttatásában a szaktanácsadók is segítettek, és szakmai partnereink (KTE, HUNRA) is támogatták tevékenységünket. Mindkét kutatás eredményei megjelentek a Tudományos és Műszaki Tájékoztatásban.

1.3.4. Mintaprogramfejlesztés

A projekt első évében megtörtént a könyvtári jó gyakorlatok összegyűjtése, a felhívás 2470 könyvtárba jutott el, és 135 településről 342 jó gyakorlatot töltöttek fel. Tárgyévben ezekből került kiválasztásra a fejlesztésre szánt 90 mintaprogram.

Kiemelt szempont volt a hátrányos helyzetűek bevonása, a végzettség nélküli korai iskolaelhagyók számának csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása. Felzárkóztató, hátránykompenzáló, tehetségdonozó mintaprojektek egyaránt készültek.

A fejlesztésre szánt jó gyakorlatok kiválasztását, a szakterületi fehér foltok meghatározását és ebből következően a mintaprogram-fejlesztési javaslatok kidolgozását, a fejlesztések folyamatát az e célra létrehozott munkacsoport segítette. Tagjaira – korábbi fejlesztések révén már tapasztalatokkal rendelkező szakemberekre – az együttműködő partnerek tehettek javaslatot.

A tevékenységgel kapcsolatos feladatok:

- A 342 jó gyakorlat tipizálása, értékelése, kiválasztás.
- 75 mintaprojekt-fejlesztővel szerződéskötés, oktatásuk (a fejlesztők megoszlása: 68 könyvtáros, 7 egyéb szakember), egyes fejlesztők több program gondozását is végezték, így teljesült a projekt céljaként meghatározott 90 mintaprogramra vonatkozó indikátor.
- Egységesített szempontú leíró fejlesztéshez sablon kidolgozása (modul rendszer, ezen belül felkészítő modul az együttműködések kialakításához, NAT kompetenciák alkalmazása).
- A mintaprojekt-fejlesztők mentorálása. A konzultációkra 2018. május 28-tól augusztus 14-ig került sor a fővárosban és további 14 vidéki helyszínen.
- A fejlesztett mintaprogram helyszíni megtekintése. Monitoring vizsgálat kezdete. A szakmai monitoringot a T-TUDOK Zrt. végezte.
- Az elkészített 90 mintaprojekt leírásának lektorálása. A mintaprogramok megoszlása: 21 digitális, 25 könyvtárhasználati, 24 olvasásfejlesztési, 20 szövegértési
- A megvalósuló mintaprogramok kipróbálására 2018-ban októbertől decemberig sor került, ez 2019-ről előrehozott teljesítés volt. A feladatra 127 intézmény jelentkezett, 90 került kiválasztásra. Minden megyében – a lakosság és települések számának figyelembevételével, az együttműködési megállapodásokban rögzítettek szerint – 4-6 mintaprogram kipróbálása valósult meg, de minden fejlesztési irányhoz kapcsolódva legalább egy mintaprogram megjelent minden megyében. 2018. október 25-2018. december 12. között került sor a kipróbálásra, melyen részt vett a szakmai monitoring képviselője, a fejlesztési csoport egy tagja és a megyei szaktanácsadó.
- 2088 fő óvodás és diák kapcsolódott be a kipróbálás folyamatába (jelenléti ívvel és fotókkal dokumentált).
- A kipróbálás után a mintaprojektfejlesztés folyamatának lezárása, a programok közzétételének előkészítése.

1.3.5. Kiadványok

A szakirodalmi adatbázis kiegészült a szakmai műhelytagok által írt tanulmányok irodalomjegyzékével.

2018. május 15-én a szakmai műhely tagjai tájékoztatást kaptak a módszertani kiadványok szerkesztési folyamatáról, a szerkesztőbizottság létrehozásáról és a tevékenységhez kapcsolódó feladatokról (azaz a tanulmányok szaklektorálásáról). 2018. július 23-án a „szakmai lektorként részvétel a módszertani kiadványok előkészítésében” ajánlattételi eljárás eredményeként a 10 ajánlatadó közül 4 szaklektor került kiválasztásra.

2018. szeptember végére elkészült a húsz tanulmány és a négy kutatás lektorálása. A fejlesztési területre vonatkozó összegző lektori véleményben a szakértők megfogalmazták javaslataikat a szerkesztőbizottság felé. Minden műhelytag elvégezte a lektorok által kért javítást és határidőre megküldte tanulmányának javított, végleges változatát.

2018. október 2-án a „részvétel a módszertani kiadványok szerkesztésében szerkesztőbizottsági tagként” témakörben kiküldött ajánlattételi dokumentáció eredményeként a 7 ajánlatadó közül 2 fő került kiválasztásra. A szerkesztőbizottság a lektori vélemény ismeretében elkészítette a négy módszertani kiadvány olvasásszerkesztett kézirat anyagát.

2018. december 17-én öt lehetséges ajánlattevő számára kiküldésre került a tervezőszerkesztőként (tördelőként) részvétel a módszertani kiadványok kiadásának nyomdai előkészítésében feladat ellátásáról szóló ajánlattételi felhívás és dokumentáció.

A kiadványok megjelentetése 2019. I. illetve II. félévében ütemezett. A kötetek tartalma elektronikusan is hozzáférhetővé válik.

1.4. Szaktanácsadói hálózat

A múzeumi területen már korábban is működő koordinátor hálózat mintájára megyénként és a fővárosban 2-2 fővel jött létre a könyvtári szaktanácsadói hálózat 2017. augusztus 1-jével. A szaktanácsadók 2020. január 31-ig látják el feladataikat, megbízási szerződés alapján. Kiválasztásuk szakmai szempontrendszer figyelembe vételével, a megyei igazgatók jelölése alapján történt.

A szaktanácsadók főbb tevékenységei, amelyeket a szaktanácsadó koordinátor csoport iránymutatásai, szervezései alapján végeztek a tárgyévben:

- A szaktanácsadók két kötelező képzésen – ezek ismertetése a vonatkozó fejezetben található – és az alábbi szakmai rendezvényeken, konzultációkon vettek részt:
 - A múzeumi koordinátorok és könyvtári szaktanácsadók közös országos szakmai napját 2018. december 3-án Szentendrén a Szabadtéri Néprajzi Múzeum szervezte meg ebben az évben.
 - 3 regionális szakmai nap megrendezésére került sor az év folyamán, ebből kettő a Szabadtéri Néprajzi Múzeum szervezésében valósult meg (2018. június 18. Hajdúnánás, 2018. október 18. Sárvár), egy pedig 2018. december 17-én Budapesten zajlott le az FSZEK EFOP Projekiroda szervezésében. Előkészítésre került a 2019. januári találkozót Tatabányán.
 - Országos szaktanácsadói szakmai találkozót két alkalommal tartottunk az év folyamán. Az első 2018. május 28-29-én Szolnokon, a másodikat 2018. szeptember 3-4-én Székesfehérváron, ahol a résztvevők látogatást tehetnek az Alba Innovar központban is.
- Helyzetkép összeállítása a saját megyéről.
- Kapcsolattartás a múzeumi koordinátorokkal, partnerekkel.
- Kutatások segítése: ebből tárgyévben kiemelkedik a pedagógusok körében végzett digitális kompetenciákat vizsgáló felmérés 2018 márciusában.
- Megyei rendezvényeken – workshopokon - a projekt népszerűsítése.
- Közreműködés szakmai feladatokban (pl. kipróbáló könyvtárak felkutatása, mintaprogramok kipróbálása, képességek résztvevőinek toborzása).

Az év során hét alkalommal sor került szaktanácsadói személyi változásokra. A hálózat változatlanul 40 fős, mivel minden leköszönő munkatárs helyére új szaktanácsadó lépett. Az ő felkészítésükre minden alkalommal külön konzultációs lehetőséget biztosítottunk.

1.5. Képzések

A projektben tervezett képzéseken résztvevő humán közszolgáltatásokban dolgozók száma az egyszeri beszámítás elvével: 440 fő. A Közraktár utcai Oktatási Központ ad helyet az alábbi képzéseknek.

2018-ban fejeződött be az alábbi képzések tematikáinak kidolgozása, illetve akkreditációja:

- Projektkommunikáció, eredménykommunikáció (készítette: dr. Ficzkó Zsuzsanna), 19012-1/2018/KÖZGYÜJT (2018. március 12.)
- Hatékony kommunikáció közgyűjteményekben (készítette: dr. Ficzkó Zsuzsanna), 19014-1/2018/KÖZGYÜJT ((018. március 12.)
- A könyvtárosok szerepe a tanulást támogató könyvtári szolgáltatások megvalósításában (készítette: dr. Hámoriné Váczi Zsuzsanna), 24262-1/2018/KÖZGYÜJT (2018. április 17.)

A képzések beindítását megelőzte a képzési rendszer és oktatási adminisztráció kidolgozása. A moodle keretrendszer kidolgozását a Monguz Kft. végezte, először az EFOP projektiroda néhány, oktatással foglalkozó munkatársát készítve fel a moodle használatára. Ezt követően 2018. augusztusában a képzésen oktatók ismerkedtek meg a keretrendszerrel (Képzők képzése), akiknek már a blended képzésre felkért online tutor mutatta be a moodle működését.

A tárgyévben szervezett képzéseken összesen 126 fő vett részt. A képzések szervezésének kiegészítő eleme a résztvevőknek biztosított szállás és útiköltség térítések ügyintézése.

Felkészülés a könyvtári szaktanácsadói feladatokra, 30 órás/40 fő – a képzés megvalósult

- A 2018. január 8-11. és 15-18-ig tartó turnusok programja: Az első nap ismerkedéssel, csapatépítéssel indult Kovácsné Koreny Ágnes vezetésével, majd Farkas Ferenc bemutatta a projektet, helyét az Európai Unió pályázati rendszerben, illetve Koglerné Hernádi Ágnes előadásában módszertani feladatok megvalósításáról adtunk tájékoztatást. Hámoriné Váczy Zsuzsa, a köznevelés és a könyvtár kapcsolatát vázolta fel.
- A második napon Dr. Papp-Danka Adrienn az új generációs oktatási rendszerek lehetséges formáiba és az információs médiaműveltség lehetséges eszköztárába nyújtott betekintést. A közösségfejlesztés alapelveiről Péterfi Ferencről hallhattak a szaktanácsadók, majd a partnerkapcsolat fontosságáról beszélt Koglerné Hernádi Ágnes és Fülöp Attiláné. Az aznapi oktatás zárásaként a szaktanácsadói hálózat kiépüléséről Tóth Judit tartott beszámolót.
- Képzésünk harmadik napja Kovácsné Koreny Ágnes kommunikációs tréningjével kezdődött. A program érdekes feladatokon és előadáson keresztül nyújtott betekintést az egyes személyiségtípusokkal való érintkezés lehetőségeibe. A csapatépítés, a csoporton belüli információáramlás, a hitelesség szintén a gyakorlatok tárgyát képezte. A képzés második része a sikeres szereplési technikák elsajátításáról, az érzékenyítés technikáiról és a verbális és non-verbális kontaktus-teremtésről szólt. Tóth Judit a szaktanácsadói munka elemeit mutatta be, a települési könyvtárak munkájának, illetve a szakmai műhelyek tevékenységének támogatásáról beszélt.
- A zárónapon Tóth Judit a szaktanácsadók által használható kommunikációs eszközökről, arculati elemekről, a rendezvények szervezésének módjáról és feltételeiről, Kovácsné Koreny Ágnes a marketing és kommunikációs feladatokról, prezentációs technikákról, médiaismeretről tartott előadást. Kiss Attila István a szaktanácsadói feladatokhoz kapcsolódó adminisztrációs feladatokról, követelményekről, disszeminációs feladatokról tartott ismertetőt.

A könyvtárosok szerepe a tanulást támogató könyvtári szolgáltatások megvalósításában (24262-1/2018/KOZGYUJT) – a képzés folyamatban

- A tanfolyamok megvalósításába 16 oktatót vontunk be, akik a módszertani fejlesztés szakértői közül, illetve köznevelési, kommunikációs és könyvtári területen elismert szakemberek köréből kerültek ki. 2018. szeptember 3-án kezdődött és tárgyévben az alábbi képzések valósultak meg:
 - 1. csoport: 2018.09.03-10.07-ig (részvevők száma: 15 fő)
 - 2. csoport: 2018.09.24-10.28-ig (részvevők száma: 20 fő)
 - 3. csoport: 2018.10.15-11.18-ig (részvevők száma: 15 fő)
 - 4. csoport: 2018.11.05-12.09-ig (részvevők száma: 15 fő)
 - 5. csoport: 2018.11.26-2019.01.13 (részvevők száma: 21 fő)Összesen: 86 fő
- A képzés fő moduljai:
 - Pedagógiai feladatok és korszerű oktatási módszerek a könyvtáros munkájában
 - A könyvtárak közoktatást támogató szerepe az esélyegyenlőség csökkentésében
 - Olvasáskultúra, szövegértés, szövegalkotás fejlesztése
 - Információs műveltség, digitális írástudás
 - Korszerű interpretációs technikák használata a könyvtárban
- A tanfolyam portfólió készítéssel zárul.

1.6. Disszemináció

1.6.1. Rendezvényeink

- *Mérföldkőhöz érkeztünk* címmel 2018. január 17-én került sor az addigi eredményeket ismertető szakmai konferenciára, melyen dr. Fodor Péter, a FSZEK főigazgatója és Závogyán Magdolna, az EMMI kultúráért felelős helyettes államtitkára mondott köszöntőt. Az eseményen részt vett Vigh Annamária, az EMMI Közgyűjteményi Főosztályának vezetője, Nagyné Varga Melinda, a Főpolgármesteri Hivatal kulturális, turisztikai, sport-, köznevelési és szociálpolitikai főosztályának vezetője, a program megvalósításában közreműködő partnerek képviselőjében Fehér Miklós, az OSZK Könyvtári Intézetének igazgatója, Ramháb Mária, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke és több megyei könyvtár igazgatója.
- Fontos célunk a szakma egészével megismertetni a projekt fejlesztéseit és az eddigi kutatási eredményeket, ezt elsősorban a *megyei szakmai napok* rendezvénysorozata keretében valósítottuk meg. Jelentős érdeklődés mellett indult 2018. március 21-én a Csorba Győző Könyvtárral és a megyei szaktanácsadó kollégák bevonásával a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpontban a Baranya megyei könyvtárosoknak és pedagógusoknak szóló szakmai napunk, s ezzel kezdődött országjáró sorozatunk is. A pécsi rendezvényen köszöntőt mondott dr. Hoppál Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériuma kultúráért felelős államtitkára, Miszler Tamás, „Az én könyvtáram” projekt megyei partnerintézménye, a Csorba Győző Könyvtár igazgatója és dr. Fodor Péter, a FSZEK főigazgatója. 2018. november 20-án Kecskeméten, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárban zárult a programsor, Krucsainé Herter Anikó kultúráért felelős helyettes államtitkár levélben köszöntötte a megjelenteket. A rendezvényen köszöntőt mondott Ramháb Mária, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár igazgatója, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke és dr. Fodor Péter, „Az én könyvtáram” programot megvalósító Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója. Országosan mintegy 1400 könyvtáros kollégánk vett részt a programsorozaton, minden negyedik könyvtáros legalább egy rendezvényünkre eljutott. Fontos számunkra, hogy számos alkalommal a helyi döntéshozók is jelen voltak a szakmai napokon. A megyei könyvtárak – mint együttműködő partnerek – minden segítséget megadtak a szervezéshez. A szaktanácsadói hálózat tagjai a rendezvények előkészítésében, lebonyolításában és a helyi média tájékoztatásában nyújtottak segítséget, illetve a rendezvényeken moderátori feladatokat láttak el.

- „Az én könyvtáram” projekt új rendezvénysorozatát indította a *fejlesztett mintaprogramok bemutatására*, ezeken az eseményeken teret kívánunk adni a helyi együttműködések erősítő információ- és tapasztalatcserének. 2018. novemberben került sor az első két találkozóra, Pécsen illetve Szolnokon. Minden alkalommal fejlesztő és kipróbáló könyvtárosok is ismertetik tapasztalataikat. A találkozókra részt vesz Steigervald Krisztián generációkutató, aki a Z és alfa generációk tagjainak megszólításához adott ötleteket, szempontokat. A programsorozat 2019 első félévében minden megyébe eljut majd.
- A projekt megjelent a Magyar Könyvtárosok Egyesülete keszthelyi 50. Vándorgyűlésének programjában és kiállítójaként, illetve az augusztusi székelyudvarhelyi A jövő könyvtára című konferencián is. Részt vettünk a XX. Országos Közoktatási Szakértői Konferencia programjában is.
- Saját szervezésben 29 szakmai rendezvény valósult meg, a résztvevők száma ezeken összesen 1 775 fő volt, 11 további rendezvényen közreműködő-előadóként vettünk részt, ezeken 894 fő vett részt. Azaz 2018-ban 40 eseményen 2 649 főt ért el a projekt. A programok során összesen 49 szakember működött közre előadóként.

1.6.2. Kommunikáció, portál, közösségi oldalak, hírlevél

Projekt oldal: megvalósult a www.azenkonyvtaram.hu portálfejlesztése (módszertani, Moodle és kommunikációs céllal) a Monguz Kft. bevonásával. A portál publikálására 2018. február 15-én került sor.

Facebook: <https://www.facebook.com/azenkonyvtaram> - a posztok száma 2018. december 31-ig: 332 darab. Az oldal követőinek száma 1100 fő. Egyes népszerűbb posztok, infografikák 50-60.000 főhöz is eljutottak. Az oldal elérése 1.145.666 fő volt.

A szaktanácsadói csoport kreativitásának köszönhető, hogy az év folyamán a projekt fontosabb eseményeiről önerőből videókat készítettek. Összesen 25 videó készült, melyeket a projekt Facebook oldalán illetve a portálon tettünk közzé, és közel 10.000 megtekintést értek el. Húsz kisfilm készült a szakmai, egy-egy videó a szaktanácsadói képzésről, a projekt első évéről, az oktatási központról. Két kisfilm a Vándorgyűlésen való részvételről.

2018. augusztus 9-től „Az én könyvtáram” *Instagram* oldalának kezelését a szaktanácsadói csoport látta el. Tárgyévben 35 bejegyzés készült, és 164 követője lett az oldalnak.

Öt darab 4 oldalas *hírlevél* került kibocsátásra Az én könyvtáram címmel, alkalmanként 110-130 címre. Megjelenések: február, április, június, szeptember és december.

Médiamegjelenések: minden jelentősebb tevékenységünkről fontosnak tartottuk az országos, regionális és helyi média informálását. A megjelenések száma a tárgyévben meghaladta a százat, többek között a Magyar Idők, a Kossuth Rádió, az M1, az ATV, a Karc FM, a HVG, a 168 Óra, az Origó, a Kultúra.hu, és a megyei lapok is foglalkoztak a projekttel.

1.7. Konzorciumi együttműködés

A konzorciumi partnerek közötti együttműködés folyamatos, kiegyensúlyozott és hatékony volt. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum korábbi projektekben szerzett tapasztalatait jól sikerült hasznosítani az együttműködés során. A közös projektmenedzsment és a szakmai megvalósítók havi rendszerességgel tartottak konzorciumi értekezletet, egyeztetve az előrehaladást és az aktuális feladatokat. A közös kommunikációhoz tartozó médiamegjelenések szervezését az SZNM végezte.

A közös regionális, illetve országos szakmai rendezvényeken túl éltünk a külső helyszínen való együttes megjelenés lehetőségével, ezek közül kiemelkedik a XX. Országos Közoktatási Szakértői Konferencián való bemutatkozás.

A program megvalósításában az Irányító Hatóság állásfoglalásai és a Könyvtári és Levéltári Főosztály folyamatos szakmai támogatása, odafigyelése jelentős segítséget jelentett.

2. Igazgatás

2018-ben módosításra került FSZEK Alapító Okirata. Befejeződött a Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) átdolgozása. Külső szakértők bevonásával folytattuk a felkészülést a GDPR rendelet hatályba lépéséből adódó feladatok megoldására. Módosításra kerültek az adatkezelési tájékoztatók és a

Használati Szabályzat vonatkozó mellékletei is. Áttekintésre kerültek a HR területet érintő szabályzatok, is amelyeket 2019. év első felében, követve a jogszabályi változásokat, módosítani szükséges. Így elkezdődött: az iratkezelési szabályzat módosításának, a Kollektív Szerződés módosítási javaslatának előkészítése.

3. Minőségirányítási rendszer bevezetése

A tudatosan végzett minőségügyi felkészülést követően, a 2018 tavaszi önértékelés alapján a könyvtár 2018. június 13-án nyújtotta be pályázatát, amely alapján, egy helyszíni szemlét követően, 2018. októberében a FSZEK elnyerte a Minősített Könyvtár címet.

4. Pályázatok, támogatások

A FSZEK 2018-ban is együttműködött a Fővárosi Önkormányzat Kulturális, Sport, Köznevelési, Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztályával. Támogatásukkal immár ötödik alkalommal szerveztük meg a Művelődési Élménytábort Pilisszántón, valamint valamennyi régióban és a Központi Könyvtárban is szerveztünk az Iskolakapun kívüli program támogatásával gyerekeknek és középiskolásoknak szóló foglalkozásokat. Pályázat keretében a Fővárosi Önkormányzat kulturális keretéből 3.967.000,-Ft, az Iskola kapun kívüli programból pedig 2.984.900 forintot kaptunk.

A Nemzeti Kulturális Alap több kollégiumának felhívására nyújtott be a könyvtár pályázatát:

– a Közgyűjtemények Kollégiumától

- 4,5 millió forintot kaptunk az „*Informálni, integrálni, inspirálni 4.*” című programsorozatunkra;
- 3,5 millió forintot nyertünk a VI. ker. Teréz krt. 2-4. sz. alatti tagkönyvtár egyedi bútorainak elkészítésére;

– a Zeneművészet Kollégiuma

- 700 ezer forint támogatást ítél meg a „*Hatkor az Ötpacsirtában 4. – Kortárs zeneszalón*” című pályázatunkra;
- 500 ezer forintot adott a „*Két arckép: virágzástól ősziülésig. Regényes zenetörténet Claude Debussyről és Bartók Béláról*” című programunkra;

– az Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma

- 150 ezer forint támogatásban részesítette „*Kalandozás a levegő, fény és hangok világában*” című pályázatunkat.

Tagkönyvtáraink a kerületi pályázatokon összesen 10.360.000,- forintot kaptak állománygyarapításra, rendezvényekre és működési támogatásként az illetékes önkormányzatoktól.

Az érdekeltség-növelő pályázaton 30 millió forint támogatás nyertünk, amely dokumentumbeszerzésre és informatikai eszközbeszerzésre fordítható.

Az Országos Dokumentumellátási Rendszerben előírt feladataink ellátására 2017-2018-ban 1.500.000 Ft-ot nyertünk. A támogatás 2017. május 1. és 2018. április 30. között használható fel. Megoszlása: 900.000,-Ft dokumentumvásárlásra, 600.000,-Ft postaköltségre költhető.

A Márai-program VII. fordulójában (2017) 5.853.718,- Ft értékben kaptunk könyveket 2018 tavaszán. A Márai-program VIII. fordulójában 2018-ban 1173 db könyvet kaptunk 3.049.619,- Ft értékben

5. Szakkönyvtári feladatok

2017-ben folytattuk az országos szakkönyvtárak kiemelt feladatairól szóló 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet végrehajtását. 2015-ben előkészítettük a MATARKA együttműködést a szóba jöhető folyóiratok kiválasztásával, majd 2016 júniusában a FSZEK szerződésben rögzítette az együttműködés feltételeit. A FSZEK vállalta, hogy 11 periodika kurrens számainak tartalomjegyzék leírását megküldi a MATARKÁnak, bizonyos folyóiratoknál visszamenőleges feldolgozást is vállalva. A vállalt folyóiratok száma 2016 folyamán 12-re nőtt. A FSZEK szakkönyvtári feladatainak teljesítése érdekében 2018-ban a Feldolgozó osztály kb. 300 címet rögzített a magyar szakfolyóiratok analitikus szakbibliográfiai tartalomjegyzékeit feltáró adatbázisba (MATARKA). Az adatok nagyobb részét a Corvina adatbázisból

exportáltuk. A fennmaradó, a Szociológiai bibliográfia számára a Corvinában nem rögzített anyagokat (előszók, alcímek, rovatcímek) 2017-től a Szociológiai Gyűjtemény munkatársai rögzítették a MATARKA speciális beviteli felületén valamint korrektúrázták az áttöltendő anyagot.

6. Együttműködés, partnerség

Nemzetközi kulturális kapcsolataink folyamatosan bővülnek, egyre több nagykövetség rendezvényeit fogadjuk, olvasóink elé tárva a világ különböző kultúráit. A Központi Könyvtár Kisgalériájában megrendezésre került az Indonéz Nagykövetség Portrait of Indonesia – Mario Blanco című kiállítása, a Türkinfo Alapítvány Török birkózók magyar edző keze alatt – fotókiállítás, Budapesti Camões Intézet Portugál Nyelvi Központ kiállítása A Tejo partján – Kortárs magyar művészek Lisszabonban, a Nemzetközi Vöröskereszt 8 hónap Magyarországon című kiállítása, A hangzhoui fotókiállítás válogatott képei Magyarországon, az Argentín Nagykövetség Gabriel Barna magyar–argentín vizuális művész kiállítása. Az Átriumban nagyszabású kiállítások valósultak meg: a Lengyel Nagykövetség támogatásával Boldog Jerzy Popiełuszko – Pap és vértanú A Szolidaritás Független Önkormányzó Szakszervezet Patrónusa, a Lett Köztársaság Nagykövetsége, a Litván Köztársaság Nagykövetsége és a Magyarországi Észt Intézet összefogásával létrehozott Balti út – Mozgalom a szabadság nevében című vándorkiállítása. Néhány kiállításhoz egyéb kulturális program is társult: a Lengyel Nagykövetség irodalmi délutánt tartott Adam Mickiewicz költőről, az Argentín Nagykövetség a Jelenkor Kiadóval közösen Borges könyvbemutatót szervezett, majd az estet argentin tangóbemutatóval és tánctanítással zárta a könyvtár Nagybáltermében.

A Zenei Gyűjtemény szalonjában fellépett a pekingi Csendes Hang együttes, tagjai fiatal, műfajokat keresztező kínai zenészek, akiknek koncertjein a nyugati zene a hagyományos kínai muzsikával lép fúzióra. A British Council, a Milestone Intézet, a Goethe Intézet és a Francia Intézet rendszeresen tart nyelvrát, továbbtanulási tájékoztatót középiskolásoknak a könyvtárban. A Budapesti Őszi Fesztivál keretein belül a 100 szóban Budapest című kiállítás megnyitója és eredményhirdetése már két éve a Központi Könyvtár Átriumában zajlik. A Móra Kiadóval együttműködésben évről évre megrendezésre kerül a Janikovszky Éva Meseíró Pályázat. A Budapest Photo Festival egyik állandó kiállítási helyszíne a Kisgaléria.

2018-ban együttműködési megállapodást kötöttünk a Nemzeti Közszerzői Egyetemmel, a Művészetek Palotájával, a MATARKA-val, és a Soter-line Oktatási, Továbbképző és Szolgáltató Kft.-vel.

A középiskolákkal kötött megállapodások alapján 2018-ban könyvtárainkban összesen 360 középiskolást fogadtunk (2015: 198, 2016: 365, 2017: 380), akik a mindennapi könyvtári feladatok elvégzésén túl részt vettek a rendezvények lebonyolításában, illetve segítettek az azt igénylő olvasóinknak az internet használatában is.

II. Kiemelt rendezvények

1. Közkönyvtári konferencia

A FSZEK 2014-ben *Informálni, integrálni, inspirálni* címmel készítette el a 2014-2020. közötti időszakra vonatkozó Stratégiai Tervét. A 3i szlogenje markánsan kifejezi a FSZEK általános célkitűzéseit, s a XXI. század közkönyvtárainak fő funkcióit. A 3i mottó volt az a szál, amelyre felfűztük 2015. évi NKA közgyűjteményi pályázatunk rendezvényeit, megvalósítottunk egy országos szakmai konferenciát 2016. április 19-én, aztán a rákövetkező évben, május 25-én, majd ezt a szálát követve került sor az újabb országos könyvtárszakmai konferenciára is 2018. május 24-én *Könyvek tára – Használók tere* címmel.

A nagy érdeklődés mellett, mintegy 160 szakember részvételével lezajlott konferencia célja az volt, hogy társadalomtudósok, kutatók és különböző méretű településekről érkező könyvtárosok segítségével megpróbálja körüljárni a közösségi tér fogalmát. Az előadások foglalkoztak a közösség és kultúra szerepével az egyén életében, a közösségi terek jelentőségével a modern társadalmakban és a könyvtárak közösségfejlesztő tevékenységével egyaránt - az elméleti kontextus felvázolása után jó hazai gyakorlatokat mutatva be.

A rendezvény fővédnöke dr. Szalay-Bobrovniczky Alexandra, Budapest Főváros humán főpolgármester-helyettese volt. A rendezvényen Budapest Fővárost Nagyné Varga Melinda, a Főpolgármesteri Hivatal Kulturális, Sport, Köznevelési, Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztályának vezetője képviselte. A konferencia megvalósulását a Nemzeti Kulturális Alap mellett a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Közkönyvtári Egylete támogatta. A konferencián elhangzott előadásokat elérhetővé tettük a FSZEK honlapján. Ugyanitt érhető el a rendezvényen készült fotóválogatás is.

2. Országos rendezvények

A "Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek", az EFOP-3.3.3-VEKOP/16 projekt „Az én könyvtáram” című program szakmai konferenciáját *Mérföldkőhöz érkeztünk* címmel 2018. január 17-én tartottuk.

Az Internet Fiesta szlogenje 2018-ban *Könyvtár, internet, egészség* volt. Az országos programot és a zárókonferenciát évek óta a FSZEK szervezi nagy sikerrel (március 22-29.).

XIV. Janikovszky Éva országos meseíró verseny – melyre 2018-ban 865 pályamunka érkezett – díjátadó ünnepsége (június 1.)

Balti út – Mozgalom a szabadság nevében: a Lett Történelmi Levéltár kiállítása a Központi Könyvtár Átriumában (szeptember 7- október 1.)

Országos Könyvtári Napok (október 1-7.) témája 2018-ban "Könyvtár - közös tudás - közösségi hozzájárulás" három jelentős eseményhez is kapcsolódott: 2018. a *Családok éve*, az *Európai kulturális örökség* éve volt, és ebben az évben ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját a Nemzeti Kulturális Alap. Így programjaink - koncertek, kiállítások, irodalmi estek, gyermekfoglalkozások - is ezek köré csoportosultak.

A Pestszentimrei Közösségi Ház színházterme adott otthont a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a 18. kerületi Önkormányzat és a Külső-Pesti Tankerületi Központ szervezésében létrejött *Életre kelt mesék: Az olvasásfejlesztés jelene és jövője* című konferenciának novemberben, mintegy 100 fő pedagógus és könyvtáros részvételével.

3. A FSZEK könyvtárai által megvalósított fontosabb rendezvények

A Fővárosi Önkormányzat Iskolakapun kívüli programja keretében kapott támogatást összehangolt, egymásra épülő programsorozatok rendezésére használtuk fel az év során: *Különleges karakterek – Írókurzus és személyiségfejlesztő tréning* középiskolás diákoknak Gerlóczy Márton, Lackfi János és Molnár Krisztina Rita írók, Karsai Veronika pantomimművész, Jánosi Valéria mentálhigiénés szakember és Bóta Tímea pszichológus közreműködésével (IV/1. Király utcai, XII/1. Ugocsa utcai és XIX/1. Üllői úti könyvtár, Központi Könyvtár), *Rajzold le a saját történetedet! – képregényrajzoló és önismereti kurzus* MCgill Melinda vezetésével, francia és német nyelvű társalgási klubok a Francia- illetve a Goethe Intézettel együttműködve. Szintén az IKP keretében szerveztük meg immár ötödik alkalommal a Fővárosi Önkormányzattal közös művelődési élménytárbort Pilisszántón.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2018. augusztus 29. és október 7. között, ezúttal Budapest Főváros Önkormányzata támogatásával immár 5. alkalommal szervezte meg Kortárs és kedvelt online játékát a kortárs magyar irodalom népszerűsítésére. A nyitórendezvényre 2018. augusztus 29-én került sor. A zenés irodalmi délutánon Lackfi János író és Sinha Róbert gitárművész *Emberszabás magyar módra – Húrokra és hangszálakra* című műsorát hallhatta a mintegy 110 összegyűlt vendég. A 6 héten át tartó online játékon 184-en indultak és 112-en játszották végig valamennyi fordulót. A záróprogramra és ünnepélyes díjátadásra október 7-én, az Országos könyvtári napokat lezáró Könyves vasárnapon került sor, amikor Szűcs Krisztián zenész és Szálinger Balázs költő *Szűcsinger* című produkcióját hallhatta a 84 érdeklődő.

A továbbiakra nézve sokat ígérő közös tervezőmunka is folyt, melynek nyomán a FSZEK, Budapest Főváros Levéltára és a Budapesti Történelmi Múzeum Budapest városegységítésének közelgő 150. évfordulójához kapcsolódóan egy 12 éves várostörténelmi kulturális program tervezetét nyújtotta be a városvezetésnek.

III. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

1. Hálózatfejlesztés - tagkönyvtár-felújítások, integrációk

A 2017. év – egy hosszú, forráshiányos időszak lezárásaként – kiemelkedő fejlesztési lehetőségeket hozott intézményünknek. A Fővárosi Önkormányzat által biztosított címzett felújítási illetve beruházási előirányzatok terhére 2017-ben megkezdett feladatokat közül hármat 2018-ban sikeresen befejeztünk és átadtunk, a másik kettő kivitelezésére 2019-ben kerül sor. Ugyanakkor több tagkönyvtárunk felújítása, átalakítása még várat magára, ezek a folyamatosan aktualizált stratégiai tervünkben szerepelnek.

- *IV./1. Király utcai könyvtár:* A 2017-ben elkészített tervek és lefolytatott közbeszerzés alapján novemberben megkezdtek a könyvtár tető- és homlokzatfelújítását valamint a külső nyílászárók cseréjét. A munkákat részben a könyvtár nyitvatartása mellett végezték el, és a külső felújítási munkákkal párhuzamosan a belső tisztasági festést is elkészítettük saját kivitelezésben. A megújított könyvtárat 2018. májusában adtuk át az olvasóközönségnek.
- *XVIII./3. Lőrinci Nagykönyvtár:* A tagkönyvtár klimatizálására biztosított előirányzat terhére 2017-ben elkészítettük az épületgépészeti tender tervdokumentációt, mely alapján 2018. év elején megtörtént az ajánlatkérés. A kivitelezés június végére, határidőre elkészült, és ezzel párhuzamosan saját kivitelezésben elvégeztük a könyvtár tisztasági festését is.
- *XI./6. Karinthy Frigyes könyvtár:* Az akadálymentesítésre szolgáló felvonó tervezésére, kivitelezésére, valamint az udvari homlokzat felülvilágító ablaksorának cseréjére és a kiegészítő munkálatok elvégzésére vonatkozó ajánlatok 2018. nyarán beérkeztek. Mindkét munkarészre külön kivitelezővel kötöttünk szerződést. A munkák határidőre elkészültek, és ezzel párhuzamosan saját kivitelezésben elvégeztük a könyvtár tisztasági festését is. A megújult, akadálymentesített könyvtárat december elején adtuk át az olvasóknak.
- *Ótpacsirta utca 4. – Pálffy-né-palota:* A műemlék épület teljeskörű állag- és értékmegőrző felújítására valamint klimatizálására biztosított előirányzat felhasználását 2017-ben a tervezési munkák megrendelésével megkezdtek. A 2018 februárjában kiadott örökségvédelmi engedélyben foglaltaknak megfelelően elkészítettük a tender tervdokumentációt, majd kiírtuk a közbeszerzési eljárást. A szeptember 11-ei ajánlatbontásra beérkezett ajánlat összege meghaladta a rendelkezésünkre álló forrást, ezért – mivel kiegészítő forrást nem sikerült bevonunk – az eljárást eredménytelennek nyilvánítottuk, és új közbeszerzési eljárást indítottunk el, csökkentett műszaki tartalommal. Ennek bontása december 18-án megtörtént, jelenleg a hiánypótlás van folyamatban. A szerződés megkötésére 2019. januárjában kerül sor.
- *Tervezett új körüti könyvtár (VI. Teréz krt. 2-4.):* Az új terézvárosi tagkönyvtár létrehozására biztosított előirányzat terhére 2017-ben a több változatú koncepciótervek elkészültek, majd a továbbfejlesztésre javasolt vázlattevé alapján 2018. januárjában kidolgozásra és benyújtásra került az engedélyezési tervdokumentáció. A felvonóra a létesítési engedélyt, valamint a településképi véleményezési eljárásban az „engedélyezésre javasolt” minősítést megkaptuk. Az engedélyezési eljárást követően elkészült a tender tervdokumentáció is, melynek árazott tervezői költségvetése végösszegében meghaladta a rendelkezésünkre álló előirányzatot. A forráskiegészítést október végén biztosította számunkra a Fővárosi Önkormányzat, ezt követően kerülhetett sor a közbeszerzési eljárás elindítására, mely 2019 elején zárul.

2. Technológiai fejlesztések

2018 nyarán az online olvasói szolgáltatásokat is nyújtó központi Corvina szerverünket egy új, nagyobb teljesítményű, gyorsabb szerverre cseréltük a fejlesztő cég munkatársainak segítségével. Így az online olvasói szolgáltatások (katalógus, hosszabbítás, előjegyzés, távfizetés, stb.) minőségében, gyorsaságában, hibamentességében is észrevehető javulást értünk el.

A 2017. év végén üzembe állított DGINAS tárhelyen a korábban elkészült koncepciónk alapján rendeztük és archiváltuk a Központi Könyvtár eddig különféle ideiglenes tárhelyekre mentett – ezáltal szétdarabolódott és nehezen áttekinthető – digitális állományait. Elkészült az a táblázat is, ami az állományok visszakereshetőségét szolgálja. 2019-ben elindulhat az archívum más szervezeti egységek általi használata is, sor kerülhet a digitális anyagok archiválása egységes rendszerének bevezetésére az egész intézményre kiterjedően.

3. Szolgáltatásfejlesztések

Elektronikus értesítések: új szolgáltatásként az e-mail-címmel rendelkező olvasók számára kölcsönzéseikről a lejáratot megelőzően értesítéseket küldünk. 2018-ban 381 547 e-mail került kiküldésre ily módon, melynek következménye, hogy 30%-kal csökkent a 18. napon még késők, tehát nyomtatott felszólító levelet kapók száma és 18%-kal kevesebben jutottak el a fizetési meghagyásig.

Befejeződtek a jövőben a Budapest Képtár „webshopjaként” működő online képrendelés szolgáltatás előkészítő munkálatai, a szolgáltatás indításához szükséges feltételek megteremtése és a szoftver véglegesítése folyamatban van.

A digitalizálás és a digitális tartalmak közzététele 2018-ban is folytatódott. Nem csak a webpacban, a hungaricana.hu, a manda.hu és immár az europeana.eu felületein is közreadott szöveges és képi dokumentumok mennyiségének és használatának adatai adnak okot örömmre, hanem az Időgép-projektben megjelenő innovációk és az ezek létrehozásában kialakult társintézmények közötti jó szakmai együttműködés is. Elmaradt viszont a digitalizálási stratégia megfogalmazása, és a képek távszolgáltatásban végzendő kereskedelmi szolgáltatásához szükséges pénzügyi-informatikai fejlesztések sem készültek el.

4. Könyvtárhasználat

4.1. Könyvtárlátogatás

A könyvtárlátogatók száma 2018-ban összesen 300.219 fő volt. További 131.650 fő valamilyen könyvtári programra, rendezvényre érkezett.

A tárgyévben összesen mintegy 7,7 millió könyvtárhasználatot regisztráltunk, amelynek jelentős része távhasználat volt: 5.879.304 db. A távhasználat a könyvtár számítógépes katalógusának, távoli hozzáféréssel is biztosított adatbázisainak, valamint az ún. kényelmi szolgáltatásoknak, pl. a kölcsönzések on-line hosszabbításának a használatát jelenti.

A sikeres pályázatoknak köszönhetően számos könyvtári programot, rendezvényt tudtak kínálni tagkönyvtáraink: a tárgyévben megvalósított 4244 rendezvényből 314 volt kiállítás, melyeket több mint 55 ezer fő tekintett meg.

4.2. Dokumentumhasználat, kölcsönzés, helybenhasználat

2018-ban a FSZEK dokumentum-állományának nagysága 3.204.361 db volt, ebből 2.254.139 db könyv. A kölcsönzések száma 1.022.195 db volt, a kölcsönzött dokumentumok száma 3.374.173 db.

Az ODR statisztika (<http://www.odrportal.hu>) szerint 10%-kal több kérést kapott könyvtárunk, mint előző évben (2017: 1831 db, 2018: 2020 db), s 5%-kal több kérést teljesítettünk 2017-hez képest (2017:1658, 2018: 1740 db volt a FSZEK által adott dokumentumok száma). Az ODR statisztika alapján könyvtárközi forgalmunk csekély mértékben növekedett a múlt évihez képest, így országos szinten a 2017-es 10. helyről a 7. helyre kerültünk előre.

4.3. Adatbázisok használata

2018-ban honlapunkon keresztül 81 online adatbázishoz biztosítottunk hozzáférést olvasóinknak, nagy részüket távoli hozzáféréssel is.

Az előfizetett adatbázisok jelentős részét továbbra is az *Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Programon* keresztül (EISZ) szerezzük be, amely a hazai felsőoktatás, közgyűjteményi szféra és a nonprofit kutatásban résztvevők számára nyújt hozzáférést elektronikus tudományos tartalmakhoz nemzeti licenc vásárlásával.

Adatbázishasználati statisztikák:

- A használat tekintetében kiemelkednek a sorból az EBSCO adatbázisok (Academic Search Complete, Masterfile Premier, ERIC, Newspaper Source Plus, Business Source Premier stb. A leggyakrabban használt az EBSCO Discovery Service közös kereső, melyet 6165 olvasónk használt, és 13444 keresés történt. Az EBSCO e-book Collection adatbázist 435-en használták 1618 kereséssel. Az EBSCO Academic Search Complet-et 449-en használták 1762 kereséssel. Az EBSCO Host interface-en 900 használó lépett be és 2736 keresést indított. Az

EBSCO e-book mobile app interface-t 35-en használták, 87 keresés történt, amelyek 8 teljes szövegű letöltést eredményeztek.

- A RILM Retrospective Abstracts of Music Literature adatbázist 4988-an használták 17.109 kereséssel.
- A Gale Virtual Reference-t 171 belépéssel és 370 kereséssel használták. Irodalmi adatbázisukat, a Gale Literature Resource Centert 62-en használták és 132 keresést indítottak.
- A Britannica Online esetében 2018-ban 484 belépés mellett 260 keresés adott 18.362 találatot.

5. Üzemszervezés

Könyvtáraink átlagosan heti 24-56 órában, az év 270 napján tartanak nyitva.

A régiókban több nagyobb könyvtárunk is – csökkentett nyitvatartással – egész nyáron várta az olvasókat; a kisebb könyvtárak zárva tartását a területi lefedettséget figyelembe véve alakítottuk ki.

A magas szintű szolgáltatás, a biztonságos üzemeltetés érdekében a rendelkezésre álló létszámot a Központi Könyvtárban és a régiókban is szükség szerint mobilizáltuk, figyelembe véve és összehangolva a munkatársak és az intézmény szempontjait. A könyvtárak 2018-ra tervezett leltározását ésszerű munkaszervezéssel zárva tartás nélkül, illetve minimális zárva tartással oldottuk meg.

IV. Elismerések és kitüntetések

2018. november 17-én **Budapest Főváros Közgyűlése Pro Urbe Budapest díjjal** ismerte el Deák Sándor, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár nyugalmazott főigazgató-helyettese, gazdasági-műszaki igazgatója több évtizedes eredményes munkáját.

A **Magyar Szociológiai Társaság Elnöksége „Életműdíj”** elismerésben részesítette Karbach Erikát, a Szociológiai Gyűjtemény nyugalmazott osztályvezetőjét.

2018. június 20-án kiemelkedő könyvtárosi munkájáért **Budapest Főváros XXII. kerület Budafok Tétény Önkormányzatától a kerület Emlékérmét** kapta Szakács Edit, a XXI/1. Nagytétényi Könyvtár vezetője

A Magyar Kultúra Napja alkalmából 2018. január 24-én a 2017. évi kulturális rendezvények szervezésében és segítésében végzett magas színvonalú tevékenységükért **Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Elismerő oklevelét** kapták a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XIII. kerületi tagkönyvtárainak vezetői: Báling Gábor (XIII/8. Dagály utcai könyvtár), Bán Edina (XIII/4. Lehel utcai könyvtár), Karakasné Kószegi Katalin (XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár) és Novák Péter (XIII/2. Radnóti Miklós Könyvtár).

Az **Emberi Erőforrások Minisztériuma Miniszteri Elismerő Oklevelét** kapta Baranyainé Berta Éva, a XXI/1. II. Rákóczi Ferenc úti könyvtár könyvtárosa, Csámpai Zoltán, az Informatikai osztály munkatársa és Sántha Tiborné, a Budapest Gyűjtemény nyugalmazott munkatársa.

In honorem artis bibliothecariensis díjban részesült: Földényi Krisztina, a X/4. Kőbányai Könyvtár könyvtárosa

Szabó Ervin Emlékgyűrűt kaptak nyugállományba vonulásuk alkalmából:

- Albert Tamás, a X/4 Kőbányai Könyvtár könyvtáros asszisztense
- Asztalos Péter, a Központi Könyvtár könyvtáros asszisztense
- Asztalosné Szuromi Éva, a XIII/8. Dagály utcai Könyvtár könyvtárosa
- Baranyainé Berta Éva, a XXI/1. II. Rákóczi Ferenc úti Könyvtár könyvtárosa
- Csupor András, a III/7. Krúdy Gyula Könyvtár könyvtárosa
- Jáger Judit, a XX/4. Pacsirta utcai Könyvtár könyvtárkezelője
- Karbach Erika, a Szociológiai Gyűjtemény nyugalmazott vezetője
- Liszka Zsuzsanna, a Zenei Gyűjtemény nyugalmazott könyvtárosa

- Szakács Edit, a XXI/1. Nagytétényi Könyvtár nyugalmazott vezetője
- Takács József, a Kötészet munkatársa
- Tamási Júlia, a IV/1. Király utcai Könyvtár vezetője
- Török Györgyné, a II/4. Török utcai Könyvtár vezetője

Aranygyűrű elismerést kapott: Kovácsné Koreny Ágnes általános főigazgató-helyettes

Tanácsosi címet kaptak:

- Reményi Annamária, a III/7. Krúdy Gyula Könyvtár könyvtárosa
- Szabóné Végh Rita, a XX/2. Bíró Mihály utcai Könyvtár könyvtárosa

Munkatársi címet kaptak:

- Bátyay Józsefné, a VII/3. Kertész utcai Könyvtár könyvtáros asszisztense
- Szókéne Pintér Helga, a Gazdasági Igazgatóság könyvelő munkatársa

Főigazgatói dicséretben részesültek:

- Csendes Zita, a XX/2 Bíró Mihály utcai Könyvtár könyvtárosa
- Csoma Éva, a Központi Könyvtár Szaktájékoztató csoportjának vezetője
- Fejlesztés László, az Üzemfenntartási Osztály munkatársa
- Kaposi Ildikó, a X/4. Kőbányai Könyvtár vezetője
- Kovácsné Belkó Katalin, a XIV/2. Bosnyák utcai Könyvtár könyvtáros asszisztense
- Makki Mónika, a IV/1. Király utcai Könyvtár könyvtárosa
- Óri Melinda, a III/5. Békásmegyeri Könyvtár vezetője
- Péter Márta, a Központi Könyvtár Kölcsönzési és Raktározási osztály csoportvezetője
- Popovics Beatrix, a XIX/1. Üllői úti Könyvtár vezetője
- Sóron Ildikó, a 3. sz. régió igazgatója
- Szakács Edit, a XXI/1. Nagytétényi Könyvtár nyugalmazott vezetője
- Szalai Mónika, az Üzemfenntartási Osztály Szállítási csoportjának vezetője
- Szemes Adrienn, a Szerzeményezési és feldolgozó osztály könyvtáros asszisztense
- Szűcs Erika, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár takarítója
- Téglássy Éva, a XV/1. Eötvös utcai Könyvtár könyvtárosa
- Tóth Tamás, a Műszaki Igazgatóság Kötészeti csoportjának munkatársa
- Tóthné Movik Adrien, a IX/1. Börzsöny utcai Könyvtár vezetője
- Vidák Jenő, a Gyorsszolgálat karbantartó villanyszerelője

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Elismerő Diplomáját kapták:

- Liszka Zsuzsanna, a Zenei Gyűjtemény nyugalmazott könyvtárosa
- Szecsei Lászlóné, nyugalmazott régióigazgató

Szabó Ervin Emléklapot kaptak:

- Goldoványi Zoltán, a XVI/2. Sashalmi Könyvtár vezetője
- Illényi Ildikó, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár humánpolitikai vezetője

Pro Bibliotheca Civica kitüntetésben részesült: Haszonné Kiss Katalin, a 2. sz. régió igazgatója
A KÖNYVTÁRÉRT EMLÉKÉREM kitüntetésben részesült: Török Györgyné, a II/4. Török utcai
könyvtár nyugalmazott vezetője

Jelen beszámoló részletesen bemutatja az intézmény 2018. évi tevékenységét.

Budapest, 2019. március 1.

dr. Fodor Péter
főigazgató

Részletes szakmai beszámoló

I. Központi szolgáltatások

1.1. Informatika

1.1.1. A FSZEK gépparkja 2017. december 31-én

A FSZEK-ben 2018-ban összesen 375 nyilvános számítógép állt az olvasók rendelkezésére, ebből 94 a Központi Könyvtárban és 281 a tagkönyvtárakban. A nyilvános számítógépek közül 295 (mintegy 79%) rendelkezett internet-kapcsolattal.

1.1.2. Fejlesztések a hatékonyabb szolgáltatásokért

Gyűjteményi munka támogatása: A Budapest Gyűjteményben zajló folyamatos digitalizáló tevékenység támogatása és a nyers illetve feldolgozott képállományok biztonságos tárolása érdekében nagy kapacitású redundáns NAS egységet állítottunk üzembe.

Eszközfejlesztés: 2018 decemberében egy nyílt közbeszerzési eljárást indítottunk, melynek keretében munkaállomásokat, notebookokat, monitorokat, hálózati eszközöket, NAS-okat, blokknyomtatókat, vonalkód olvasókat, projektorokat, szkennereket, különböző alkatrészeket valamint szoftvereket szándékoztunk vásárolni, és terveink szerint mágneskártyás beléptető rendszerünk is megújításra kerül. Az eljárás teljes lebonyolítására – ajánlattétel, szerződéskötés, teljesítés – 2019-ben kerül sor.

1.1.3. Informatikai üzemeltetés

Az üzemeltetési csoport 2018-ban is külső szolgáltatókkal együttműködve biztosította a központi épületekben a LAN felügyeletet és a tűzfalrendszert, valamint az internet-szolgáltatást a teljes intézmény részére. A portál-szerver üzemeltetését külső partnerünk saját szerverparkjából biztosította. Az Office365 felhőben 2018 végén 569 postafiókot és 164 csoportot, terjesztési listát gondoztunk.

A központi szolgáltatások és a Gazdasági Igazgatóság működésének biztosítása érdekében üzemeltetett szerverek száma 37.

Internet-szolgáltatás

- Az internet-szolgáltatás tagkönyvtárainkban a SZTAKI felügyeletével történik, különféle (Telekom, UPC) internet-előfizetésekkel, a NIIF Intézet jogutódján, a KIFÜ-n keresztül. Az internet-szolgáltatás 2018-ban 98,75%-os volt.
- Fizetős wifi használat olvasói saját eszközökkel: 2018-ban a Központi Könyvtárban és 12 tagkönyvtárban 3 163 jelszóval 6 761 kapcsolódás (7 099 óras használat) történt.
- Ingyenes wifi használat olvasói saját eszközökkel: 2018-ban a Központi Könyvtárban és 25 tagkönyvtárban 9 795 jelszóval (azaz olvasói vonalkóddal) 208 061 kapcsolódás (262 592 óras használat) történt. (309 olvasói vonalkódot a központban és tagkönyvtárban is használtak.)

Alapfeladatok, rendszeres feladatok:

Munkaállomások, eszközök (monitorok, blokknyomtatók) üzembe helyezése	245 db
Operációs rendszer cseréje (WinXP helyett Win7/Win10)	72 esetben
Hibaelhárítás, problémamegoldás távmenedzsmenttel	kb. 750 db
Eszközbeállítás, hibaelhárítás helyszíni kiszállással	317 alkalom
Szoftveres segítségnyújtás telefonon (Corvina és internet-használat, Office365 felhő stb.)	kb. 1 400 db
Munkaállomások, perifériák karbantartása, portalanítása (nem minden garanciális gépet szabad megbontanunk)	240 db
Vonalkódok nyomtatása és szétosztása:	olvasójegyre 46 500 db folyóirat-számokra 7 800 db

A Széchenyi2020 keretében megjelent EFOP-3.3.3-VEKOP/16 Országos múzeumi és könyvtári központi fejlesztés pályázati felhívás kapcsán létrehozott szakmai stáb részére – igényeik szerint – rendszeres informatikai segítséget nyújtottunk.

Kiskorú olvasóinkat az intézményünk tulajdonában lévő számítógépeken folytatott internet használatuk közben a számukra nem kívánatos tartalmaktól védő, általunk korábban használt tartalomszűrő szoftvert egy másik, McAfee alapú megoldásra cseréltük.

Elsődleges tartományi szerverünket a 2019-ben esedékes teljes szoftver upgrade elvégzéséig egy új hardverre, virtuális környezetbe költöztettük át.

Üzemzavarok elhárítása, hibajegyek, távmenedzsment: Hardver-meghibásodás miatti üzemzavar a szolgáltatásokban nem volt. Munkatársaink az intraneten elérhető hibajegyek segítségével jelezhetik informatikai igényeiket, problémáikat. 2018 folyamán 96 db hibajegyet fogadtunk és dolgoztunk fel. (Telefonon naponta átlagosan 3-4 db olyan hibabejelentést kapunk – elsősorban a Központi épületegyüttesből – melyek azonnali hibaelhárítást igényelnek.)

Vírusvédelem: Folyamatosan végeztük a tartományi rendszer (Active Directory) és a kapcsolódó vírusvédelem felülvizsgálatát, monitoroztuk a tartományi szervereket, állandó felügyelet alatt tartottuk a naplófájlokat.

A Budapesti Művelődési Központban (BMK) 2018-ban is osztályunk egy munkatársa látott el folyamatos helyszíni rendszergazdai teendőket. A BMK hangtechnikusának távollétei során helyettesítését is osztályunk ugyanezen dolgozója látta el.

A Gazdasági és Műszaki Igazgatóságok rendszergazdájának munkáját – igényei szerint – 2018-ban is támogattuk.

1.1.4. Könyvtár-informatikai tevékenységek (Corvina, portál)

Corvina integrált könyvtári rendszerrel támogatott folyamatok

– Kényelmi szolgáltatások

- Távfizetés: 2018-ban 6 286 olvasó élt a távfizetés lehetőségével, összesen 9 334 sikeres tranzakció történt, 38 szakadt félbe, amit utólagos számlakiállítás követett. Az így befolyt összeg 12 752 075 Ft. Az ellenőrzésre kialakított szisztéma, az OTP-kivonatok betöltése és automatikus megfeleltetése a Corvinában keletkezett számlákkal, jól működik. Dupla fizetés idén már csak 4 alkalommal történt.
- Távelőjegyzés: 952 online olvasói igényre automatikusan megtörtént az előjegyzés, további 4 549 olvasó igényelt előjegyzést személyesen a könyvtárban vagy online módon, melyet könyvtárosi közreműködéssel kellett véglegesíteni.
- Dokumentum kölcsönzési határidő hosszabbítás online: 45 885 olvasó online módon hosszabbította meg kölcsönzéseit, ez 368 794 példány hosszabbítását jelentette.
- Lehetővé vált a Corvina kölcsönzési modulján átfuttatni a könyvtárközi kölcsönzésben érkezett művek kezelését, 96 dokumentum igénylése és kiszolgálása történt meg az év folyamán ezen a módon.

– Support-tevékenység

- A rendszerkönyvtárosi teendők – tarifák és kölcsönzési politika valamint könyvtárosi jogosultságok beállítása, kölcsönzési helyek zárva tartásainak rögzítése, kezelése, egyedi lekérdezések biztosítása, – mellett a folyamatosan felmerülő igények és javaslatok megválaszolása napi feladatot jelentett.
- A Gazdasági Igazgatóság tartozáskezelő csoportja számára a késedelmes olvasókkal történő levelezéshez és fizetési meghagyáshoz napi szinten biztosítottuk az adatokat. A postai küldeményre nem reagáló, de e-mail címmel rendelkező olvasóinkat a késedelem 45. napját követően elektronikus levéllel is megkerestük.
- Megfogalmaztuk az EU Általános Adatvédelmi Rendelete (GDPR) 2018. évi hatályba lépésével kapcsolatos Corvina IKR elvárásokat. Az automatikus kezelés megoldását célzó fejlesztéseket elkészülésük után teszteltük, de az új verzió bevezetését 2019-re halasztottuk, mert az üzemszerű működés még nem volt garantálható.

- A fejlesztők által biztosított hibajegykezelő rendszer adatai szerint a korábbi áthúzókkal együtt 2018-ban 119 bejelentésünk oldódott meg, míg az újabb fejlesztési kéréseinkkel együtt 115 bejelentés áthúzódik 2019-re. A katalogizáló modul, a tárgyszavak és a statisztikai modul fejlesztésével kapcsolatos kérdések még lezáratlanok.
- A nyári adatbázis-szerver csere előkészítése, a szerver tesztelése és a végleges beállítások elvégzése a fejlesztő céggel szoros együttműködésben zajlott. Az átállás zökkenőmentes volt.
- A Corvina fejlesztéséhez igazodva másolati adatbázisunkon a tesztelek intenzíven zajlottak ebben az évben is, 43 verzióváltás történt a tesztadatbázison, amelyek többnyire minden modult érintettek. Ezek közül az éles rendszeren kettő minden kliens modulra kiterjedő, valamint négy WebOPAC verzióváltásra került sor.
- A rendszer használatának változásairól körlevelekben és az intraneten publikáltuk kollégáink számára a tudnivalókat, felhasználói útmutatókat.

Személyes és online konzultációkon folyamatosan együttműködtünk a fejlesztő-szolgáltató cég, a Monguz Kft. munkatársaival. Az országos Corvina levelezési listán, annak gazdjaként, valamint az általános és WebOPAC fejlesztési listákon a Corvina felhasználói körrel is folyamatos kapcsolatot tartottunk.

Honlap menedzselése: Változatlanul az InstantWeb portálmotorjával üzemel aktuális honlapunk, a honlap adminisztrációs teendőit az osztály munkatársai végzik. A honlapszerkesztők munkáját online, levélben és telefonon támogattuk.

Szolgáltatások biztosítása

- Év végén a honlapon összesen 18 844 db cikk volt megtalálható, ebből aktív státusszal 6 634 db – ezek felülvizsgálata folyamatosan történik. Az év során 3 402 db cikk ellenőrzésére került sor. Néhány kiemelés: Könyvtáraink 10 139 db, Intranet 1 465 db, Angol oldal 2 020 db.
- A FSZEK hírlevélre feliratkozott olvasószám 1 902 fő volt.
- Az EFOP-3.3.3-VEKOP/16 Országos múzeumi és könyvtári központi fejlesztés pályázat keretében indított „Az én könyvtáram” program aloldalának megjelenését az önálló szoftverrel publikált honlap elkészüléséig (júliusig) támogattuk, a látogatottsági statisztikát egész évben biztosítottuk.
- A könyvtár által előfizetett online szolgáltatások – pl. adatbázisok – távoli eléréséhez 2018-ban is proxy szervert üzemeltettünk. A folyamatosan továbbfejlesztett böngésző programok időnként megváltozó beállításai miatt a felhasználói tájékoztatót két alkalommal is aktualizálnunk kellett.

Szakmai egyeztetések, munkacsoportok

- 2017 decemberében a könyvtár-informatikai csoport kezdeményezésére egy honlap-fejlesztési munkacsoport alakult, amelynek célja a honlap új alapokra helyezése, az ezzel járó szerkezet kialakítására és a megjelenésre vonatkozó javaslat kidolgozása. Az elképzelések alapján kiválasztottunk egy portál-programot, mellyel megkezdjük az alapszerkezetet felépíteni. A fejlesztés 2019-ben indulhat meg.
- Kölcsonzési munkacsoport (Circ): a kommunikáció többnyire elektronikusan (e-mailben, megosztott fájlokkal) folyt, személyes egyeztetésre két alkalommal került sor.

Könyvtári statisztikák

- Jelentésekhez szükséges statisztikai táblázatokat vezettünk. A havi jelentésekhez alapadatokat szolgáltatunk, valamint éves állomány és kölcsonzési statisztikákat biztosítottunk.
- A MISZJE számára 2016-tól minden év január 31-ig biztosítjuk az irodalmi művek és kották kölcsonzésére vonatkozó információkat.

Országos könyvtári rendszerek támogatása

- Tíz periodikus kiadvánnyal kapcsolódtunk az országos tartalomjegyzék szolgáltató rendszerbe (MATARKA), melybe a cikk-rekordokat havonta töltöttük fel XML formátumban.

- A MOKKA adatbázisba 2018-ban is online töltöttük fel az adatokat. A MOKKA elnökség tagjaként tevékenykedik Béni Virág Mária, az Informatikai osztály könyvtár-informatikai csoportjának vezetője. Felkérése 2018-ban történt meg.

1.1.5. Humánerőforrás, fluktuáció

Osztályunk létszáma 2018-ban 1 fő könyvtár-informatikussal bővült és 1 fő rendszer-informatikussal csökkent. A megüresedett pozícióra pályázat útján keresünk új munkatársat.

1.1.6. Képzés, továbbképzés

Az Informatikai osztály 2018-ban 3 belső továbbképzést szervezett az oktatóteremben a FSZEK munkatársainak: egy alkalommal a honlap szerkesztése, két alkalommal Corvina használat témában. Ezen kívül több alkalommal az osztály munkaszobájában biztosítottunk személyes konzultációt a honlap és a Corvina használatáról.

Összesen 27 adatbázisbemutató, tanfolyam és konzultáció számára biztosítottuk a központi oktatótermet. 126 alkalommal biztosítottuk rendezvények informatikai háttérét (laptop, projektor beállítása, vezeték nélküli internet hozzáférés biztosítása), ebből 12 alkalommal a rendezvény teljes időtartama alatt felügyeltünk a helyszíneken. 7 alkalommal biztosítottuk az eszközöket a tagkönyvtári leltárakhoz (laptop, vonalkódolvasó). A Központi Könyvtár raktári dokumentumállományának 2018-as leltározásához 16 teljes, önálló munkahelyet alakítottunk ki és számos további eszközt biztosítottunk. A Központi Könyvtár nyári bezárása alatt további 12 db olvasói gépet állítottunk be a leltározáshoz. Az osztály munkatársai több alkalommal részt vettek továbbképzéseken, konferenciákon, workshopokon.

1.2. Szerzeményezés és feldolgozás

1.2.1. Kiemelt feladatok

A Szerzeményezési és Feldolgozó Osztály legfontosabb feladata 2018-ban is a központi beszerzés és feldolgozás folyamatos, gördülékeny működtetése volt a FSZEK 49 tagkönyvtára számára. Ennek érdekében az alábbi kiemelt feladatokat végeztük el:

- Közbeszerzési keret-megállapodásokat kötöttünk a kiírások nyertes pályázóival a könyvek és a folyóiratok beszerzése érdekében.
- Könyvek közbeszerzése:
 - I. 2017 novemberében közbeszerzési eljárást indítottunk el annak érdekében, hogy 2018-ban is egész éve szóló szállítói keret-megállapodásokat tudjunk kötni a pályázatok nyerteseivel a könyvek beszerzésére. Két külön alponthoz írtuk ki a pályázatot: magyar nyelvű és hazai és külföldi kiadású idegen nyelvű könyvek beszerzésére összesen nettó 75 M Ft értékben. Eredmények:
 - A 2018. január 1. és 2018. december 15. között megjelenő magyar nyelvű könyvek beszerzésére kiírt pályázat nyertes ajánlattevője a Lira Könyv Zrt., amely a megjelenő könyvekre 40% kedvezményt ad könyvtárunknak. Keretösszeg: nettó 65 M Ft.
 - 2018. január 1. és 2018. december 31. között a hazai és külföldi kiadású idegen nyelvű könyvek beszerzésére kiírt pályázat nyertes ajánlattevője a Prospero Könyvei Kft., amely az általuk beszerzett könyvekre 17% kedvezményt ad könyvtárunknak. Keretösszeg: nettó 10 M Ft.
 - II. 2018 októberében a magyar nyelvű könyvek beszerzése érdekében további nettó 20 M Ft került közbeszerzési pályázati kiírásra. A nyertes ajánlattevő a Lira Könyv Zrt.. A lebonyolítási időszaka 2018. december 10-től 2019. június 30-ig tart.
 - Folyóiratok közbeszerzése:

2017 októberében egy közbeszerzési eljárás keretében három külön alponthoz írtunk ki pályázatot a 2018. évi magyar kiadású, külföldi kiadású és a kelet-közép-európai kiadású folyóiratok beszerzésére, 35.970.829,- Ft becsült értékben. Eredmények:

 - a belföldi kiadású folyóiratok nyertes ajánlattevője a Magyar Posta,

- a külföldi és a kelet-közép-európai kiadású folyóiratoké pedig a Suweco lett.
- 2018-ban is előtérbe helyeztük az elektronikus dokumentumok beszerzését és feldolgozását.
 - Proxy szerver szolgáltatásunk lehetővé teszi, hogy beiratkozott olvasóink az általunk előfizetett adatbázisok jelentős részét távolról, saját otthonaikból is elérjék. 2018-ra nyolc szolgáltatónál fizettünk elő, zömében idegen nyelvű adatbázisokra. Szinte valamennyi szolgáltató hozzájárult a proxy szerver működtetéséhez.
 - Elsősorban a szakkönyvtári feladataink biztosításához szükséges dokumentumokat tartalmazó adatbázisokat igyekszünk beszerezni. Kiemelten figyelünk arra, hogy az adatbázisok IP cím alapú hozzáféréssel, teljes szövegű eléréssel, letölthető tartalmakkal rendelkezzenek.
 - Továbbra is előtérbe helyeztük az elektronikus dokumentumok (digitalizált művek, e-könyvek, e-folyóiratok, online adatbázisok) feldolgozását, rögzítését online katalógusunkban is. Jelenleg 24 000 rekordnak van internetes hozzáférése. A Szociológiai gyűjtemény kollégáinak is köszönhetően 2150 rekorddal nőtt az URL-címmel rendelkező rekordok száma. Folytattuk az ADT Plus adatbázisból kijelölt digitalizált folyóiratok katalógizálását, és elérhetővé tettük a MERSZ adatbázisban szereplő dokumentumokat.
- Folyamatos szakmai és rekordkapcsolatot tartunk országos hatókörű adatbázisokkal.
 - A szakkönyvtári feladatnak megfelelően kb. 300 címet rögzítettünk a magyar szakfolyóiratok analitikus szakkönyvtári tartalomjegyzékeit feltáró adatbázisba (MATARKA). Az adatok nagyobb részét a Corvina adatbázisból exportáltuk.
 - Az analitikus rekordok továbbítása az országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba (HUMANUS) - többek között a Köztaurusz bevezetésének újabb halasztása miatt - nem történt meg, további egyeztetéseket igényel.
 - Kb. 14.000 új monografikus bibliográfiai rekordot küldtünk a MOKKA adatbázisába.
- Corvina IKR
 - A szerzeményezési és katalógizálási modulok szakmai felügyeletét ebben az évben is biztosítottuk. A JAVACAT és JAVAPAC (katalógizálási és OPAC) modulokat érintő javításokat és fejlesztéseket ellenőriztük a tesztadatbázisban, többször egyeztetünk a fejlesztővel, a verzióváltásra további tesztelések után 2019 elején kerülhet sor.
 - A köztaurusz tárgyszórendszer bevezetéséhez szükséges fejlesztés 2018-ban sem készült el. A másolati adatbázis újraépítése miatt a már betöltött adatok a Copiedb adatbázisból is kikerültek.
 - Az ACQ (szerzeményezési) modul több verzióváltáson is átesett 2018 folyamán. A SER (periodika) modulban kidolgoztuk az állományba vétel nélkül lévő folyóiratok kötött éveinek érkeztetését és példányozását. A szükséges informatikai fejlesztések folyamatban vannak.
- Részt vettünk a minősített könyvtári pályázat beadásnak folyamatában és a bizottságok munkájában; Soltész Anna részt vett az Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság munkájában.

1.2.2. További feladatok

- A Központi Könyvtár 2018-ban elérkezett a 2012 óta zajló állományellenőrzési munkafolyamatának utolsó fázisához, a raktárak és a munkaszobák leltárához. Részt vettünk az előkészítő munkálatokban, valamint folyamatosan fogadjuk javításra az állományellenőrzés során kiderülő hibás bibliográfiai adatokkal és/vagy példányadatokkal rendelkező dokumentumokat. 2018-ban 3790 példányt vettünk át javításra és 3322 példányt adtunk már vissza.
- Állományvédelem: a Központi Könyvtár állományába tartozó dokumentumokat RFID tagekkel látjuk el. 2018-ban összesen 18.477 db dokumentum kapott ilyen taget. Ebből 7.635 db

dokumentumot osztályunkon, 10.842 db dokumentumot a kötészetben RFID-ztak a kötészet munkatársai.

- A régiós tagkönyvtárak esetében az állományukba kerülő dokumentumokat a tagkönyvtárak munkatársai látják el biztonsági csíkokkal. Timkó Tamás, az ELTE BTK Informatikus könyvtáros hallgatója teljesítette nálunk 80 órás szakmai gyakorlatát; több alkalommal fogadtunk gyakornok kollégákat, egyetemistákat, segédkönyvtáros képzésen résztvevőket.
- 2018. november 22-én Földvári Zsuzsanna, Szemes Adrienn és Szabóné Bur Gabriella részt vett az ACQ-t bemutató tanfolyamon, amit az Informatikai Osztály szervezett a régió tagkönyvtáraiba újonnan bekerülő kollégáknak.
- Napi rendszerességgel részt vettünk a perlési árak felülvizsgálatában illetve az árazásban; folyamatosan végezzük az állománygazdálkodással járó feladatokat.
- Könyvtárszakmai ellenőrünk valamennyi tagkönyvtár törlési jegyzőkönyvét és állományellenőrzési jegyzékét gondozza, ellenőrzi.

1.2.3. Gyűjteményszervezés, szerzeményezés

1.2.3.1. Gyűjteménymenedzsment

Gyarapodás	
Az adatbázisba 2018.01.01-12.31. között bekerült	
könyvtári dokumentumok	
száma	értéke
74.985 db dokumentum	174.708.379,-Ft
3.054 db kisnyomtatvány	1.611.550,-Ft
összesen: 78.039 db	összesen: 176.319.929,-Ft
Törlés	
Az adatbázisból 2018.01.01-12.31. között törölt	
könyvtári dokumentumok	
Száma	értéke
88.646 db	110.715.312,-Ft

Az állományban lévő dokumentumok darabszáma 2018. december 31-én: 3.204.361 db

A könyvtárból kivihető kölcsönözhető állomány: 2.215.693 db

Ennek példánytípusonkénti megoszlása a következő:

Könyv	2.254.139 db
Időszaki kiadvány, bekötött folyóirat	115.171 db
Mikrofilm	4.366 db
Nyomtatott zenei dokumentum, kotta	60.708 db
Kartográfiai dokumentum	5.624 db
Oktatócsomag *	5.667 db
Nyelvi CD	1.054 db
Hangzó CD	80.263 db
Audiokazetta	889 db
Bakelit lemez	8.125 db
Hangoskönyv, különféle hordozón	12.383 db
DVD	35.330 db

VHS	1.760 db
Diafilm	4.852 db
Grafika, metszet	1.751 db
Képdokumentum	5.552 db
CD-ROM	3.124 db
E-könyv	160 db
Kisnyomtatvány, plakát, fotó	603.443 db
Összesen	3.204.361 db

*Egy oktatócsomag több, egyenként önálló leltári számmal rendelkező, de különböző típusú dokumentumból áll össze, amelyek önállóan nem, csak csomagként kölcsönözhetőek. Az 5667 oktatócsomag példány 1843 fizikai csomagot jelent.

1.3.1.2. Állománybeszerzés

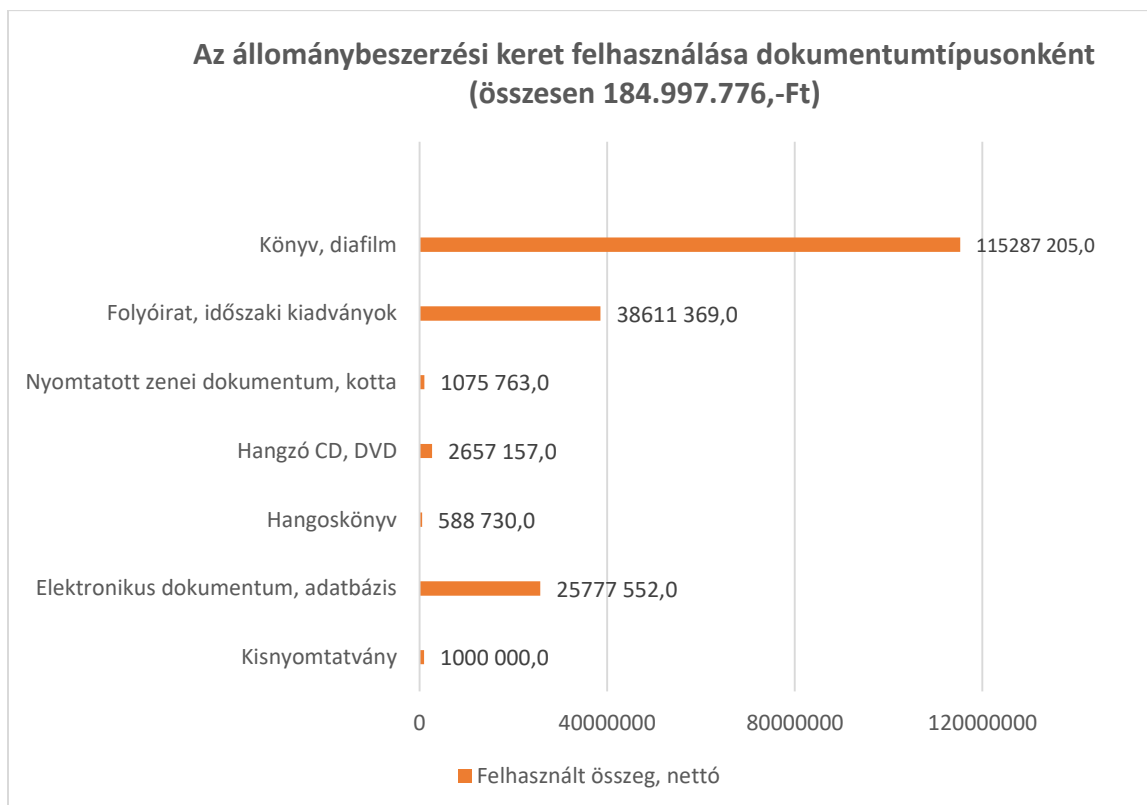
a. Állománybeszerzési keret

2018-ban dokumentumbeszerzésre összesen nettó 184.997.776,- Ft-ot fordítottunk. Ennek megoszlása a következő:

	Tervezett összeg, nettó (előirányzat, támogatás, pályázat, bevétel)	Felhasznált összeg, nettó
Könyv, diafilm	117.364.889,- FT	115.287.205,- FT
Folyóirat, időszaki kiadványok	38.480.126,- FT	38.611.369,- FT
Nyomtatott zenei dokumentum, kotta	2.000.000,- FT	1.075.763,- FT
Hangzó CD + DVD *	3.000.000,- FT	2.657.157,- FT
Hangoskönyv	1.000.000,- FT	588.730,- FT
Elektronikus dokumentum, adatbázis	26.700.000,- FT	25.777.552,- FT
Kisnyomtatvány	1.000.000,- FT	1.000.000,- FT
Összesen	189.545.015,- FT	184.997.776,- FT

* A tagkönyvtárak éves bevételének 70 %-a a tervezett összeg

- A kerületi önkormányzatoktól ebben az évben összesen nettó 5.720.000,- Ft támogatást kaptunk dokumentumok beszerzésére.
- Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerben nyújtott szolgáltatásaink támogatására a 2017-2018-as pályázat keretében nettó 900.000,- forintot nyertünk.

b. Beszerzés dokumentumtípusonként

A vásárlás minden egyes dokumentumtípus esetében az egyes könyvtáraktól érkezett igények alapján történt, a kisnyomatványokat és az elektronikus dokumentumokat kivéve az ACQ modulon keresztül.

Könyvbeszerzés

Könyvbeszerzésre 114.652.398,- Ft-ot fordítottunk.

– Belföldi könyv:

A 2018-ban a magyar nyelvű könyvek beszerzésére két közbeszerzési pályázatot írtunk ki. Mindkettőt a Lira Könyv Zrt. nyerte:

2018. január 1. és december 3. közötti szerződéses időszak alatt 45.804 db könyvet vásároltunk, nettó 86.286.954,- Ft értékben. A közbeszerzéssel beszerzett könyvek nettó átlagára: 1883,- Ft (ez a kedvezménnyel csökkentett ár).
2018. december 10-én kezdődő és 2019. június 30-ig tartó szerződéses időszakban, december hónapban 2.513 db könyvet vásároltunk, nettó 5.244.889,- Ft értékben. A közbeszerzéssel beszerzett könyvek nettó átlagára: 2087,- Ft (ez a kedvezménnyel csökkentett ár).

A közbeszerzés keretében be nem szerezhető könyvek megvásárlása két módon zajlik:

- Libri-Bookline webáruház: A lektűröket, egyéb szépirodalmi és ismeretterjesztő műveket elsősorban a Libri-Bookline webáruházról rendeltük meg. 904 db könyvet vásároltunk tőlük 1.980.056,- Ft nettó áron. A kerületi önkormányzati támogatásokat is a Libri-Bookline webáruháznál költöttük el. Nettó 5.779.980,- forintért összesen 2949 darab könyvet vásároltunk a tagkönyvtárak részére.
- A szakirodalmi könyveket az egyes kiadóktól kellett beszereznünk. Ez 923 db könyvet jelentett 2.673.489,- Ft értékben.

– Külföldi könyv:

A hazai és külföldi kiadású idegen nyelvű könyvek beszerzésére kiírt közbeszerzési pályázat nyertes pályázója a Prospero Könyvei Kft. A nettó 10 M forintos keretösszeget túllépve, összesen

nettó 11.812.926,- forintért vásároltunk. A 2756 darab idegen nyelvű dokumentum lefedte mind a Központi Könyvtár szakkönyvigényét, mind pedig a tagkönyvtárak könnyített olvasmányait, idegen nyelvű szépirodalmát, nyelvkönyveit.

Hangoskönyv:

- A 2017-es kismértékű emelkedés után 2018-ban csökkent az igény a hangoskönyvek iránt. 327 darabot vásároltunk nettó 588.730,- forintért.

Folyóiratok, időszaki kiadványok beszerzése

- A 2018. évi megrendelésre, hiányzó számok pótlására 38.611.369,- Ft-ot költöttünk. A belföldi kiadású folyóiratokat a Magyar Posta, a külföldi kiadású folyóiratokat és a kelet-közép-európai folyóiratokat a Suweco szállította 2018-ban.

Hangzó CD- és DVD-vásárlás

- A beszerzés kerete a tagkönyvtárak éves bevételének 70%-a. A beszerzési és olvasói igény folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. 2018-ban 159 db hangzó CD-t (nettó 437.663,- Ft) és 625 db DVD-t (nettó 2.219.494,- Ft) vásároltunk a hálózat részére.

Kottavásárlás

- 165 darab nyomtatott zenei dokumentumot vásároltunk összesen nettó 1.075.763,- Ft értékben. Feldolgozásuk folyamatban van.

Diafilmvásárlás

- A diafilmek iránti olvasói igény ebben az évben is növekedett. 872 db diafilmet vásároltunk nettó 626.465,- Ft értékben.

Kisnyomtatvány

- 1956 db kisnyomtatványt vásároltunk nettó 1.000.000,- Ft értékben.

Elektronikus dokumentum beszerzésére, adatbázisok, e-könyvek, e-folyóiratok előfizetésére nettó 25.777.552,- Ft-ot költöttünk.

c. Az állomány gyarapodása beszerzési módok szerint

- *Vétel:* A teljes gyarapodás (78.039 db) 76,28 %-a vételből származik. 57.576 db dokumentum vételként került be a Corvinába, a kisnyomtatvány-naplóba 1.956 db dokumentum került be vételként, ez összesen 59.532 db.

- *Ajándék:* Ajándékként 14.365 db dokumentumot vettünk állományba 42.090.216,- Ft értékben, a kisnyomtatvány csoportos naplóba 796 db dokumentum került bevezetésre ajándékként 355.100,- Ft értékben. Az ajándékok száma összesen: 15.161 db, értéke: 42.445.316,- Ft. Ez a teljes gyarapodás 19,42 %-a.

- *NKA könyvtámogatási program:* napi rendszerességgel, postai vagy személyes úton érkeznek könyvtárunkba a könyvek közvetlenül a kiadóktól: 926 db könyv 2.993.627 Ft értékben.

- *Márai program:* A 2017-ben zajlott Márai program VII. fordulójának könyveit csak 2018 tavaszán szállította be hozzánk a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. Így jelen statisztikai jelentés mind a 2017-es, mind pedig a 2018-as Márai VIII. program adatait tartalmazza:

1. A 2017-ben rendelt adagból 2241 db dokumentumot kaptunk meg és vettünk állományba 2018-ban 5.853.718,- Ft értékben

2. 2018-ban 1173 db könyvet kaptunk 3.049.619,- Ft értékben

- *Kiemelt ajándékozók 2018-ban:*

A Miniszterelnöki Kabinetiroda a Nemzeti Könyvtár sorozat megjelenésekor 2-2 példányt bocsát rendelkezésünkre. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság is rendszeresen küld 1-1 példányt újonnan megjelenő kiadványaiból. A Fővárosi Önkormányzat 4900 példányt ajándékozott könyvtárunknak a Városi zöld füzet című kiadványból. Radosza Sándortól 100

példányt kaptunk a Bolyongócska égi vándorlása c. könyvéből. Magyar Ruszisztikai Egyesület is ajándékozott részünkre 50 darab szakkönyvet. Ebben az évben is számtalan szerző ajándékozta nekünk 1-2 példányban újonnan megjelent műveit.

- *Kötelesspéldány*: A kötelesspéldányként állományba vett dokumentumok száma a Corvinában: 3044 db, értéke: 9.633.813,- Ft. A kisnyomtatvány csoportos naplóba 302 db dokumentum került bevezetésre kötelesspéldányként 256.450,- Ft értékben. A kötelesspéldányok száma összesen: 3346 db, értéke: 9.890.263 Ft. Ez a teljes gyarapodás 4,30 %-a

d. Belföldi és külföldi folyóiratok 2018-ban

Kurrens időszaki kiadványok száma 2018-ban: 857 cím, összesen 2.420 példány. Rendelt folyóirat: 449 cím. Kötelesspéldány: 343 cím. Ajándék: 65 cím. Ebből külföldi 10 cím, belföldi 55 cím. 23 folyóirat nyomtatott + online formában érkezett, 6 folyóiratot csak online formában rendeltünk. 44 folyóiratnál ingyenesen használhattuk az online verziót. A Digitalstanddal kötött előfizetéseink minden évben tavasszal járnak le. A proxy szerver bevezetése itt is változásokat hozott az előfizetések terén: 16-féle digitális folyóiraatra fizettünk elő 2018 májusától 2019 áprilisáig. Valamennyi folyóiratnál megoldottuk a távoli elérés lehetőségét is.

e. Adatbázisok, e-könyvek

A proxy szerver segítségével a teljes tagkönyvtári hálózatban elérhetővé váltak az adatbázisok, és az Arcanum Digitális Tudománytár (továbbiakban ADT) leszámítva valamennyi adatbázist távolról is elérték beiratkozott olvasóink.

2018-ban is használhatták olvasóink az EBSCO Discovery Service-t. Segítségével egyszerre lehetett keresni a könyvtár előfizetett adatbázisaiban, a FSZEK katalógusában és az EBSCO által ingyenesen elérhetővé tett forrásokban. A következő szolgáltatókkal álltunk kapcsolatban EBSCO, SAGE, GALE, Encyclopedia Britannica Ltd., PROQUEST, Woters Kluwer, Céginform.hu Kft..

f. Törlések

2018-ban 88.646 db dokumentumot töröltünk az adatbázisból 110.715.312,- Ft értékben. A törlés oka legtöbbször a selejtezés, tervszerű állományapasztás volt, s főleg könyvet vontunk ki ebből az okból.

A könyvállomány 83.112 példánnyal csökkent. Ennek legfőbb oka, hogy 2018 nyarán bezárt a VI/1. Andrassy úti könyvtárunk és a VII/3. Kertész utcai könyvtár épületébe költözött. A két, összevont könyvtár együtt fog továbbköltözni a majdani Teréz körúti épületbe. A jelentős mennyiségű apasztás ennek köszönhető.

2018-ban töröltük a 2011. december 31-ig kölcsönzött behajthatatlan és perelhetetlen dokumentumokat a Corvina rendszerből.

2018-ban 500 darab, hálózatunkból leselejtezett, 1949 előtt kiadott művet ajánlottunk fel ingyenesen a magyarországi könyvtáraknak a Könyvtári Intézet fölőspéldány-szolgáltatásán keresztül. 13 könyvtár vitt el tőlünk könyveket.

1.2.4. Feldolgozás: bibliográfiai formai és tartalmi feltárás

1.2.4.1. Kurrens dokumentumok

Az analitikus rekordok száma ugyan jelentősen, 2500 rekorddal csökkent, de a többi dokumentumtípusban kisebb-nagyobb emelkedés mutatható ki, így a feldolgozott dokumentumok száma az előző évihez képest összességében csak 942 rekorddal lett kevesebb. Főbb tendenciák:

- A bibliográfiák kurrens megjelenéseit folyamatosan, rövid határidővel rögzítettük, de az előző évekből kimaradt szociológiai cikkek retrospektív feldolgozásának ütemét lassítanunk kellett, mivel egész évben betöltetlen maradt a 8 órás analitikus feldolgozói státuszunk.
- A közbeszerzés keretében a kurrens magyar megjelenésekből kb. 500 címmel több mű adatait tártuk fel bemutató példányként.

- Csaknem 1000 darabbal több kotta került feldolgozásra, mivel a Zenei Gyűjtemény 2017-es évi vásárlásának nagy része, ill. köteles és ajándék kottái is csak 2018 elején kerültek át az osztályra. A Budapest gyűjtemény számára 700 régi kotta adatait rögzítettük.

A FSZEK adatbázis 2018 végén:

Összes bibliográfiai rekord száma	1.258.131 rekord
Összes besorolási rekord száma	713.898 rekord

A bibliográfiai rekordok 2018. évi gyarapodása:

Feldolgozó csoport által rögzített bibliográfiai rekordok száma	24.419 rekord
Gyűjteményekben rögzített bibliográfiai rekordok száma	3.583 rekord
Összes gyarapodás	28.002 rekord
Törölt rekord	1176 rekord
Besorolási rekordok száma	17.031 rekord

Az osztályon 2018-ban készült új bibliográfiai rekordok száma dokumentumtípus szerint az előző évek adataival összevetve:

Dokumentumtípus	2014	2015	2016	2017	2018
Könyv, térkép, időszaki	10.132 db	10.098 db	10.247 db	11.615 db	12.073 db
Analitika (könyv, cikk)	18.154 db	14.611 db	13.665 db	12.086 db	9.575 db
DVD	329 db	225 db	288 db	207 db	267 db
Diafilm	48 db	9 db	18 db	10 db	10 db
Oktatócsomag	29 db	65 db	61 db	84 db	79 db
CD	355 db	325 db	289 db	181 db	255 db
Elektronikus	187 db	322 db	682 db	900 db	929 db
Kotta	2.103 db	1.023 db	802 db	279 db	1.231 db
Összesen	31.337 db	26.678 db	26.052 db	25.361 db	24.419 db

Az osztályon készített analitikus rekordok megoszlása:

ANALITIKUS REKORDOK	2014	2015	2016	2017	2018
Szépirodalom	10.014 db	3.547 db	2.893 db	1.460 db	2.051 db
Tanulmány	5.469 db	6.445 db	5.443 db	5.870 db	4.066 db
Cikk	2.671 db	4.619 db	5.329 db	4.756 db	3.458 db

1.2.4.2. Retrospektív feltárás

2018-ban a retrospektív feltárást a Központi Könyvtár raktári tereiben sorra került leltárnak rendeltük alá: az osztályra bármilyen okból felkerülő, az adatbázisban csak minimális adatokkal szereplő művek teljes formai és tartalmi feltárását tűztük ki célul. E munka keretében 3.790 darab, többségében régi, idegen nyelvű könyv érkezett rekordjavítási céllal az osztályra. Ezek közül 3.322 darab könyv bibliográfiai rekordjának a kiegészítésével, ellenőrzésével készültünk el.

1.2.4.3. Adatbázis-javítás

Az adatbázis javítása terén csak a napi munka során előforduló javításokra, bibliográfiai rekordok, ill. besorolási adatok felülvizsgálatára, egységesítésére szorítkoztunk. Az adatbázis szisztematikus javítására idén is kevesebb idő jutott. Kiemelhető az URL-címek javítása és a példány nélküli rekordok egy részének törlése. 2018-ban az új leírások mellett kb. 45.000 rekord módosult.

1.2.5. Támogatások, pályázatok

- Az Emberi Erőforrások Minisztériuma az Országos Dokumentumellátási Rendszer működtetéséhez nyújt támogatást intézményünk részére. 2017-2018-ban nettó 900.000 forintot fordíthattunk könyvek beszerzésére. A támogatást 2018 első negyedévében használtuk fel.
- A Márai program VII. fordulójában 6.100.000 forint támogatást kaptunk. A kiválasztott 2294 dokumentumból 2241 db dokumentumot kaptunk meg és vettünk állományba 2018 tavaszán 5.853.718,- Ft értékben.
- A Márai program VIII. fordulója 2018 nyarán zajlott. A késő őszi szállítással 1173 db könyvet kaptunk 3.049.619,- Ft értékben.
- Folytatódott az NKA könyvtámogatási programja. 2018-ban már a kiadók kötelezettsége volt, hogy személyesen vagy postai úton eljuttassák hozzánk a pályázati támogatás keretében megjelent dokumentumaik 1-1 példányát. Így mindösszesen 926 db könyvet kaptunk 2.993.627,- Ft értékben.
- Az Országos Idegennyelvű Könyvtártól nemzetiségi dokumentumok beszerzésére bruttó 520.000 Ft-ot kaptunk, ebből 10.000,- Ft roma keret. A támogatásból 15 könyvtár számára vásároltunk összesen 163 db könyvet. A beszerzett dokumentumok tematikai és nyelvi megoszlása tükrözi a fővárosban élő nemzetiségek széles körét, pl. német, roma, örmény.

1.2.6. Humánerőforrás

2018-ban csaknem egész évben tartósan 3 fő munkáját kellett pótolni a Feldolgozó csoportban:

- a 8 órás analitikus feldolgozói státusz egész évben üres maradt, az ősszel meghirdetett pályázattal sem sikerült betöltenünk;
- Sasvári Boglárka egész évben GYED-en volt;
- Kondás Ágnes (zenei feldolgozó) GYED-ről visszatérve, szabadságait letöltve októbertől csökkentett munkaidőben, 6 órásként állt munkába.

A fentiek mellett betegség miatt tartósan, összességében több hónapot hiányzott két fő a csoportból.

A dokumentumok gyors kiszállítása érdekében időszakosan továbbra is segítettük az új könyvek etikettel történő szerelését.

A szerzeményező csoport tehermentesítése érdekében év elején Serly Cecília (zenei feldolgozó) munkakörét bővítettük a zenei dokumentumok (kották) igénylésével, megrendelésével, érkeztetésével, példányozásával.

II. Szakkönyvtári feladatok

2.1. Szolgáltatási feladatok

A Központi Könyvtárban működő Szociológiai Gyűjtemény feladata, hogy végezze és összehangolja a könyvtárban az országos szakkönyvtári funkcióból eredő munkafeladatokat a dokumentumok beszerzésétől a feldolgozáson át a szolgáltatásokig.

2.1.1. A Szociológiai gyűjtemény célközönsége

A szociológiai szakirodalmi szolgáltatások használói elsősorban BA, MA, PhD egyetemi hallgatók vagy továbbképzések keretében szociológiai, társadalomtudományi stúdiumokat hallgatók valamint egyetemi oktatók, kutatók, szociális munkások. Szolgáltatásaink kialakításában évek óta egyre intenzívebben vesszük figyelembe a szakmai közönség olvasói igényeit.

2.1.2. Szociológiai olvasóterem: kézikönyvtár, szaktájékoztató

A könyvtár Szociológiai olvasótermet működtet, amelynek teljes állománya 2018-ban 9.610 kötet volt.

- A Szociológiai kézikönyvtárba tartozó CD-ROM-ok és DVD mellékletek mennyisége elérte a kritikus tömeget. Ezeket az anyagokat az olvasóterem két kijelölt gépén szolgáltatjuk, egyrészt szerverről, másrészt lokálisan – gépre feltöltve ill. a feltöltött installáló program segítségével. Jelenleg a két gépen több mint 100 CD és DVD van feltelve.

- A Szociológiai olvasóteremben szaktájékoztatási szolgáltatás működik, ezen kívül telefonon és e-mailben is adunk tájékoztatást. Az olvasóteremben 2018-ban csak három számítógép állt az olvasók rendelkezésére, amelyeken a katalóguson kívül a legfontosabb adatbázisok, könyvtári források voltak elérhetők. A csökkenés oka, hogy a Zenei Gyűjtemény ideiglenes átköltözésével kevesebb lett a tanulólhelyek száma – ezt próbáltuk kompenzálni néhány gép átmeneti „feláldozásával”.
- Olvasótermeinkben (szociológiai, társadalomtudományi és bölcséleti) a naprakész nyilvántartás alapján 2018-ban az olvasói telítettség a múlt évi jelentős csökkenéssel szemben stagnál. (2018: 97.498; 2017: 96.779). A könyvforgalom az utóbbi évekhez hasonlóan továbbra is csökkenő tendenciát mutat (2018-ban 2017-hez képest 15 %-os a csökkenés mértéke). A dokumentumforgalom radikális csökkenése magyarázható az elektronikusan az interneten elérhető anyagok számának növekedésével és az olvasók anyaggyűjtési szokásainak változásával. A referenz-kérdések száma nem mutat jelentős eltérést a tavalyihoz képest (2018: 2166., 2017: 2312 kérdés).

2.1.3. Magyar szakirodalmi adatbázis szolgáltatása

A magyar szociológiai irodalom bibliográfiája jelenleg 209.953 tételből áll. (2017: 202.793.) Dokumentum-megoszlás: kb. 35.500 könyv (2017: 34.500), kb. 72.000 könyv analitika (2017: 70.000), 98.500 folyóiratcikk (2016: 95.745), összesen 2600 elektronikus dokumentum (2017: 2000)

- A magyar szociológiai irodalom feldolgozását a Feldolgozó osztállyal együttműködve, nagyobb fennakadások nélkül, folyamatosan végeztük. 2018 folyamán a Feldolgozó osztály 6.946 rekordot írt le a szociológiai bibliográfia számára. A tavalyi év folyamán két kolléga távozott, őket novemberben sikerült pótolnunk, azonban az éves teljesítés emiatt – és a nyári nagyleltárban való aktív közreműködés miatt - az előző évekhez képest alacsonyabb. A tárgyszavazott rekordok száma így kicsivel elmarad a célkitűzéstől: 3.565 rekord a 4000 helyett – azonban jövőre ezt a hátralékot terveink szerint be tudjuk hozni.
- Létszámhiány miatt 2018-ban sem tudtuk folytatni a szociológia magyar és külföldi klasszikusai magyar nyelvű tanulmánygyűjteményeinek kijelölését analitikus feltárással.

2.1.4. Nemzetközi adatbázisok szolgáltatása

A legfontosabb külföldi szociológiai és társadalomtudományi adatbázisok, online könyvcsomagok megrendelését a használók igényeihez igazítottuk. A használati statisztikákat elemezve szükség esetén lemondunk csomagokat, illetve bizonyos témák iránti kielégítetlen igények esetén új adatbázisok megrendelését javasoltuk.

- 2018-ban a szociológiai-társadalomtudományi szakirodalmi ellátás számára a legfontosabb előfizetett adatbázisok voltak: EBSCO SocIndex, online e-könyv csomagok (SAGE Knowledge, EBSCO Academic Complete+EBSCO E-books (6 referenz könyv)), online folyóiratcsomagok (SAGE, Taylor&Francis, Oxford és Cambridge kiadók társadalomtudományi csomagjai), Proquest E-book Central (35 könyv). EISZ-ben: WoS Social Science Citation Index, JSTOR. A könyvtár javaslatunkra újonnan rendelte 2018-ban az EISZ-en keresztül a PsychArticles-t és a Philosopher's Index with full text adatbázisokat olvasóink ezirányú érdeklődésének kielégítésére. 2018-ban szintén újonnan kaptuk az EISZ konzorcium keretén belül az Elsevier folyóirat archívumát (Journal Backfile Collection on Science Direct), valamint nagy várakozással tekintettünk két új, magyar nyelvű, társadalomtudományi e-könyv csomag bevezetésére: a L'Harmattan és a Typotex könyveire.
- Az EBSCO népszerűségére tekintettel 2018-ra is megrendeltük az Academic Complete E-book online könyvgyűjteményt. Ez a multidiszciplináris, folyamatosan bővülő e-könyv adatbázis kb. 150.000 könyvet tartalmaz a vezető egyetemi és tudományos kiadóktól. 2018-ban ennek használata kiugróan javult: mind a belépések, mind a lekeresések száma csaknem nyolcszorosa a tavalyinak.
- A magyar tartalmak közül a szociológiai tájékoztatás számára elérhető az Akadémiai kiadó folyóiratcsomagja valamint az Arcanum Digitális Tudománytár.
- Az EISZ-es adatbázisokat az ADT kivételével 2017-től, a proxy szerver beállításától kezdve távoli eléréssel szolgáltatjuk kölcsönzésre beiratkozott olvasóinknak.

2.1.5. Külföldi folyóiratok online szolgáltatása

A legfontosabb külföldi folyóiratok kurrens évfolyamait online szolgáltatásként 2012-ben rendeltük először, a szolgáltatás azóta folyamatos. 2013-tól folyamatosan csökkentettük a print ill. a print+online rendelések számát a csak online megrendelések javára. Fő szempont volt, hogy a jelenlegi kurrens online külföldi folyóirat állományunk jól kiegészítse a nemzetközi adatbázisok – JSTOR, EBSCO – embargós, illetve archív anyagát. 2018-ban az online szolgáltatást a SUWECO biztosította, mint a közbeszerzés nyertese.

2.1.6. Online e-könyv szolgáltatás

2009 elejétől folyamatosan bővítettük szociológiai és társadalomtudományi elektronikus referenz könyvtárunkat, melyet szintén távoli eléréssel szolgáltatunk a honlapunkon és a katalóguson keresztül. Jelenleg összesen 35 online referenz könyv áll olvasóink rendelkezésére a sok kötetes társadalomtudományi enciklopédiáktól a szakszociológiai kézikönyvekig.

2.1.7. Internetes információk gyűjtése és szolgáltatása

Folyamatosan bővítjük a honlapon található link- és e-dokumentum gyűjteményt (Magyar szociológiai e-könyvek, E-books about Hungarian society rovatok), ezen kívül a teljes szövegre utaló linkkel egészítjük ki a szociológiai könyvek katalógusleírásait.

2.1.8. A Szociológiai Gyűjtemény honlapjának szolgáltatásai

A gyűjtemény weblapja több fontos szakmai honlapról is elérhető (pl. MTA Szociológiai Intézet, ELTE TATK, Magyar Szociológiai Társaság).

- Az új könyveket idén is a *Szocioposzt hírlevélben* és a Facebookon reklámoztuk (képpel, tartalomjegyzékkel vagy rövid kivonattal).
- A régi Szociowebet 2018 elején végleg levettük a honlapról, azonban a szegmentált kereső, vagyis a Magyar szociológiai irodalom adatbázisa idén végre megjelent. *A Magyar szociológiai e-könyvek* című, e-dokumentumokra utaló linkeket tartalmazó gyűjteményünk hiánypótló, hiszen a katalógusba föl nem vehető dokumentumokat regisztrálja.
- A honlap rovatainak újdonságait rendszeresen reklámozzuk Facebook-oldalunkon is, amelynek használata a tavalyi évhez képest nőtt: 2017-ben 230, míg 2018-ban 350 követőnk van.
- 2018-ban Némedi Dénes halálának évfordulóján újabb életrajzi bibliográfiával bővült az In Memoriam rovatunk, melyhez a professzor úr műveinek jogtisza digitalizált változatát is csatoltuk. Ezek a művek a katalóguson keresztül, saját tárhelyről szintén elérhetők. Szelényi Iván és Szalai Erzsébet születésnapja alkalmából hírlevelünkben összeállítást készítettünk a Gyűjteményünkben meglévő dokumentumokból.

2.1.9. Digitalizálás, nyílt hozzáférésű tartalmak szolgáltatása

A digitalizálás területei: szociológiai témájú retrospektív és kurrens anyagok digitalizálása valamint állományvédelmi célú digitalizálás.

- 2018-ban elsősorban állományvédelmi célú digitalizálás zajlott. Ennek eredményeképpen tovább nőtt az a digitalizált állomány, amit belső hálózatra szánt, gyakran keresett vagy veszélyeztetett, egy példányos művek digitális másolata alkot.
- 2018 folyamán állományvédelmi céllal több mint 200 könyv készült el 38.391 oldal terjedelemben. Ez több ezer oldallal meghaladja a tavalyi mennyiséget, a 2015-ös négyszerese, nem számítva bele a fentebb említett Némedi Dénes műveket.

2.1.10. Használóképzés, a szolgáltatások igénybevételeinek támogatása

2018-ban nagy volt az érdeklődés a 90 perces könyvtári bevezető foglalkozásunk iránt: 5 alkalommal fogadtunk első évfolyamos szociológus-hallgatókat (összesen 80 főt). Az utóbbi években kialakult a megrendelői kör, mely a közeli Pázmány Péter Katolikus Egyetemről, a Károli Gáspár Református Egyetemről illetve az ELTE-ről kerül ki.

2.2. Gyűjteményfejlesztés

A 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet rendelkezései szerint elkészített új Gyűjtőköri Szabályzat alapján fejlesztjük folyamatosan a Szociológiai Gyűjteményt.

2.2.1. Dokumentumbeszerzés

2.2.1.1. Magyar szociológiai témájú dokumentumok beszerzése

A Szociológiai Gyűjtemény szerzeményezéssel megbízott munkatársainak feladata, hogy javaslatot tegyenek a beszerzésre, a példányszámra és a szakcsoport-jelzetre a szociológiai szakkönyvtári szempontok lehetőség szerinti érvényesítésével. Az igényeket a Központi Könyvtár igazgatója hagyja jóvá. A szociológiai tárgyú magyar dokumentumok szerzeményezési kerete a Központi Könyvtár beszerzési keretének része. A központi ajánlati lista alapján beszerezhető művek mellett a Szociológiai Gyűjtemény a speciális szakkönyvek beszerzésére egyéni kapcsolatot épít ki kisebb kiadókkal, egyetemekkel, alapítványokkal, múzeumokkal és kutatóintézetekkel.

2018-ban tovább nőtt azoknak a kiemelkedően fontos, csak az interneten hozzáférhető szakirodalmi e-dokumentumoknak a száma, amelyeket a Feldolgozó osztály - kérésünkre - a katalógusban is feltárt. Megoldandó problémát jelent a szerzeményezésben és a feldolgozásban egyaránt a párhuzamosan, papírformátumban és elektronikusan megjelenő dokumentumok nagy száma.

Rendszeresen figyeljük az OSZK Állománygyarapítási osztályán szerkesztett, könyvkereskedelmi forgalomba nem kerülő új könyvek listáját, valamint a határon túli szakirodalmat is tartalmazó Mikes listát.

2.2.1.2. Külföldi szociológiai dokumentumok beszerzése

A külföldi szociológiai és társadalomtudományi könyvbeszerzésre szánt keret 2018-ban összesen kb. 3 millió Ft volt, a tavalyi duplája. 2018 folyamán 295 db külföldi könyvet rendeltünk.

Az online referenz-könyveken kívül 2018-ban az EBSCO interdiszciplináris Academic E-book collection online könyvcsomagját kínáltuk olvasóinknak. A Proquest Ebrary társadalomtudományi és politikatudományi online könyvcsomagját 2018-ra nem rendeltük meg a használati statisztika elégtelensége miatt.

2009 óta szisztematikusan építjük társadalomtudományi online kézikönyv állományunkat (Gale Virtual Reference Library (GVRL) SAGE, EBSCO E-books, Wiley). A választékot 2018-ra 6 referenz könyvvel sikerült bővíteni, így jelenleg összesen 35 online referenz könyv áll olvasóink rendelkezésére.

2.2.1.3. Folyóiratbeszerzés

2018-ban nem változtunk a magyar és a külföldi megrendelt folyóiratok számán. Továbbra is 33 magyar és 26 külföldi folyóiratcímét rendeltünk meg.

2018-ban több magyar folyóirat megszűnt ill. online verzióra tért át. Ezt a katalógusban tükröztetjük, és ilyenkor megváltozik a kijelölés, feldolgozás módja is.

Jelentős számban kapunk ajándékba magyar folyóiratokat. Megszerzésükhöz és reklamációjukhoz szükség van a folyamatos levelezésre (kb. 15 cím)

2.2.2. Olvasótermi, kézikönyvtári állomány fejlesztése

A szociológiai és társadalomtudományi kézikönyvtár 2018-ban 630 kötetel gyarapodott, a folyóirattárban lévő dokumentumokat folyamatosan gondozzuk, ellátjuk a technikai teendőket.

Nyilvántartjuk és a katalógusban tükröztetjük az egyre nagyobb számban csak elektronikusan hozzáférhető szociológiai és társadalomtudományi folyóiratcímeket.

2.3. Gyűjteményfeltárás

2.3.1. Szakirodalmi bibliográfiai feltárás, szociológiai adatbázis építése

2.3.1.1. Magyar szociológiai irodalom feldolgozása

A szociológiai szakirodalmat feltárását a Szociológiai Gyűjtemény munkatársai a Feldolgozó osztállyal együttműködve folyamatosan végzik. A bibliográfiába kerülő könyvek és analitikus tételek kijelölését valamint a tárgyszavazást és annotálást a Szociológiai Gyűjtemény munkatársai készítik, a leírások nagy része a Feldolgozó osztály munkája.

Az analitikus rekordok kivételével minden főrekord betöltésre kerül a MOKKA-ODR katalógusba. Az analitikus rekordokat 2015-től tettük elérhetővé a MOKKA számára. A tárgyszavazást a Corvinában a Relex teaurusz-kezelő segítségével végezzük. 2018 folyamán a Feldolgozó csoport 6946 rekordot írt le a szociológiai bibliográfia számára. A tárgyszavazásban az évek óta felhalmozott lemaradásokat 2018-ban sem sikerült bepótolni, amitől az adatbázis anyagának tárgyi feltárása nem naprakész. A tárgyszavazatlan analitikus tételek száma 25.000. A kurrens és a visszamenőleges feldolgozásban illetve a pótlólagos tárgyszavazásban is fontossági sorrendet követünk: elsőbbséget élveznek a Szociológiai olvasóterem könyvei és a Szociológiai folyóiratgaléria folyóiratai valamint a vezető elektronikus szakfolyóiratok.

2.3.1.2. Külföldi szociológiai könyvek feltárása

A Feldolgozó osztály – kérésünkre – vállalta néhány külföldi, csak interneten elérhető, kiemelkedően fontos dokumentum regisztrálását is.

2.4. Tudományos munka

A Szociológiai Gyűjteményben nem folyik szociológiai jellegű tudományos kutatás. A tudományos kutatás támogatására tartjuk Online társadalomtudományi adatbázisok című felhasználó-képzésünket, elsősorban doktorandusz hallgatók számára.

III. Gazdálkodás

3.1. Bevételek alakulása

Intézményünk eredeti előirányzata az év folyamán 16,70 %-kal növekedett. A tervezés során a beszámolási időszak bevételeinek alakulásával kapcsolatban a korábbi időszak használói szokásait vettük alapul. Bevételeinket a felügyeleti támogatáson túl pályázati támogatásokkal valamint az alap és a vállalkozási tevékenységeink bevételével egészítettük ki. A bevételek a tervezetthez képest az alábbiak szerint alakultak:

3.1.1. Intézményi működési bevételek

- A beiratkozási díjak teljesülése 1,24 %-kal volt alacsonyabb, mint az előző évi.
- A nem hagyományos dokumentumok kölcsönzése az előző évihez képest 20,6 %-kal csökkent.
- A késedelmi díj előirányzata nettó 75.000.000,- Ft, bruttó 95.250.000,- Ft volt. A lejáratú időre figyelmeztető emailek kiküldése év végén került bevezetésre, aminek következtében a teljesítés 2017-ben 8,2 %-kal csökkent, így nettó 69.362.306,- Ft bevételt realizáltunk. 2018-ban jelentős változás volt a teljesítésben, a csökkenés mértéke 42,4 % volt, a bevétel mértéke lényegesen eltért a korábbi évektől, 40.202.431,- Ft volt.
- Komoly hatást gyakorolt a működési bevételeink alakulására az ÁFA-visszatérítés miatt keletkezett bevétel, mely jellegének és elszámolási rendjének köszönhetően egy nehezen kiszámítható bevételi forrás. Az ÁFA-visszatérítéssel az idei évben 133 mFt bevételt értünk el, amely a módosított előirányzathoz képest kevesebb 92 mFt-tal, mivel a céljelleggel biztosított beruházási és felújítási támogatásokból megvalósuló feladatok közül több is 2019-ben teljesül, ezáltal visszaigényelhető ÁFA 2018. év után realizálódik pénzforgalmilag.
- A fénymásolási bevételek 85,25%-ban, a klasszikus könyvtárszakmai szolgáltatások közül az internetszolgáltatás a 70,32 %-ban teljesültek az előző évihez viszonyítva.

- Az áru- és készletértékesítés bevétel 24 mFt értékben teljesült a Kávézó féléves működése mellett.
- Változatlanul megpróbáljuk a kezelésünkben álló üres helyiségeket bérbe adni, de ez sajnos egyre nehezebb a piac telítettsége miatt.
- A Központi Könyvtár bérbe adható reprezentatív termeinek bérlésére a 2018. évben a korábbi évekhez hasonlóan jelentős kereslet mutatkozott. Így a bérbeadás, ezen belül a filmforgatások jelentős bevételi forrást biztosítottak. Mivel az alaptevékenység bevételi lemaradását jelentős részben ezzel még tudjuk kompenzálni, ezért a könyvtár vezetése nagy hangsúlyt fektet minden ilyen bevétel megszerzésére.
- A bankkamat-bevételeink a kiskincstári rendszer működtetése miatt szinte nullára csökkentek, a bevétel a 100 Ft-ot sem éri el.

3.1.2. Működési- és felhalmozási célú pénzeszközátvétel

- Működési célú pénzeszközátvételünk államháztartáson kívülről 604 eFt volt. Jelentős mértékű pénzeszközátvételünk volt államháztartáson belülről mind felhalmozási célra 6.445 eFt mind működési célra 22.010 eFt a Nemzeti Kulturális Alap által nyújtott pályázati támogatásból, központi költségvetési szervtől és a kerületi önkormányzatoktól.
- Magánszemélyek felajánlásaiból a NAV-tól származó „1%” pénzeszköz-átvétel 374 eFt értékben jelent meg a költségvetésünkben.

3.1.3. Felhalmozási- és tőkejellegű bevételek

- Ezen a kiemelt előirányzaton 357 eFt szerepel, ilyen összegben értékesítettünk tehergépjárművet és egyéb kisértékű tárgyi eszközt az év folyamán.

3.1.4. Pénzforgalom nélküli bevételek

- Pénzforgalom nélküli bevételként a 2017. évi pénzmaradványból 239.392 eFt-ot terveztünk előirányzatként, melynek realizálása közgyűlési jóváhagyással az alábbi bontásban megtörtént:
 - Személyi kiadásokra és járulékaira 177.190 ezer Ft,
 - Dologi kiadásokra 6.626 ezer Ft,
 - Intézményi beruházásokra és felújításra 44.959 ezer Ft,
 - Vállalkozási maradvány befizetési kötelezettségre 10.617 eFt,
- Pénzmaradványunk az előző évihez képest jelentős mértékben nőtt.
- A pénzmaradvány teljes összege kötelezettségvállalásokkal terhelt volt és a Fővárosi Közgyűlés által jóváhagyásra került.

3.1.5. Támogatások

- Felügyeleti szervi támogatás alakulása:
 - Eredeti előirányzatként 1.960.335 eFt működési célú támogatással indult költségvetésünk. Az évközi változás 120.703 eFt volt, az alábbi bontás szerint: bérkompensáció miatti támogatás: 10.324 eFt,
 - kulturális illetménypótlék: 110.010 eFt
 - dologi kiadások támogatása „Könyvtártörténeti portrék rendezvényre”: 369 eFt
 - Eredeti előirányzatként 425.889 eFt felhalmozási célú támogatással indult költségvetésünk. Az évközi változás 92.000 eFt céljellegű beruházás (Teréz krt.-i könyvtár kialakítása) szerinti előirányzat növekedés volt.

2018. évben befolyt támogatások		
Működési támogatások		(eFt)
Kerületi Önkormányzatok	V.	120
	VI..	500
	X..	1.500
	XIII.	80
	XV.	2.638
	XVIII.	1.200
	XIX.	400
	XX.	300
	XXII.	315
	összesen:	7.053
Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága	1892 és 1938 között megjelent helyismereti tartalmú hírlapok digitalizálására és teljes kereshetőségére történő közzétételére kapott támogatás	300
	Tetten ért irodalom rendezvény	1.285
	Hatkor az Ötpacsirtában 3. című sorozat –kortárs zeneszalón	900
	Informálni, integrálni, inspirálni. Az ezerarcú könyvtár 4 c rendezvénysorozatra	2.000
	Az élet, az irodalom meg minden olvasótábor programra	2.000
	Az I. világháborúval kapcsolatos plakátok, iskolai értesítők, címtári adatok digitalizálására és innovatív közzétételére térképalapú keresőfelületen	6.750
		750
	összesen:	14.007
Emberi Erőforrások Minisztériuma	Minősített Könyvtár elnyerésére	350
	összesen:	1.500
Emberi Erőforrások Minisztériuma	ODR működési támogatás	600
	összesen:	600
	Emberi Erőforrások Minisztériuma összesen:	2.100

NAV 1%		374
	összesen:	374
Fővárosi Önkormányzat	Irányító szervei működési támogatás	2.081.038
	összesen:	2.081.038
AH-n belüli működési támogatás		2.104.572
Ado- mányok		529
	összesen:	529
Magyar könyvtárosok Egyesülete	Konferencia megvalósítás	75
	összesen:	75
Allamháztartáson kívüli működési támogatások mindösszesen:		604
Működési támogatások mindösszesen:		2.105.176
Felhalmozási támogatások		
Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága	Az Üllői úti könyvtár egyedi bútorzatának beszerzése valamint könyvtári állománygyarapítás	1.245
	összesen:	1.245
Kerületi Önkormányzatok	III. Könyvtári állománygyarapítás	500
	VI. Könyvtári állománygyarapítás és tárgyi eszköz beszerzés	1.200
	X. Könyvtári állománygyarapítás	500
	XI. Könyvtári állománygyarapítás	1.000
	XIII. Könyvtári állománygyarapítás	1.000
	XV. Könyvtári állománygyarapítás	1.000
	összesen:	5.200
Fővárosi Önkormányzat	Érdekeltség-növelő támogatás	30.000

	összesen:	30.000
Fővárosi Önkormányzat és Emberi Erőforrások Minisztériuma	Célberuházás és célfelújítás	517.889
	ODR állománygyarapítás	900
	összesen:	526.789
Államháztartáson belüli- és kívüli felhalmozási támogatások mindösszesen		563.234
2018. évi támogatások mindösszesen:		2.668.410

3.2. Kiadások alakulása

Előirányzat-módosítás 955.122 ezer Ft értékben történt az év folyamán.

Az előirányzat-módosítások nagyságrendje:

- Személyi juttatások összesen: 245.402 ezer Ft
 - bérkompenzáció felügyeleti hatáskörben támogatással: 8.616 eFt
 - kulturális illetménypótlék felügyeleti hatáskörben támogatással: 92.059 eFt
 - pénzmaradvány terhére felügyeleti hatáskörben: 144.727 eFt
- Munkáltatót terhelő járulékok összesen: 14.885 ezer Ft
 - bérkompenzáció: 1.708 eFt
 - kulturális illetménypótlék felügyeleti hatáskörben támogatással: 17.951 eFt
 - pénzmaradvány terhére felügyeleti hatáskörben: 32.463 eFt
 - átcsoportosítás dologi kiadásokra: -37.237 eFt
- Dologi kiadások összesen: 419.708 ezer Ft
 - pénzmaradvány terhére felügyeleti hatáskörben: 6.626 eFt
 - működési célú kiadások államháztartáson belülről saját hatáskörben: -100 eFt
 - működési célú kiadások államháztartáson kívülről saját hatáskörben: -1.458 eFt
 - működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről többletbevételekből és EFOP támogatásból saját hatáskörben: 375.803 eFt
 - átcsoportosítás munkaadókat terhelő járulékokról és szociális hozzájárulási adóról: 37.237 eFt
 - a „Könyvtártörténeti portrék” rendezvényre költségvetési támogatásból felügyeleti hatáskörben: 369 eFt
 - működési célú támogatások bevételeinek többletéhez kapcsolódó működési előirányzata többlet ÁFA igény ÁFA visszatérítés fedezettel saját hatáskörben : 1.231 eFt
- Elvonások befizetések: 10.617 eFt
 - vállalkozási maradvány befizetési kötelezettségére pénzmaradvány terhére felügyeleti hatáskörben: 10.617 eFt
- Működési célú kiadások államháztartáson belülről dologi kiadások terhére saját hatáskörben: 100 eFt
- Működési célú kiadások államháztartáson kívülről dologi kiadások terhére saját hatáskörben: 1.458 eFt
- Intézményi beruházások: 225.765 eFt
 - pénzmaradvány terhére felügyeleti hatáskörben: 7.772 eFt
 - érdekeltség-növelő támogatás felügyeleti hatáskörben: 30.000 eFt,
 - céljellelű támogatás felügyeleti hatáskörben: 122.000 eFt,
 - könyvtári állománygyarapításra kapott kerületi önkormányzati pályázati támogatás többletbevételeinek terhére saját hatáskörben: 5.000 eFt
 - tárgyi eszköz beszerzésre kapott kerületi önkormányzati pályázati támogatás többletbevételeinek terhére saját hatáskörben: 200 eFt
 - könyvtári állománygyarapításra kapott Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatás többletbevételeinek terhére saját hatáskörben: 900 eFt
 - tagkönyvtári egyedi bútorzat beszerzésére kapott Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatás többletbevételeinek terhére saját hatáskörben: 345 eFt

- beruházási ÁFA előirányzat képzése könyvtári dokumentumok, az egyedi bútorzat pályázati támogatásához, az egyéb tárgyi eszköz beszerzéshez és a céljellel támogatott intézményi beruházások kiadásaihoz saját hatáskörben ÁFA visszatérítés terhére: 59.548 eFt
- Intézményi felújítások: Változás nem történt év közben, a rendelkezésre álló előirányzat az Ötpacsirta utcai épület állag- és értékmegőrző felújításának a fedezete.

3.2.1. Intézményi működési kiadások alakulása

- Ebben az évben is folyamatosan törekedtünk a stratégiai tervben meghatározott céljaink teljesítésére, szolgáltatásaink folytonos megújítására, korszerűsítésére.
- A beszámoló időszak eredeti előirányzata a bázisidőszak eredeti előirányzatához képest összességében 565.989 eFt többletet tartalmaz, amely tartalmazza a bérfejlesztés és járulékai előirányzatát, a béren kívüli juttatások felügyeleti támogatását, a beruházások növekményét, de eleme a dologi kiadások BMK részére történő átadás miatti csökkenés is.
- Az év folyamán a felügyeleti szerv részéről bérkompenzáció címén 10.324 eFt-tal, kulturális
- illetménypótlék címén 110.010 eFt-tal és érdekeltségnövelő támogatás címén 30.000 eFt-tal módosult kiadási előirányzatunk.

3.2.2. Személyi kiadások és járulékok

- Eredeti előirányzatunk a személyi kiadásokra 1.433.443 eFt, a személyi kiadások járulékaira pedig 334.428 eFt mértékben állt rendelkezésre a 423 fős létszámterv mellett. Az eredeti előirányzatok kialakulásában jelentős szerepet játszott a bérfejlesztés és béren kívüli juttatás támogatása.
- A 416 fős átlagos statisztikai létszám mellett a fluktuáció csak látszólagos, nagy részben a nyugdíjba vonulásoknak tudható be.
- Személyi kiadásaink teljesülése és munkáltatói járulék felhasználásunké is megközelítőleg 92,37% volt.

3.2.3. Bérgazdálkodás

- Bérkorrekció:
A Fővárosi Önkormányzat a 2018. évre bérkorrekciós forrást biztosított. A keretet a kulturális illetménypótlék nélküli bruttó bérre állapították meg. Az intézkedés célja, hogy az intézmény ezt az összeget bérkorrekcióra, illetve a minimálbér és a garantált bérminimum emelkedéséből eredő bérfelesleg csökkentésére fordítsa. A bérkorrekció egy része minden munkavállalót kötelezően megillet, amelynek mértéke 2,2%. A másik része nem kötelező, adható, amelyről a munkáltatói jogkör gyakorlója dönt és differenciáltan oszthatja szét a rendelkezésére álló keretet. Ennek mértéke 7,2%.
- Kafetéria: A Fővárosi Önkormányzat a 2018. évi költségvetésében az intézmény dolgozói részére nettó 149.000,-Ft-ot különített el.

3.2.4. Dologi kiadások

A 2016. évet megelőzőleg költségvetésünk reálértéke évről évre rosszabb feltételeket biztosított intézményünk számára, mindazon túl, hogy abszolút mértékben is jelentős csökkenésekkel kellett számolnunk. Helyzetünket jól szemléltette, hogy míg az elmúlt 10 évben bevételi előirányzataink lépcsőzetesen nőttek, dologi előirányzataink növekedése nem érte el a bevételek előirányzata növekedésének 50 %-át, miközben az energiatakarékosági intézkedésekkel folyamatosan javított, de az egységárak tekintetében nem befolyásolható energiaköltségek több mint duplájukra nőttek.

2018. évben a kiadási előirányzatunk a dologi kiadások során a megelőző évhez képest csökkent az eredeti előirányzat vonatkozásában. A változás oka a Budapesti Művelődési Központ dologi kiadásainak átadása. Az utóbbi években folyamatosan törekedtünk dologi kiadásaink racionalizálására, minden területen költségkímélő intézkedéseket vezettünk be. A racionális gazdálkodást 2018-ban is folytattuk, ugyanakkor végrehajthattunk olyan beszerzéseket is, melyek az intézmény működésének támogatásán túl kiterjedtebb szakmai elképzelések megvalósítását eredményezték.

2018-ban az érdekeltségnövelő támogatás 100%-ban intézményi beruházásként került előirányoztatásra. Pénzmaradványunk teljes egészében jóváhagyásra került, mellyel a legszükségesebb működési kondíció-javítások mellett kis részben a tárgyi eszközök beszerzésének előirányzatait növeltük.

A dologi kiadásokon belül a készletbeszerzés 72.406 eFt-ban, a szolgáltatások kiadásai pedig 444.123 eFt-ban realizálódtak. A készletbeszerzéseket illetve az eszközbeszerzéseket jellemző módon árajánlatkéréssel, ahol pedig jogszabályi előírás szerinti követelmény, ott közbeszerzési eljárás keretében bonyolítja intézményünk. Közbeszerzési eljárás keretében bonyolítjuk a folyóirat-beszerzéseket. Szolgáltatási kiadásaink szinte valamennyi területen kedvezően alakultak, túllépésre sehol nem került sor.

Dologi költségvetésünk jelentős eleme az energiaköltség-kiadás. Az utóbbi évek következetes és folyamatos energia-megtakarítási intézkedéseinek eredményeként a kiadások a tervezettnél megfelelően alakultak, az előirányzatokat csak kis mértékben kellett módosítani.

3.2.5. Működési célú pénzeszközátadás államháztartáson kívülre

Ezen a jogcímen a KKDSZ FSZEK Helyi Szervezete részére történt 450 ezer forint átutalás.

3.2.6. Hálózatfenntartási, -korszerűsítési kiadások

Felújítási előirányzattal intézményünk 2018-ban célfelújítási feladatok és kapcsolódó többletigény miatt intézményi felújítások és azok ÁFA-ja tekintetében rendelkezett. A feladatok a Király utcai könyvtár tetőszerkezetének és homlokzatának felújítására valamint az Ötpacsirta utcai ingatlan állag- és értékmegőrző felújítására vonatkoznak. A felújítási feladatokra vonatkozólag történt teljesítések a Király utcai könyvtár tetőszerkezetének és homlokzata felújításának kivitelezését valamint az Ötpacsirta utcai épület állag- és értékmegőrző felújításának tervezési díját tartalmazzák.

3.2.7. Intézményi beruházási célú kiadások

A XVIII/ Thököly úti könyvtár klimatizálása; tervezési díj a Teréz krt.-i könyvtár kialakításával kapcsolatban. Céljelleggel támogatott illetve beruházási célú államháztartáson belüli támogatásból szereztünk be könyvtári dokumentumokat állománygyarapítás érdekében Közbeszerzési eljárás indítására került sor informatikai eszközök beszerzése érdekében.

3.2.8. Budapesti Művelődési Központ

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár az alapító okiratában foglaltaknak megfelelően 2015. július 1. napjától ellátja a Budapesti Művelődési Központra vonatkozóan is a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 13. § (1) bekezdés 7. pontjában meghatározott gazdasági és pénzügyi feladatokat. A feladatok ellátásáról szóló Munkamegosztási megállapodás alapján a költségvetés tervezése, bizonylati és elszámolási rend kialakítása, pénzforgalom bonyolítása, könyvvezetés, munkaügyi feladatok ellátása, beszerzések lebonyolítása, készletek és eszközök nyilvántartása a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár feladatkörébe tartozik. 2015. július 01-jétől a Budapesti Művelődési Központ költségvetése a személyi juttatásokat és ezzel párhuzamosan a munkáltatói járulékokat tartalmazta. 2018. január 01-től a felügyeleti szerv a dologi és beruházási kiadások előirányzatát a Budapesti Művelődési Központ költségvetésébe csoportosította át a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár költségvetéséből. Így ebben az évben az üzemeltetési-fenntartási kiadások és a működtetéshez szükséges beruházási kiadások tekintetében kötelezettségvállalásra a Budapesti Művelődési Központ igazgatója jogosult és köteles, a pénzügyi ellenjegyzés és a költségvetési előirányzatok felhasználási rendjének kialakítása és betartatása azonban továbbra is a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár jogköre.

IV. Műszaki üzemeltetés

4.1. Állagmegóvás

Intézményünk Karbantartási csoportja az ismétlődő, napi karbantartási feladatok mellett a tervezett és az előre nem látható fenntartási, javítási munkákat is elvégezte a gyors szolgálattal.

- A Központi Könyvtár nyári zárvatartása alatt 2018-ban nemcsak a szokásos átfogó karbantartási munkákat (vakolat- és festésjavítás, burkolatjavítás, nyílászárók javítása, mázolása, bútorok javítása, gépészeti berendezési tárgyak, szerelvények javítása, cseréje, szűrőcserék, fényforrások cseréje) végeztük el, hanem a Zenei Gyűjteményt is átköltöztettük a felújításra kerülő Ötpacsirta utcai épületből a Wenckheim-palotába. Ez nagyon feszes ütemezésű, összehangolt, magas színvonalú munkát követelt meg minden résztvevőtől.
- A címzett támogatásból megvalósuló részleges felújítási (IV/1. Király u., XI/6. Karinthy Frigyes út) és klimatizálási (XVIII/3. Thököly út) munkákhoz kapcsolódóan a Karbantartási csoport elvégezte a tisztasági festést.
- A XXI/1. II. Rákóczi Ferenc úti tagkönyvtárunkban egyedi díszítőfestés készült a könyvtári terek otthonosabbá tételére.
- Takarítás: saját dolgozóinkkal végeztük mind a napi, mind az éves nagytakarítást, és az ezzel kapcsolatos operatív feladatokat. A Mobil Takarító Szolgálatot (MTSZ) sikeresen integráltuk a takarítói csoportba, tevékenységükkel egyértelműen emelkedett a szolgáltatás hatékonysága és színvonala. Folyamatosan működtetjük a takarításellenőrző lapok rendszerét, amelyben a könyvtárvezetők írhatják le véleményüket és értékelhetik a végzett munkát. Ezt egészítik ki a csoportvezetők rendszeres ellenőrzései. Az ÜFO gondnoksági csoportvezetőjének nyugdíjazása miatt szükségessé vált új gondnoksági csoportvezető kiválasztása, betanítása.
- A tagkönyvtári felújítások, átalakítások és beruházások segítése, valamint a folyamatos anyagbeszerzés a Szállítási csoportnak állandó feladatot adott.
- A Műszaki Igazgatóság az elmúlt esztendőben számtalan rendezvény, szakmai program és filmforgatás műszaki feltételeiért felelt, melyekre számtalan esetben hétvégeken, munkaszüneti napokon vagy éjszaka került sor.
- Elsősorban a szerény bérezési lehetőségek miatt 2018-ban is folyamatos volt a munkaerőprobléma szinte minden területen: a kávézóban, ruhatárban, a fűtői szolgálatnál, a takarítói csoportban és a karbantartási területen. A nehézségeket fokozta, hogy az igazgatóság dolgozói közül tavaly több kolléga nyugdíjba ment. A fentiek ellensúlyozására és a lényegesen költségkímélőbb, gazdaságosabb üzemeltetés érdekében a következő lépéseket tettük:
 - A központi épületek kazánházainak átalakításával, a szükséges műszerek és egyéb eszközök beszerelésével távfelügyeletre álltunk át az üzemeltetés terén, és megszüntettük a 24 órás fűtői ügyeletet, mely már az első évben komoly megtakarítást jelentett.
 - A kávézó üzemeltetését többszöri pályázatát követően bérbeadtuk külső vállalkozónak, mely szintén enyhít létszámgondjainkon, és emellett számottevő bevételt, valamint színvonalemelkedést is jelent.

4.2. Állományvédelem

Állományvédelmi kaput telepítettünk a XI. Etele úti könyvtárba és a Zenei Gyűjteménybe.

Egyes könyvtárakban (XI/6. Karinthy Frigyes út, IX/ Bőrszöny u., IV/1. Király u.) a meglévő állományvédelmi kapukat felülvizsgáltattuk, megjavítottuk.

*Kötészet*i csoport: az állományvédelmi beavatkozásban részesült dokumentumok száma 20.890 db (RFID – Központi Könyvtár), a kötetes állagvédelemben részesülteké 6.520 db volt. A 3 régióban további 37.370 db dokumentum részesült állományvédelemben (hagyományos mágnescsíkok).

Dekorációs csoport: 5 kiállítás, 2 rendezvény arculati anyagainak, feliratainak elkészítését, installálását, végezte el; 10 könyvtárban végezte el a felirati és információs rendszer cseréjét, 1 könyvtárban készített kültéri cégtáblát, és 10 könyvtár számára kültéri nyitvatartási táblát,. Emellett 1 útmutató táblát készített,

és 10 esetben cserélte le az információs felületet a Központi Könyvtár főbejáratánál az ünnepi nyitvatartáshoz igazodóan. Ezen túlmenően folyamatosan eleget tett az aktuális igényeknek is.

V. Belső ellenőrzés

A 2018. évi belső ellenőrzési feladatok a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárra és a Budapesti Művelődési Központra együttesen kiterjedtek. A belső ellenőrzési tevékenység ellátásához szükséges létszámkapacitás közalkalmazotti és vállalkozási jogviszony együttes alkalmazása útján biztosított volt. A belső ellenőrzési tevékenység függetlensége a főigazgatónak való közvetlen alárendeltsége alapján valósult meg. A 2018. évben az ellenőrzés vizsgálatai során büntető-, szabálysértési-, kártérítési illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekményt, mulasztást vagy hiányosságot nem állapított meg.

- **A belső ellenőrzés a 2018. év során a FSZEK-re vonatkozóan:** a Városháza Kiadót, a kötetzeti tevékenységet, a hálózati könyvtárak pénzkezelő helyeinek pénzforgalmát, a karbantartási és kisjavítási tevékenységet, a teljes munkaidőben foglalkoztatottak munkaerő- és bérigazgatását vizsgálta.
- **A belső ellenőrzés a 2018. évben a BMK tekintetében:** a karbantartási és kisjavítási tevékenységet, a teljes munkaidőben foglalkoztatottak munkaerő- és bérigazgatását vizsgálta.
- Az ellenőrzés fókuszában az intézményi belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének megfelelősége, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének vizsgálata volt.
- Kiemelt hangsúlyt kapott a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodás, a vagyon megóvása és gyarapítása, valamint az elszámolások szabályszerűsége.
- A belső ellenőrzés igény szerint folyamatos szakmai konzultációt biztosított a tagkönyvtárak pénzügyi tevékenységének ellátásához, a pénzügyi vonatkozású átadás-átvételekhez; szakmai véleményt adott a belső szabályzatok módosításához és új szabályzatok kidolgozásához.
- A könyvtárszakmai ellenőrzés keretében állományellenőrzés, AV-dokumentum ellenőrzés, valamint többlet- illetve használaton kívüli példánykezelés történt.
- Az éves belső ellenőrzési tervben lévő feladatok egy vizsgálat kivételével teljesültek. Az elvégzett ellenőrzések minden esetben kockázatelemzésen alapultak.
- Az ellenőrzési jelentésben foglalt megállapításokkal, következtetésekkel az ellenőrzött szervezeti egységek vezetői egyetértettek, és azok a megteendő intézkedések alapjául szolgáltak. Az ellenőrzés által feltárt hiányosságok segítettek a munkafolyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés hatékonyságát és eredményességét.
- A belső ellenőrzési jelentések alapján készített intézkedési tervekben szervezeti egységenként összesen 25 db intézkedés végrehajtásának határideje járt le 2018. évben, a bennük meghatározott feladatok határideje megvalósultak. Egy feladat végrehajtására új határidő lett meghatározva 2019. évre.

VI. Humán erőforrás

6.1. Kiemelt feladatok

Az Európai Parlament által megszavazott új adatvédelmi szabályok tükrében 2018-ban megkezdődött a humán területet érintő adatvédelmi, adatkezelési szabályozók áttekintése, megismerése, kidolgozása, az elkészült tájékoztatók, nyilatkozatok közzététele, megismertetése.

6.2. Képzés, továbbképzés, oktatás

6.2.1. Képzés, továbbképzés

A könyvtár anyagi lehetőségek hiányában elsősorban munkaidő-kedvezményel igyekszik támogatni munkatársaink részvételét szakmai továbbképzéseken. Munkatársaink 2018-ban más intézményi, szervezeti keretek között folytatott tanulmányait a *3.sz. melléklet* mutatja.

6.2.2. Belső képzések

Az állam által támogatott kulturális szakemberképzések hiánya miatt továbbra is hangsúlyos szerepet kaptak munkatársaink továbbképzésében a belső képzések, amelyek a könyvtári, könyvtár-informatikai területen megjelenő új, korszerű alkalmazások megismerését, használatuk elsajátítását célozták meg. Az összesen 20 alkalom 190 résztvevőjének a központi egységek (Informatikai osztály, Szerzeményezési és feldolgozó osztály), a Központi Könyvtár, valamint a régióközpontok munkatársai a következő témákban tartottak belső továbbképzéseket: informatika, könyvtár-informatika: honlapszerkesztés; informatika + szerzeményezés: Corvina – ACQ, SER és CIRC modul; GDPR tájékoztatás; konfliktuskezelői tréning a 3. régió munkatársainak; tájékoztatás az állományellenőrzés során felmerülő problémákról a Központi Könyvtár munkatársainak; gyermekprogramok és szolgáltatások – tervezés, lebonyolítás, hatékonyság, sikeresség.

A 2018-ban lezajlott belső képzések részletes adatait a *4.sz. melléklet* tartalmazza.

6.2.3. Részvétel konferenciákon, workshopokon

A szakmai tájékozódás, megújulás, a továbbképzések sajátos formája a konferenciákon való részvétel, melyet a könyvtár vezetése lehetőségeihez képest igyekszik munkatársai számára biztosítani. Kollégáink 2018-ban 42 hazai konferencián vettek részt, amely a résztvevők listáját tekintve mintegy 136 résztvételt jelent. A legnépszerűbb éves rendezvények – a tavaszi Internet Fiesta, illetve a Magyar Könyvtárosok Egyesületének nyári vándorgyűlése – közé felsorakozott a könyvtárunk által 2018-ban harmadik alkalommal megszervezett 3i konferencia, de szép számmal látogatták kollégáink az e-könyvekről és az új adatbázisokról, e-forrásokról szóló rendezvényeket is. A konferenciákról, workshopokról írt beszámolókat a FSZEK intranetjének *Tudásmegosztás* oldalán tesszük valamennyi munkatársunk számára elérhetővé. Munkatársaink 2018-as konferencia-részvételeit az *5.sz. melléklet* részletezi.

6.2.4. Oktatás

Az intézmény az Ötpacsirta utcai, akkreditált képzési helyszín felújítása miatt a segédkönyvtáros képzését belátható időn belül nem tudja elindítani. Ettől függetlenül a képzésre vonatkozó törvényi és egyéb változásokat figyelemmel kísértük, bekapcsolódtunk a képzési felelősöket érintő tevékenységbe, értekezletekbe. 2018-ban is biztosítottuk a személyi és infrastrukturális lehetőséget arra, hogy a felsőoktatási intézmények hallgatói szakmai gyakorlatukat nálunk végezhessék.

6.2.5. Közösségi szolgálat

2018-ban 156 iskolával voltunk szerződésben és mintegy 360 diákot fogadtunk intézményi szinten. Ez jelentős erőforrást igényelt már csak azért is, mert a diákok sokszor az utolsó pillanatban teljesítenék a kötelező gyakorlatot, és ez néha torlódást okoz. A diákok nagy segítséget jelentettek rendezvények szervezésében, használóképzéseken történő segítségnyújtásban.

6.3. Munkaerő-gazdálkodás

A 2018-as évben is komoly erőfeszítést igényelt a humán erőforrással való feladatorientált és racionális gazdálkodás megvalósítása. Folytatódott a tapasztalt szakemberek távozása az intézményből (40+ program, korhatáros nyugdíj, elvándorlás). Utánpótlásuk során komoly nehézséget okozott a fiatal szakemberek hiánya illetve megtartásuk nehézsége, ami elsősorban a szűkös anyagiakra vezethető vissza. Ez komoly veszélyt jelent nemcsak a szakmai utánpótlás biztosításában, hanem a műszaki, üzemfenntartási feladatokat ellátó területen valamint az intézményi korfa javításának terén is.

A kilépők helyét – törvényi előírást követve - pályázattal kívántuk pótolni. 2018-ban több pályázatunk (szakmai és egyéb területet érintő) is sikertelenül zárult. Ennek oka vagy a pályázó szakmai alkalmatlansága vagy az alkalmas, a kritériumoknak mindenben megfelelő jelentkező a várható bérrel való szembesülés utáni visszalépése volt.

Ígéretesnek mutatkozik a felsőoktatási intézményekkel történő intenzív kapcsolattartás, ahonnan friss diplomás, új ismeretekkel rendelkező kollégák érkeztek hozzánk. Az eddigi tapasztalatok jók.

VII. Kapcsolatok

7.1. Intézményi – önkormányzati kapcsolatok

2018-ban is szoros kapcsolatban álltunk a Fővárosi Önkormányzat Kulturális, Sport, Köznevelési, Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztályával. Támogatásukkal szerveztük meg a Szabadszállási Művelődési Élménytábor programját, illetve budapesti középiskolásokat célozva az *Iskolakapun kívül* programsorozatot mind a Központi Könyvtárban, mind pedig a régiók könyvtáraiban.

Ápoltuk hagyományosan kialakult intézményi kapcsolatainkat – elsősorban közös projektek, rendezvények szervezése révén – a British Councilal, a Goethe Intézettel, a Francia Intézettel és az IBBY-vel.

Szakmai kapcsolataink sorában a helyismerettel, helytörténettel foglalkozó szervezetek mellett jó kapcsolatokat ápoltunk a szociológia és a helytörténet területén működő szakmai szervezetekkel, továbbá az iskolai könyvtárosokat tömörítő szakmai szervezetekkel. Részt vettünk a MOKKA-R együttműködésben valamint az MKE Zenei szekciója és az AIBM Magyar csoportja munkájában. Jó kapcsolatot tartottunk fenn a Magyar Szociológiai Társasággal, valamint az MKE Társadalomtudományi szekciójával, a Magyar Olvasás Társasággal (HUNRA), az MKE Gyermekkönyvtári szekciójával. Együttműködtünk a Jazz Oktatási és Kutatási Alapítvánnyal.

7.2. Lakossági kapcsolatok

Valamennyi könyvtárunk együttműködik a helyi civil szervezetekkel, a kerületek kulturális életében meghatározó szerepet töltenek be. Rendszeres – és természetes – résztvevői vagyunk minden jelentős kerületi eseménynek (Havanna Napok, Soroksári Napok, Angyalföldi Utcabál, Újpesti Napok, Belvárosi Művészeti Napok, Budafoki Napok, Nagytétényi Szüreti Fesztivál stb.).

- A „*Könyvet házhoz*” szolgáltatás keretén belül több könyvtárunk rendszeresen szállítja idős, beteg, mozgáskorlátozott olvasóinak a dokumentumokat.
- Könyvtáraink igyekeznek az internet által kínált lehetőségeket kihasználva is elérni meglévő és lehetséges olvasóinkat (Facebook, instagram, levelezési listák, megújult hírlevél, blogok).

7.3. Média- és sajtókapcsolatok

Könyvtáraink ebben az évben is kiemelt figyelmet fordítottak a sajtókapcsolatokra, s arra, hogy minél több programunk, rendezvényünk híre eljusson a főváros lakosságához a hagyományos és elektronikus helyi vagy országos médiumokon keresztül. 2018-ban 17 alkalommal 11 témában küldtünk ki sajtóközleményt, tagkönyvtáraink és programjaik pedig 340 alkalommal jelentek meg a különböző sajtótermékekben. A kerületi lapokban, televíziókban rendszeresen jelentek meg programajánlóink, illetve azok a könyvtári információs blokkok, amelyek a tagkönyvtárak nyitvatartásáról és szolgáltatásairól adnak hírt.

Valamennyi könyvtárunk aktívan jelen volt az internetes hírportálokon és közösségi oldalakon; tagkönyvtáraink, gyűjteményeink 42 Facebook oldalt működtetnek, melyeket összesen több mint 25 ezer fő követ. Ezen az úton elsősorban a könyvtárak tevékenységéről, programjairól adtunk hírt.

A könyvtár által kiadott sajtóközlemények listáját a *6.sz. melléklet* tartalmazza.

A könyvtár sajtó- és médiamegjelenéseinek részletes listáját a *7.sz. melléklet* tartalmazza.

7.4. Nemzetközi szakmai kapcsolatok

A könyvtár közkönyvtárként részt vesz az IFLA METLIB szekciójának munkájában, szakkönyvtári funkciójában pedig a LIBER (Európai Szakkönyvtárak Szövetsége) tagja. Zenei Gyűjteményünk részt vesz az AIBM (Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége) Magyar Nemzeti Csoportjának munkájában.

7.5. Szakmai rendezvények, előadások, hazai és külföldi tanulmányutak

7.5.1. Szakmai rendezvények

Fontosnak tartjuk, hogy a könyvtár kezdeményezője, szervezője vagy helyszíne legyen szakmai eseményeknek, konferenciáknak, workshopoknak, s e célunknak lehetőségeink szerint igyekszünk megfelelni. 2018-ban 5 könyvtárszakmai rendezvényt szerveztünk. A legnagyobb visszhangot kiváltott szakmai rendezvényünk a *Könyvek tára – Használók tere* című országos konferencia volt (részletesen

ld. Kiemelt feladatok.). Évek óta a FSZEK a szervezője az Internet Fiesta országos programsorozatnak és záró konferenciájának. A tárgyévben két konferencia keretében tájékoztattuk a szakmai közönséget - könyvtárosokat, pedagógusokat - az EFOP pályázatról, projektről is.

A könyvtár által szervezett szakmai rendezvények listáját a 8.sz. melléklet tartalmazza.

7.5.2. Előadások konferenciákon, képzéseken

2018-ban munkatársaink 43 szakmai rendezvényen összesen 24 előadást tartottak.

A könyvtár munkatársainak szakmai rendezvényeken tartott előadásait a 9.sz. melléklet tartalmazza.

7.5.3. Szakértői tevékenység

Dr. Fodor Péter *Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumának*, valamint a *Könyvtár, ami összeköt* c. programban a Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok ösztöndíj pályázatát Bíráló Bizottság tagja. Rendszeres előadója „Az én könyvtáram” projektben megvalósuló módszertani képzéseknek.

Kovácsné Koreny Ágnes a *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás* című folyóirat Tanácsadó Testületének, valamint a *New Library World* című szakmai folyóirat Editorial Advisory Board tagja, 2018 őszéig az *EISZ Programbizottság* tagja. Rendszeres előadója „Az én könyvtáram” projektben megvalósuló képzéseknek.

Dr. Dippold Péter a *Könyvtári Figyelő* szerkesztőbizottsági tagja, egyetemi adjunktusként oktat az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézetben.

Haszonné Kiss Katalin az *MKE Közkönyvtári Egylet* elnöke, valamint az *MKE Gyermekkönyvtári Szekció* vezetőségi tagja.

Karakasné Kószegi Katalin az *MKE Gyermekkönyvtári Szekció Ellenőrzési Bizottságának* elnöke.

Bándoli Katalin az *MKE Zenei Szekció* elnöke valamint az ELTE Könyvtártudományi és Informatikai Intézet és az ELTE Zenei Tanszék által indított Zenei könyvtáros szakirányú képzésének óraadó tanára.

Babákné Kálmán Mariann az Országos Széchényi Könyvtár segédkönyvtárosi képzésének oktatója.

Sándor Tibor az *MKE Helyismereti Könyvtáros Szervezetének* elnökségében végzett szakmai közéleti munkát, szerkesztőbizottsági tagja a *Budapest*, valamint a *Városunk* című periodikumoknak, oktatóként közreműködött az Országos Széchényi Könyvtár által szervezett a *Korszerű helyismereti munka alapjai* - OKJ továbbképzésben, a könyvtárasszisztensi képzésben valamint a Könyvtári Intézet által szervezett „Határon túli könyvtári szakemberek képzése és továbbképzése” programban Csíkszeredán.

Béniné Virág Máriát a *MOKKA* decemberi közgyűlésén elnökségi tagnak választotta, ezen kívül a *Hungarnet Egyesületben* látja el a FSZEK képviselőjét.

Soltész Anna az *Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság* tagja.

A FSZEK munkatársainak egyéb szakmai tevékenységeit részletesen a 12. számú melléklet tartalmazza.

7.5.4. Tanulmányutak, utazások

A FSZEK anyagi lehetőségei híján csak minimálisan tudja támogatni munkatársai bel- és külföldi tanulmányútjait, utazásait. Segítséget jelent, amennyiben a meghívó fél a költségek egy részét vállalja vagy más, külső forrásból kiegészítő támogatáshoz tudunk jutni.

A FSZEK munkatársainak részvételét tanulmányutakon, utazásokon a 10.sz. melléklet tartalmazza.

7.5.5. Publikációk

Munkatársaink rendszeresen publikálnak szakmai lapokban, folyóiratokban. A FSZEK munkatársainak szakmai publikációs listáját a 11.sz. melléklet tartalmazza.

VIII. Rendezvények

2018-ban a FSZEK könyvtáraiban 4.244 rendezvényen összesen 131.650 fő vett részt. A rendezvények részletes, régiókra, könyvtárakra és napokra lebontott táblázatát a 2.sz. melléklet tartalmazza.

Központi Könyvtár

1. Kiemelt feladatok

- Az év kiemelt feladata volt az állomány teljes körű leltározásának lezárása. 2018-ban a raktárak, a munkaszobák és a Zenei Gyűjtemény állományának leltározása történt meg. Az év folyamán 610.000 dokumentumot ellenőriztünk. A leltározás lebonyolításához munkacsoportokat alakítottunk ki, a munkatársakat tanfolyamokon készítettük fel a leltározásra. A nyári zárás idején egy helyiségbe koncentráltuk a leltári munkaállomásokat a hatékonyabb munkavégzés érdekében, így egy időben közel 40 munkatárs folytatta a leltározást. 2018 végére a munka nagy részét befejeztük, a hiányos adatokkal rendelkező dokumentumok végső azonosítása, a hiányok megállapítása a feladat. A leltár végső lezárása, a leltári jegyzőkönyvek elkészítésének időpontja 2019. augusztus 13. A leltárba a Központi Könyvtár teljes munkatársi gárdáját bevontuk, mellettük a Szerzeményezési és feldolgozó osztály munkatársai végeztek kiemelkedő munkát.
- Folytattuk az országos szakkönyvtárak kiemelt feladatairól szóló 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet végrehajtását. Egyre nagyobb mértékben gyűjtjük és tesszük hozzáférhetővé a katalógus illetve a Szociológiai bibliográfia segítségével a nyílt hozzáférésű elektronikus dokumentumokat.
- A Központi Könyvtár munkatársai aktívan részt vettek és folyamatosan részt vesznek a minőségbiztosítási munkacsoportok, illetve a Minőségirányítási Tanács tevékenységében.
- A Zenei Gyűjtemény júliusban, nyári zárás alatt a Központi Könyvtárba költözött; ennek kapcsán meg kellett oldanunk a gyűjtemény elhelyezését és a szolgáltatások egységes rendbe való integrálását. Az előkészítés során raktári tereket kellett felszabadítanunk, amely több ezer példány áthelyezésével volt megoldható. A zenei raktárban elhelyezett könyvek és AV-állomány raktári kéréseit a nagy raktári kérőprogramba integráltuk, ami lehetővé tette, hogy a kéréseket raktárosaink a központi állománnyal együtt kezeljék. A költözés során a Zenei Gyűjtemény szabadpolcos könyveit a Tanulótérben, szabadpolcos kottáit és a CD-ket pedig az Internetteremben helyeztük el. A könyvekből és a kottákból is a gyűjteményegységek kétharmad része fért be az új helyére, a többit külső raktárban kellett elhelyezni.
- A Fővárosi Önkormányzat kulturális kerete, az NKA programjai és egyéb pályázatok támogatását összehangolt, egymásra épülő programsorozatok rendezésére használtuk fel az év során.

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

2.1. Technológiai fejlesztések

- A Javascanben teszteltük a fejlesztéseket, ennek nyomán a hibajavításokra került sor, néhány további kiegészítő funkcióval gazdagodott a rendszer. A képrendelés véglegesítéséhez szükséges pénzügyi-adminisztrációs döntésekhez tavasszal előterjesztést készítettünk.

2.2. Szolgáltatásfejlesztés

- Elkészült a Zenei Gyűjtemény blogja (<https://zeneigyujtemeny.wordpress.com>), amely tartalmakat közöl az állomány gyarapodásáról, különlegességeiről, a rendezvényekről, illetve színes, rövidebb írásokat a gyűjtemény életéről. Az indulás óta 8 interjú készült el a nálunk fellépő művészekkel. Ezeknek célja az előadók és a programok megismertetésén túl, hogy a személyesebb hangú beszélgetések erősítsék a közönség elköteleződését a Zenei Gyűjtemény felé. A koncertek után képes beszámolók kerülnek fel a blogra az élmények további elmélyítése érdekében. Egy-egy előadóművész életművét is bemutatjuk, és válogatás készül a gyűjtemény anyagából, mellyel a Kritikus szemmel című sorozatunkat is szeretnénk előkészíteni. 2018-tól a Zenei Gyűjtemény elérhető az Instagramon is. Követő: 129 személy.
- A Központi Könyvtár Facebook oldalát megújítottuk, minden eseményről tájékoztatjuk az olvasóinkat. Rendezvényeinkre mérhetően egyre többen jönnek azok a látogatók, akik a Facebook oldalunkról kaptak tájékoztatást. (A Facebook látogatások száma 13%-kal, az aktív használók száma 23%-kal nőtt.)

3. Szolgáltatások alakulása, látogatások

3.1. Könyvtárlátogatás, kölcsönzés, helyben használat

év	beiratkozott olvasók	látogatók száma			kölcsönzők	kölcsönzött példány
		személyes	táv	Összesen		
2008	73 127	953 265	709 287	1 662 552	480 045	1 186 766
2009	75 471	925 789	687 475	1 613 264	490 454	1 219 255
2010	76 725	935 342	1 052 005	1 987 347	478 755	1 205 250
2011	76 748	948 411	920 878	1 869 289	455 610	1 174 163
2012	76 313	898 110	588 469	1 329 566	430307	1 155 099
2013	75 377	777 836	610 365	1 388 201	407 018	1 097 196
2014	76.033	719 997	564 378	1 284 375	394 001	1 067 061
2015	71.888	682 622	572 929	1 255 551	382 802	1 035 361
2016	65 841	649 483	518 288	1 167 771	363 737	987 455
2017	63 314	639 117	515 328	1 054 445	337 974	921 078
2018	58 933	550 182	540 831	1 091 013	327 651	899 914

A beiratkozott olvasók száma az előző évhez képest 7%-kal csökkent. A csökkenés egyik összetevője a Zenei Gyűjtemény átköltözéséből ered: az eddig külön kezelt adatok a Központi Könyvtár statisztikájában jelennek meg.

A kölcsönzött példányok csökkenése 3% volt az előző évhez viszonyítva, ugyanennyivel csökkent a kölcsönzők száma is.

A látogatók száma összességében stagnált a távhasználati fejlesztéseknek köszönhetően, annak ellenére, hogy a személyes látogatások száma 14%-kal csökkent.

A felsőoktatásban tanuló, a könyvtárba beiratkozott diákok száma 5%-os csökkenést mutat. Ez valószínűleg a bölcsészeti képzésben tanulók számának mérséklődésével összefüggésben van.

15%-kal növekedett a féléves bérletet váltók száma, 7%-kal az aktív dolgozók, 18 %-kal a féléves aktív dolgozók száma, viszont csökkent a regisztrált és a gyermek olvasók száma 9-9 %-kal.

Összességében a beiratkozott olvasók aránya növekedett a regisztráltakhoz viszonyítva, ami korábbi intézkedéseink célja volt (ingyenes wifi és adatbázishasználat a beiratkozottaknak, gyerekkönyvek kölcsönzésének szabályozása).

Mind a kölcsönzők mind a kölcsönzött dokumentumok száma csökkenő tendenciát mutat.

2018-ban a raktári forgalom csak 10%-kal csökkent az előző évihez viszonyítva. Ennek legfőbb oka, hogy a tápraktárat az állományellenőrzés alatt nem használhattuk.

A hálózaton belüli átkérések tekintetében a tagkönyvtárak 32%-kal több könyvet igényeltek 2017-hez képest. 2018-ban közel 8%-os növekedést mutatott a tagkönyvtárak kéréseinek száma. Valószínűsíthető, hogy a ritkábban keresett műveket a tagkönyvtárak már nem szerzeményezik, hanem inkább átkéri a Központi Könyvtárból.

3.2. Tájékoztató szolgáltatások

Online szolgáltatások

- Folyamatosan szerkesztettük a Központi Könyvtár internetes alportálját, valamint a tematikus alportálokat (Lapozz bele, Médiaismeret, Népzeneár, Gyerekoldal, Tinioldal, 50plusz), illetve a blogokat is (Latin betűk, Zenei gyűjtemény blogja).
- Gondoztuk a portálról elérhető linkgyűjteményeket. Az internetes források minél szélesebb körű összegyűjtésére és strukturált formában történő megjelenítésére törekedtünk, különös tekintettel a társadalomtudományi, a szociológiai, a várostörténeti és a zenei szakirodalomra.

- Az online adatbázisok ismertetését, népszerűsítését az olvasók számára plakátok, szórólapok kihelyezésével, bemutatókkal oldottuk meg. Minden adatbázis ismertetése megjelent web-oldalunkon is. Az interneten hozzáférhető adatbázis-rendszerünket frissítettük, emellett a legfrissebbekről vagy újdonságokról megjelent cikkek a könyvtár főoldalán, az ajánlóban is megjelentek, ráirányítva a figyelmet a használati lehetőségekre.

Vakoknak és csökkentlátóknak szóló speciális szolgáltatásainkat (ingyenes számítógép-használati lehetőség, Braille nyomtatás, Jaws for Windows és Poet Compact használata, online adatbázisok elérésének lehetősége az Internet-terem gépeiről) folyamatosan, bár csökkenő intenzitással használják az olvasók. 377 látássérült olvasó használta a Központi Könyvtár szolgáltatásait az Internet-teremben. Az Általános tájékoztató pultban beosztás szerint szolgálatot töltő munkatársak egyike látja el a vakok és mozgássérültek kíséretét a Központi Könyvtárban, ha úgy kívánja a helyzet.

Továbbtanulási információs szolgáltatás

- Honlapunkon a Továbbtanulási információs szolgáltatás aloldalán, különböző menüpontokba rendezve, az angliai továbbtanulási lehetőségekről, a magyarországi felső- és középfokú továbbtanulási lehetőségekről, jelentkezési tudnivalókról jelennek meg különböző cikkek, tájékoztatók, linkajánlók. Az elektronikus tájékoztatást – vagyis az e-mail-ben való informálódást – 25 fő vette igénybe angliai továbbtanulással kapcsolatban, A szolgáltatás összesen 39 esetben adott tájékoztatást az érdeklődőknek. A Továbbtanulási információs szolgáltatás hírei, aktualitásai rendszeresen megjelentek a Központi Könyvtár facebook oldalán is.

Szaktájékoztatás, referenz szolgáltatások

- 897 internetes tájékoztatást kérő levél érkezett az info@fszek.hu e-mail címre, a Sárkányos gyerekkönyvtárba 220 e-mail. A Fórumra érkező tájékoztató levelekre is válaszoltunk.
- A szociológiai szaktájékoztatásról szóló adatokat ld. a szakkönyvtári feladatoknál: 2.1.2. Szociológiai olvasóterem: kézikönyvtár, szaktájékoztatás
- A Budapest Gyűjteményben az olvasóteremben 2455 tájékoztatási kérdés megválaszolását jegyeztük fel. A Fotótárban az év folyamán 225 regisztrált kutatást szolgáltunk ki, átlagosan három-négy levélváltással és személyes megjelenéssel. A ténylegesen átnézett és kézbe adott dokumentumok száma 7943 volt. Ez utóbbi szám jelentős csökkenése (2017-ben 11 ezer kézbe adott dokumentum) pozitív folyamat, abból ered, hogy a válogatás mind nagyobb része történik az adatbázisokból és az e-mailben elküldött nézőképekből (közel 1200 db). A Plakát- és Kisnyomtatványtár 58 többfordulós, többségében intézményi megkeresés során 35.934 kisnyomtatványt és plakátot, illetve plakátmásolatot adott használatba. 545 nyomtatvány állománybavétele történt meg. A közhasznú közösségi munka keretében középiskolás diákok 1414 nagyméretű plakátról készítettek fotóreprodukción és írták le azok legfontosabb adatait táblázatba.
- A Zenei Gyűjteményben a szaktájékoztatás iránt változatlan az érdeklődés. A felsőoktatási hallgatók arányának növekedésével a referenz kérdések száma emelkedett, ezen belül az irodalomkutatás (286 db) is. A megkeresések gyakran e-mailben érkeznek hozzánk, ez leginkább a vidéki olvasóinkra jellemző. A feladatok bonyolultsága miatt az esetek többségében többszöri személyes vagy e-mailben történő konzultáció szükséges a problémák megoldásához. Szaktájékoztató kollégánk által kidolgozott ajánló bibliográfia nagy segítség a munkában, mely nyomtatott és elektronikus forrásokat egyaránt tartalmaz, folyamatosan frissül. Mivel a RILM adatbázis az országban a Zenei Gyűjteményen kívül csak a Zeneakadémia könyvtárában érhető el, központi szerepünk van a kurrens zenei információ szolgáltatásában.

Csoportos látogatások, könyvtárbemutatók

- 2018-ban 177 csoport - összesen 2699 fő - látogatta meg a Központi Könyvtárat, a Wenckheim palota és Zenei Gyűjtemény épületét, Ebből 125 csoportnak a könyvtár szolgáltatásait is bemutattuk, könyvtárhasználati foglalkozásokat tartottunk összesen 176 órában. A Kulturális Örökség Napján 124 főt fogadtunk, öt csoportba beosztva. A Pálffy-palotát a nyári zárásig folyamatosan látogatták a csoportok, összesen 62 csoportban fogadtuk a látogatókat. 128 iskolai illetve óvodai csoportnak tartottunk játékos könyvtárhasználati és könyvbemutató órát a Sárkányos Gyerekkönyvtárban.

4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

4.1 Szerzeményezés – állománygazdálkodás

2018-ban 18.466 dokumentumpéldány került az állományba 28 993 020 forint értékben. A számok a vásárlásokat, ajándék- és kötelesspéldányokat és az állománygazdálkodás révén átvett fölspéldányokat is tartalmazzák. Az adatbázisok mellett nagy figyelmet fordítunk a külföldi társadalomtudományi e-dokumentumok beszerzésére is.

- *Budapest Gyűjtemény*: A fotótár kiemelendő beszerzése volt egy Benedek Elek-portré, egy Agfacolor diapozitív-sorozat a Palatinus strandról (ez utóbbiak 1940 körüliek), több korai, az 1870-es évekből származó városkép és felvétel a Ganz villamossági gyár mintaterméből (1880-as évek), valamint egy családi negatív gyűjtemény egy tabáni könyvkötő família mindennapjairól a múlt század közepső harmadából. Arverésekről informatív és esztétikus régi plakátokat, számlákat és egyéb kisnyomtatványokat sikerült megvásárolni.
- *A Szociológiai Gyűjtemény dokumentumbeszerzését ld. a 2.2.1.1. fejezetben*
- *Zenei Gyűjtemény*: A kották esetében ebben az évben bővítettük a kamarazenei művek körét. A hangfelvételeknél a fontosabb előadók újdonságait igyekeztünk beszerezni. A kotta és a CD szerzeményezést változatlanul párhuzamosan végezzük. 2018. évi gyarapodásunkat a vásárolt dokumentumok mellett ajándékok és a kötelesspéldányként érkezettek teszik ki. Figyeltük az utolsó példányokat, rossz állapotú dokumentumokat, helyettük igyekeztünk újakat vásárolni. Az olvasóink e-mailben is és személyesen is adhatnak le kéréseket, személyre szabottan értesítjük őket. Ez nagyon kedvelt szolgáltatásunk.
- A FSZEK állománygazdálkodása keretében rendszeresen átkértük a más tagkönyvtárakban feleslegessé vált, a Központi Könyvtár olvasói számára fontos dokumentumpéldányokat.
- Az elmúlt évhez hasonlóan 4.500 könyvet küldtünk kötészetre.
- A tervszerű állománygondozás eredményeként az állományból kivont kötetek száma majdnem megegyezik a 15.000 kötet új szerzeménnyel. Így raktáraink férőhelyét nem kellett bővíteni. A 2017-es évhez képest 1000 kötetel nőtt a kivonásra javasolt kötetek száma. Leselejtezett könyveinket értékesítettük. A használt dokumentumok értékesítéséből származó bevétel 8 %-kal emelkedett (2017: 1.657.000, 2018: 1.793.000 forint bevétel).

Digitalizálás

- **Hungaricana, Könyv- és dokumentumtár**: Élve az első világháború évfordulója kínálta tematikai lehetőséggel, meghívásos NKA-pályázat keretében a budapesti középiskolák döntően 1914 és 1920 közötti értesítőit digitalizáltattuk. 152 évfolyamkötet mintegy 20 000 oldalával gyarapodott a Hungaricana FSZEK-aloldala, így ott jelenleg 612 kötetnyi anyagunk olvasható 196 000 oldal terjedelemben. Emellett ugyanott, ugyanebből a történeti időszakból fennmaradt 2000 darab, többségében szöveges plakát digitalizálásával hoztunk létre egy első világháborús digitális különgyűjteményt. A plakátok többségükben datáltak voltak, így kronológiai elrendezésben segítik felidézni a háttérzsidai mindennapokat. Amennyire tudjuk, itthon elsőként választottuk a plakátok webes publikációjához a szövegfelismertetéssel közreadott formát, ami a jól sikerült OCR révén igen hatékony visszakereshetőséget biztosított.
- **Hungaricana, Időgép-projekt (FSZEK-BFL együttműködés)**: Az első világháborús digitalizálási projekt keretében csatlakoztunk a Budapest Főváros Levéltára kezdeményezésére megindult Időgép-projekthez. Az Arcanum Adatbázis Kft munkatársai az 1916-os fővárosi címtárunk általunk meghatározott adatait rögzítették adatbázisba és kapcsolták szkennelt, georeferált illetve vektorizált régi és mai térképekhez. Ezeket aztán a közös helyrajzi adatok segítségével összekapcsolták a Hungaricanán elérhető további történeti metaadatbázisokkal és digitalizált objektum gyűjteményekkel (tervek, fényképek, ingatlan-nyilvántartások, közjegyzői iratok, iskolai értesítők stb.). Az adatkeresések felhasználóbarát megoldásaira tett javaslataink-megrendeléseink számos további – például adatvizualizációs – ötletet is inspiráltak a fejlesztőknél. Az 1916-os évre kialakított megoldások további időmetszetekre is átvihetők, sőt ezáltal válna valóban diakronikussá, tényleges

„időgéppé” az adatbázis. Ennek jegyében az BFL-lel és az Arcanummal elkészítettük a további időrétegekkel kapcsolatos terveket és költségvetéseket is. Az eredményeket sajtótájékoztatón mutattuk be, amiről többek között az index.hu is fényképes riporttal tudósított.

- **Sajtókivágot-gyűjtemény (MANDA-FSZEK együttműködés):** A korábban beszkenelt anyagot OCR-eztük, és így adtuk át újra a MANDÁ-nak, abban a reményben, hogy a jelenleg szövegesen nem kereshető felületük egyszer korszerűbb formában is elérhetővé válik. Sajnos véglegesnek látszik, hogy a több mint 51000 tétel Excel-táblában átadott metaadat-gyűjteményünket nem konvertálással, hanem manuális adatrögzítéssel viszik fel a rendszerükbe, de ily módon legalább az első 1000 tétel végre láthatóvá vált a Manda-adatbázisban.
- **Ballagi-gyűjtemény digitalizálása (MANDA-FSZEK együttműködés):** A MANDA-együttműködés 2018. február 28-ig tartott. A tárgyévben 239 mű OCR-es változata készült el. Az eredménye összesen 220 db kolligátum, 2085 db OCR-ezett digitális dokumentum, 59 225 oldal. A közfoglalkoztatott kollégáktól történt elbúcsúzás után ellenőriztük a tételeket, módosítottuk, egységesítettük a tárgyszavakat, és a kész rekordokat feltöltöttük a Manda nyilvános felületére. Fontos tény, hogy valamennyi dokumentum elérhetővé vált az Europeanából is.
- **Egyedi dokumentumok digitalizálása és eseti másolása saját erővel:** A Budapest-képtár számára 163 fotótári fényképet szkennelt és töltött fel a Javascanen keresztül a katalógusba. Eseti megrendelésekre, távolsági tájékoztatási, kiállítási stb. célokra további 2296 fotó, kisnyomtatvány, illusztráció, könyvoldal szkennelésére került sor.
- **Hullámfürdő – webprojekt (Együttműködés az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézetével):** A Pusztai Sándor által a Gellért fürdőben, 1940 körül fotózott képekre épülő *Hullámfürdő záróra előtt* című web-oldalt 2018-ban hoztuk egy rendezvény keretében nyilvánosságra. Főként az index.hu révén kellő nyilvánosságot kapott, és a közönség felé tett felhívásunk nyomán bőségesen érkeztek a fényképeken látható, még azonosítatlan személyekkel kapcsolatos hozzászólások.
- *A Szociológiai Gyűjtemény digitalizálási tevékenységét ld. 2.1.9. fejezet.*
- A Kölcsonzsi és raktári osztályon A Könyvtári Híradó digitalizálásából 2521 oldal készült el.
- A Zenei Gyűjtemény az olvasói igényeket szem előtt tartva folytatta digitalizálási munkálatait. 20 olyan kötet került digitalizálásra, mely állapota miatt már nem adható kézbe, kereskedelmi forgalomban már nincs, viszont tananyag.

4.2. Feldolgozás

Folytattuk a bibliográfiák retrospektív ciklusainak ellenőrzési és pótlási munkáit, a Szociológiai és a Budapest bibliográfia rekordjainak kiegészítését a teljes szövegű dokumentumelérhetőség biztosítására (digitális változat helyben, URL cím).

- *A magyar szociológiai irodalom bibliográfiájának adatait ld. a szakkönyvtári szolgáltatásoknál: 2.1.3. fejezet.*
- A Budapest-adatbázis teljes növekménye 1153 rekord volt, a rendszer jelenleg összesen 90.524 rekordot tartalmaz. Az adatbázisban munkatársaink összesen 654 tételt tárgyszavaztak.
- Az év során a Tájékoztató osztály és a Szerzeményezési és feldolgozási osztály által közösen épített Irodalmi bibliográfiába bevitt tételek száma összesen 5032 db volt, ebből napi- és hetilap- valamint folyóiratcikk 3563 tétel; monográfiák, kismonográfiák, tanulmány- és gyűjteményes kötetek, könyv részdokumentumok, tanulmányok, kritikák, interjúk stb. 1469 tétel. Jelenleg több mint 126.800 tételt tartalmaz a Corvina katalógusban. A bibliográfia naprakész, elmaradása nincs.

5. Gazdálkodás

5.1 Bevételek alakulása

Az összes bevétel csupán 9%-al csökkent, úgy, hogy a késedelmi díjból származó bevétel 36%-os csökkenést mutatott. Ez utóbbi tétel a lejáratra figyelmeztető e-mail bevezetésének köszönhetően alakult így. Ugyanakkor megnövekedett az előjegyzés forgalma és a hangoskönyvek bevétele.

5.2 Pályázatok, támogatások

A korábbi évekhez hasonlóan kaptunk támogatást állománygyarapításra:

- ODR támogatás 900.000 Ft
- Márai-pályázat 762.500 Ft
- Szakmai- és gyerekprogramjaink, koncertsorozatunk egy részét a Nemzeti Kulturális Alap pályázatai segítségével rendeztük meg. *A programokról részletesen ld. a 2. sz. mellékletet.*
- A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma 7.500.000 forinttal támogatta az első világháború befejezésének 100. évfordulójával összefüggésben történő digitalizálást..
- Elkészítettük az Informatikai és Könyvtári Szövetségnek az Internet Fiesta országos megrendezésére benyújtott NKA pályázata 2018-ban esedékes beszámolóját, továbbá a 2019-re benyújtott pályázata szakmai anyagát.
- A Fővárosi Önkormányzat Iskolakapun kívüli programja 2.984.900 forinttal támogatta középiskolásoknak szóló programsorozatunkat illetve a pilisszántói művelődési élménytábort.
- A NKA Zeneművészeti Kollégiumtól a Hatkor az Ötpacsirtában II. című program 700.000 Ft támogatást kapott, a Két arckép című program pedig 500.000 forintot.

6. Humán erőforrás

6.1 Képzés - továbbképzés –oktatás

A Tájékoztatói osztály 2018 nyarán folytatta szakmai tapasztalatszerző és kapcsolatépítő programjait: ezúttal az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárat és a péceli Lázár Ervin Városi Könyvtárat és a Ráday-kastélyt látogatták meg.

Részt vettünk felsőoktatási hallgatók gyakornoki képzésében.

A Sárkányos Gyerekkönyvtár vezetője, képzést tartott Szőgyénben és Galántán könyvtárosoknak, Budapesten a Gyermekkönyvtáros Műhely keretében az I., II. és XII. kerületi könyvtárosok részére, valamint nyíregyházi könyvtárosoknak. Az év elején Varga Lilla, a XIX/1. Üllői úti könyvtár munkatársa módszertani képzés keretében bemutatta középiskolásoknak szóló adatbázishasználati foglalkozását a Tájékoztató osztály csoportvezetéssel foglalkozó könyvtárosainak.

A Szociológiai Gyűjtemény használóképzési tevékenységéről ld. a szakkönyvtári feladatokról: 2.1.10

A Kölcsonyi és raktári osztályon, a Zenei- és a Budapest Gyűjteményben megszerveztük a középiskolások iskolai közösségi szolgálatát: összesen 80 diákkal foglalkoztunk. Általános összefoglalót adtunk a könyvtár tevékenységeiről, munkafolyamatairól, körbevezettük a diákokat a könyvtár terein, megszerveztük a balesetvédelmi oktatásukat, majd beosztottuk őket naponta több osztály és csoport feladataira. 12 fő egyetemista szakmai gyakorlatát vezettük, értékeltük munkájukat.

Részletesen ld. a 3. és 4. sz. mellékletet.

6.2 Munkaerő-gazdálkodás

A Kölcsonyi és raktári osztályról 6 fő kilépett, egy fő nyugdíjba vonult. Helyettük 6 új munkatársat alkalmaztunk. Az osztályon rendkívül magas a fluktuáció. A Tájékoztatói osztályon egy munkatárs kilépett, két új munkatársat alkalmaztunk. A Budapest Gyűjteményben egy munkatársunk halála miatt átszerveztük a tevékenységi köröket. Stabilan segíti az osztály munkáját három önkéntes kollégánk. Február végén véget ért a MANDA közfoglalkoztatási program, így annak három munkatársától

kénytelenek voltunk búcsút venni. A Zenei Gyűjteményben 1 fő fizetés nélküli szabadságon volt, két új munkatársat vettünk fel.

7. Kapcsolatok

7.1. Intézményi, önkormányzati kapcsolatok

2018-ban is szoros kapcsolatban álltunk a Fővárosi Önkormányzat Kulturális, Sport, Köznevelési, Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztályával. Támogatásukkal szerveztük meg a pilisszántói művelődési élménytábort, a Különleges karakterek – Írókurzus és személyiségfejlesztő tréninget 14-18 éveseknek, valamint a francia és német nyelvű társalgási klubot a Francia-, illetve a Goethe Intézettel közösen.

Az elmúlt évben is számos közgyűjteményi kiállítás, kiadvány és rendezvény létrejöttét segítettük elő információszolgáltatással, kutatási segítséggel, másolatok átadásával és dokumentumkölcsonzással (pl. BTM, Óbudai Múzeum, MTA). Együttműködtünk Budapest Főváros Levéltárával a *Topothek-projekt*ben. Részt vállaltunk a Városháza kiadó munkájában.

Az elmúlt évben is szoros kapcsolatot tartottunk a Goethe Intézettel, a Francia Intézettel és a British Councilal. Meghatározó szerepet vállaltunk az MKE Vándorgyűlés helyismereti szekcióülésének az MKE Helyismereti Könyvtáros Szervezete Országos Tanácskozásának szakmai szervezésében. Közreműködtünk az ELTE BTK „Roma örökség” programjában.

Fejlesztettük felsőoktatási kapcsolatainkat, részt vettünk az ELTE Hallgatói Önkormányzata által szervezett Könyvtári napon. Továbbra is kiemelten kezeltük kapcsolatainkat Budapest középiskolaival, gyermekintézményeivel. Együttműködési megállapodásokkal erősítettük a hatékonyabb információcserét, ezen keresztül a tanulók és szüleik tájékoztatását szolgáltatásainkról, a könyvtár használati lehetőségeiről. Kiemelten kezeltük kapcsolatainkat a zeneiskolákkal (könyvtári órák szervezése), zenei felsőoktatási intézményekkel és a Magyar Táncművészeti Főiskolával.

Együttműködünk a Gustav Mahler Társaság tagjaival, a Magyar Kodály Társasággal, a Magyar Muzsikus Fórummal, a Magyar Zenei Tanáccsal, Magyar Zeneszerzők Egyesületével, a Magyar Énekkultúra Barátainak körével, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem több tanszékével és több vidéki egyetem zeneművészeti karával. A Magyar Haydn Társasággal közösen pályáztunk sikerrel, a program 2018-ban valósult meg. A Kodály Világa Tudományos és Művészeti Nonprofit Kft. és a Zenei Gyűjtemény több közös megemlékezést és egy konferenciát tartott a Kodály-évforduló kapcsán. Az Orkesztika Alapítvánnyal tánccal foglalkozó sorozatot indítottunk. Támogatjuk a Danubia Talents Nemzetközi Zenei Versenyt: fellépési lehetőséget biztosítunk a legjobb versenyzőknek. Együttműködési megállapodás jött létre a MÜPA és a FSZEK között egy közös programsorozat elindításáról. A Zenei Gyűjtemény ad otthont a Lisztománia című – Liszt Ferenchez kötődő nevezetes budapesti helyszíneket bemutató - városi séta minikoncertjének is, mely a Hosszúlépés nevű céggel való közös munkánk eredménye. Együttműködtünk a MOM Kulturális Központtal és a Cziffra Fesztivállal a Cziffra-kód diákvetélkedő megszervezésében és lebonyolításában. Dokumentumkölcsonzással segítjük a Magyar Állami Operaházban folyó munkát, emellett számos más zenei intézménynek is szolgáltatunk dokumentumokat. 2018-ban hatodik alkalommal vettünk részt a Kórusok Éjszakája programon.

7.2 Média- és sajtó kapcsolatok

Az országos és a helyi lapokban rendszeresen hírt adtunk eseményeinkről. Nagyobb hangsúlyt fektettünk a könyvtár szolgáltatásainak, újdonságainak reklámozására az interneten (hírlevél, blogok, közösségi oldalak, Facebook, Twitter lehetőségeinek hatékonyabb kihasználása).

7.3 Lakossági kapcsolatok

Rendezvényeinkre rendszeresen meghívtuk a VIII. kerületben található idősotthonok lakóit. Állandó címlistánkon szerepelnek a helyi civil szervezetek, amelyek tagjai rendezvényeinken rendszeresen megjelentek.

Együttműködtünk a Civilek a Palotanegyedért Egyesülettel, a Kesztyűgyár Közösségi Házzal és Budapest Főváros Levéltárával a Topotéka-projekt előkészítésében, utóbbival és a Budapesti Történeti Múzeummal pedig a Hungaricana világháborús tematikus oldalának előkészítésében.

A Központi Könyvtár megújult intézményi Facebook oldalának szerkesztését Szilák Hajnalka, a Kölcsonzési és raktári osztály csoportvezetője végezte 2018-ban is. Az üzenőfalon minden programunkról, eseményünkről, akciónkról és aktualitásunkról tájékoztatást adtunk, beleértve a Budapest Gyűjtemény, Zenei Gyűjtemény, Szociológiai Gyűjtemény, Sárkányos Gyerekkönyvtár és a Továbbtanulási információk szolgálat híreit is.

Folytattuk a kisebb várostörténeti írásokat és 5-15 képet tartalmazó posztokból álló Facebook-sorozatunkat. 17-szer jelentünk meg, a potenciális ismertséget mérő elérési szám közel háromszorosára (202 741) nőtt. Az oldal kedvelőinek száma 428-al emelkedett (3353), a friss posztokról 3336-an kérnek értesítést (követők).

A Zenei Gyűjtemény blogja indítása óta folyamatosan közöl új információkat Facebook oldalán. Bemutatók, évfordulók, zenei érdekességek kerülnek fel naponta 10-15 bejegyzésben. Az ismertetés mellett a közösségi oldal fontos szerepet játszik a virtuális közösség kialakításában és a könyvtárhoz való kötődés erősítésében is.

7.4 Szakmai rendezvények, tanulmányutak, publikációk (hazai és külföldi)

Munkatársaink továbbra is részt vettek a meghirdetésre került szakmai konferenciákon és tanácskozásokon, meghívott előadóként rendszeresen oktattak szakmai továbbképző tanfolyamokon, konferenciákon számoltak be könyvtárunk szakmai munkájáról. *A publikációk részletes listáját ld. a 11. sz. mellékletben.*

8. Rendezvények

8.1. Kiemelkedő programok és programsorozatok

A Központi Könyvtárban számtalan rendezvény megrendezésére került sor 2018-ban is. A programokat különböző forrásokból finanszíroztuk, ezek közül a legjelentősebbek a NKA különböző kollégiumai (Közgyűjteményi, Szépirodalmi, Zenei, Ismeretterjesztő). Ezen kívül a Fővárosi Önkormányzat biztosított jelentős forrásokat rendezvényeink támogatására, számos rendezvényünket pedig önerőből szerveztük meg.

– Író-olvasó találkozó Térey Jánossal (február 19.)	– Úszómester fényképein. Webprojekt-bemutató (május 22.)
– Internet Fiesta (március 26-29)	– Népmese Napja (szeptember 29.)
– Sárkányos Mesenap (április 14.)	– Országos Könyvtári Napok (október 1-7.)
– Vecsei H. Miklós: A Pál utcai fiúk (április 21.)	– Hamvas Béla megemlékezés (november 8.)
– Hullámfürdő záróra előtt – A Gellért fürdő vendégei az 1930-as években Pusztai Sándor	– Argentín est – az Argentín Nagykövetséggel közös program (november 30.)

8.2. A Zenei Gyűjtemény programjai

2018 első felében hetente több alkalommal vártuk a zene iránt érdeklődőket. Az év második felében, a Központi Könyvtárba való átköltözés után helyhiány miatt már csak havi 1-2 estet rendezhettünk. Összességében elmondható, hogy a közönségünk megismerte és megszerette a Szalon programjait, így a hosszabb szünet egyelőre nem okozott elpártolást. A júliusi átköltözés után is jellemzően 100 fő felett volt rendezvényeink látogatottsága.

Programjaink szervezésénél fő szempont, hogy azoknak a *fiatal tehetségeknek*, akik könyvtárunk olvasói, lehetőséget biztosítsunk a fellépésre. Ebben az évben is több olyan koncertet rendeztünk számukra, melyek a verseny előtti felkészítést szolgálták. Nagy örömünkre kiváló eredményt értek el a növendékek, a Zenei Gyűjtemény egy gálakoncerttel jutalmazta őket (A VII. Országos Énekverseny Különdíjasainak koncertje).

Az *Inspiráló találkozások* keretében olyan személyeket hívtunk meg, akik a maguk területén már kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, példaértékű életút áll mögöttük (Laki Krisztina, Sass Sylvia).

Ismeretterjesztő rendezvényeink az élethosszig tartó tanulást szolgálják. (Hollós Máté A zene humora előadása).

Különleges produkciókat is igyekszünk bemutatni a közönségünknek, ilyen volt a Haydn Társasággal közös estünk, melyen egy nagyon ritkán hallható hangszeren, a klavikordon adott koncertet Pétery Dóra.

Kiemelten kezeljük a magyar kortárs zene megjelenését a koncertjeink között. *Kortárs zenei szalonunk (Hatkor az Ötpacsirtában)* 4. sorozatát tartottuk meg 2018-ban, és megrendeztük a középiskolásoknak szóló kortárs zenei verseny döntőjét a Magyar Zeneszerzők Egyesületével együttműködve.

Nagyon népszerű volt a MŰPA és a Zenei Gyűjtemény közös programja, a *Műpa HD sorozat*. Meghívott előadóink voltak Vashegyi György, Fenyves Márk és Vásáry Tamás.

8.3. A Központi Könyvtár kiállításai 2018-ban

Kisgaléria:

- Szimonidesz Hajnalka meseillusztrációs kiállítása
- A Tejo partján – Kortárs magyar művészek Lisszabonban
- 8 hónap Magyarországon – A Nemzetközi Vöröskereszt (ICRC) kiállítása
- Nyomokban Budapestet tartalmaz
- Vonalak varázslói – Gyulai Líviusz, Bertalan Tivadar, Gaál Tibor kiállítása
- A hangzhou fotókiállítás válogatott képei Magyarországon
- Gabriel Barna magyar–argentín vizuális művész kiállítása

Átrium:

- A Jaschik Álmos Művészeti Szakgimnázium diákjainak kiállítása
- Balti út – Mozgalom a szabadság nevében
- 100 szóban Budapest – kiállításmegnyitó és díjátadó
- Boldog Jerzy Popiełuszko – Pap és vértanú. A Szolidaritás Független Önkormányzó Szakszervezet Patrónusa

Budapest Gyűjtemény:

- Fényjátékház és mozgóképpalota. A pesti mozi hőskorának emlékei a Budapest Gyűjtemény plakát- és kisnyomtatványtárában

Ezüst szalon:

- A Wenckheim család és a pesti Palotanegyed története – A Budapest Gyűjtemény állandó kiállítása

Arany szalon:

- A zene útján – A Zenei Gyűjtemény állandó kiállítása

A Központi Könyvtár rendezvényeinek részletes listáját a *2. számú melléklet* tartalmazza.

1. sz. régió

1. Kiemelt feladatok

- Kiemelt feladatunk volt a régió folyamatos, zökkenőmentes működtetése, az olvasói létszám megtartása, szolgáltatásaink színvonalának megőrzése.
- A régió két tagkönyvtárában vezetőváltásra került sor. Mivel az új vezetők korábban nem a FSZEK hálózatán belül dolgoztak, fontos feladatunk volt megismertetni velük a helyi olvasói szokásokon kívül a munkatársakat, a szervezeti felépítést, a vezetők feladatait és kötelességeit is.
- Aktív szerepet vállaltunk az intézményi minőségbiztosítási feladatok megvalósításában. Részt vettünk a használói elégedettségi- és igényfelmérés lebonyolításában és kiértékelésében.
- Az év elején bevezetésre került lejárati előtti e-mail értesítés lehetőségéről igyekeztünk minél szélesebb körben tájékoztatni olvasóinkat, s fokozottan figyeltünk a hiányzó e-mail címek gyűjtésére és pontos rögzítésére.
- Kiemelt figyelmet fordítottunk az olvasók adatkezelési tájékoztatására, illetve a májustól használt új könyvtárhasználói nyilatkozatok helyes kitöltésére.
- Színes programkínálattal kapcsolódtunk a tavasszal megrendezésre került Internet Fiestához és az őszi Országos Könyvtári Napokhoz is.
- Májustól októberig tartó ünnepségsorozat keretében megünnepeltük a XXII/3. Budafoki Könyvtár 10 éves születésnapját..

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

2.1. Tagkönyvtár-felújítás, integrációk, fejlesztési feladatok

- A XI/5. Kelenföldi Könyvtárban 2018 januárban befejeződtek az elmúlt évek beázásaiból adódó károk helyreállítási munkálatai.
- A XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtárban lift került beszerelésre, megtörtént az ablakok korszerűsítése és tisztasági festésre is sor került.

2.2. Tárgyi feltételek

- A II/1. Hűvösvölgyi Könyvtárban új kölcsönző pult került kialakításra.
- 2018-ban az előző évekhez hasonlóan lehetőségünk volt kisértékű eszközök rendelésére. Többek között irodai székek, kisebb gyerekkönyvtári bútorok, tárolók, diafilmvetítők, papírszínház fakeretek, székpárnák kerültek beszerzésre. Jelentősen gazdagodott több könyvtár társasjáték kínálata.
- A légkondicionálás hiánya több könyvtárunkban továbbra is jelentős gondot okozott a nyári időszak kritikussabb szakaszaiban. A hőség nemcsak a tartósan ott tartózkodó munkatársak munkakörülményeit nehezítette, hanem a szolgáltatásainkat igénybe vevő olvasók is kritikusan élték meg.
- A dekoratőr kolléga több könyvtárunkban kreatív ötletekkel járult hozzá a tájékoztató feliratok megújításához.

2.3. Üzemszervezés

- A régió 14 tagkönyvtára 3193 nyitvatartási napon 19 919 órában fogadta használóit.
- Az V/2. Belvárosi Könyvtár 2018. januártól heti 30 óra helyett 24 órában tart nyitva.
- A XI/5. Kelenföldi Könyvtár és a XII/1. Ugocea utcai könyvtár a nyári időszakban is folyamatosan, a többi könyvtár – a területi lefedettséget szem előtt tartva – július illetve augusztus hónapban hosszabb-rövidebb időre zárva volt.
- A XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár október 15-től december 6-ig liftszerelési munkák miatt zárva tartott.

- A 2017-ben bezárt III/2. Csillaghegyi Könyvtár 2018-ban is szüneteltette a szolgáltatásait.
- Feladatorientált módon éltünk – szükség esetén – a munkaidők megosztásával a tagkönyvtárak között. Egész évre előre megterveztük a munkatársak szabadságát, ami szervezhetőbbé tette a munkaerőgazdálkodást.
- Az év során 60 közösségi szolgálatot teljesítő középiskolás tanulót fogadtunk, akiknek feladatai a könyvtári rend fenntartása mellett a gyermekfoglalkozások és a különböző rendezvények lebonyolításához kapcsolódtak.
- A XXII/3. Budafoki Könyvtár munkáját 2 önkéntes kolléga segítette 2018-ban.

2.4. Szolgáltatásfejlesztés

- Olvasóink körében rendkívül nagy népszerűségnek örvend a lejárat előtti e-mail szolgáltatás bevezetése.
- Továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a hagyományos könyvtári funkciókon kívül – mint a kölcsönzés, információszerzés és közvetítés – egyéb szolgáltatásokat is kínáljunk használóinknak. Szeretnénk, ha könyvtáraink közösségi térként is működnének, ahol egyszerre akár több generáció is részt vesz egy-egy programon.
- Kiemelten fontosnak tartjuk az iskolákkal és óvodákkal való kapcsolattartást, hiszen a könyvtárak számára kulcsfontosságú a fiatalabb generációk megnyerése. Jövőre szeretnénk még nagyobb körrel megismertetni szolgáltatásunkat. Az elmúlt évek tapasztalati egyértelműen alátámasztják, hogy látványosan növelni lehet a dokumentumforgalmat a személyre szabott ajánlásokkal. Ennek a feltétele természetesen a megfelelő olvasó- és könyvismeret.
- A Könyvet házhoz szolgáltatás a régió valamennyi kerületében jól működik, az igénylők köre növekszik. Az elmúlt évben 152 rászorulóval, 209 alkalommal, összesen 8409 dokumentumot szállítottunk házhoz.
- Több alkalommal hirdettünk AV akciót, tapasztalatunk szerint azonban már ez sem teszi vonzóbbá a film- és CD-kölcsönzést.
- A II/4. Török utcai könyvtárban és a IX/2. Boráros téri könyvtárban nagy volumenű duplumosításba kezdünk. A könyvek leválogatásával természetesen strukturális változások is történtek: célunk, hogy az olvasói igényeknek minél inkább megfelelő, barátságos könyvtárakat hozzunk létre.
- A XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban a meglévő angol nyelvű állományunkból kiemeltük a tini korosztály érdeklődésére számot tartó könyveket, és fizikailag közelebb helyeztük el a tini kuckóhoz, így ösztönözve a fiatalabb korosztályt az angol nyelvű könyvek kölcsönzésére.

3. Szolgáltatások, látogatások

A régió összefoglalma nem változott lényegesen az előző évhez képest.

Összes	2017	2018	2018/2017%
Beiratkozók	33.494	31.793	94,92
Látogatók	484.605	481.659	99,39
Kölcsönzők	285.339	287.678	100,82
Kölcsönzött	892.109	904.830	101,43
14 év alattiak			
Beiratkozók	11.303	10.693	94,60
Látogatók	157.402	158.959	100,99
Kölcsönzők	91.486	92.532	101,14
Kölcsönzött	250.604	292.633	116,77

A beiratkozott olvasók számában 5%-os visszaesés mutatkozik ugyan, ez azonban magyarázható többek között a bonyolult beiratkozási adminisztrációval is. Az olvasóknak – ez főleg többgyerekes családok esetében gyakori - sok esetben nincs türelmük végigvárni a nyilatkozatok kitöltését.

A könyvtárainkat továbbra is leginkább könyvkölcsönzés – főleg szépirodalmi művek - céljával keresik fel. A megfelelő olvasó- és könyvismeretnek köszönhetően, személyre szabott ajánlatokkal, több könyvtárban növelni tudtuk a dokumentumforgalmat, különösen a 14 év alattiak által kölcsönzött dokumentumok számát.

Az AV-dokumentumok iránti kereslet tovább csökkent; stabil érdeklődésről a diafilmek és a hangoskönyvek esetében beszélhetünk. Régiós és intézményi szinten továbbra is jelentős a III/7. Krúdy Gyula Könyvtár és a XII/1. Ugocsa utcai könyvtár DVD forgalma, és nagymértékű növekedést (139%) tudott ezen a téren is felmutatni a XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár, amelynek minden forgalmi mutatója emelkedett.

A távszolgáltatások közül továbbra is a hosszabbítás örvend a legnagyobb népszerűségnek, de egyre többen élnek az előjegyzés és a távfizetés lehetőségével is.

Beiratkozott olvasóink számára ingyenessé tettük ugyan a wifi szolgáltatást, de mivel a kerületi tagkönyvtárak olvasóinak jelentős része a nyugdíjas- és a gyerekkorosztályból kerül ki, nem tudunk jelentős emelkedést felmutatni a wifi használók számában. Ugyanakkor tapasztalataink szerint beiratkozott olvasóink egy része örül az új lehetőségnek, és szívesen használta a szolgáltatást mobilkészletein.

Olvasóink továbbra is szívesen látogatják programjainkat, különösen az író-olvasó találkozókat, könyvbemutatókat, ismeretterjesztő előadásokat, de igény mutatkozik különböző szakkörök, klubok működésére is. A gyerekek számára szervezett előadások, foglalkozások mindig sikeresek. A kiállítások megtekintése is kedvelt elfoglaltsága olvasóinknak, itt a helyigény befolyásolja a megvalósíthatóságot. A koncertek, személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások, pályázatok/vetélkedők iránt is mutatkozik érdeklődés.

4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

4.1. Informatika

A területfelelős informatikus munkatársak a korábban már megszokott magas színvonalon segítették az üzemeltetés zavartalanságát. Továbbra is problémát jelent, hogy IP telefonjaink vonala sokszor rossz, szakadozó, lehetetlenné téve ezzel a kommunikációt. Az internetes gépek nem megfelelő kihasználtsága miatt több könyvtárunk csökkentette az internetes férőhelyek számát. 7 tagkönyvtárba (I/1., II/4., III/5., V/2., IX/1., XI/6, XXII/1.) új multifunkcionális (nyomtató-fénymásoló-szkenner) gépek kerültek beszerzésre.

4.2. Szerzeményezés és feldolgozás

A könyvbeszerzési kereteket könyvtáranként, a különböző forgalmi mutatók és szakmai szempontok együttes alkalmazásával állapítottuk meg. *Külföldi könyvek* beszerzésére 1.890.000 Ft állt rendelkezésre, ez az összeg jóval nagyobb volt, mint az előző évi.

- *Könyvek:* A gyűjtőkori szabályzatnak megfelelően az igényeket széles spektrumban kielégítő módon szereztük be az újdonságokat, különös tekintettel a kortárs szépirodalmi művekre, a sikerkönyvekre és a gyerekirodalomra. 2018-ban a könyvbeszerzések, a Márai-program keretében érkezett dokumentumok, az NKA ajándékai és az olvasói ajándékok összesített darabszáma 15.652 db, összértéke –kedvezmény nélküli bruttó ár – 49.308.346 Ft volt.
- *Vizuális dokumentumok:* a forgalomarányos beszerzés következtében az előző évinél kevesebb DVD-t rendelhattünk. Összesen 253 db-ot rendeltünk 1.481.954 Ft értékben.
- *Diafilmet* 224 db-ot rendeltünk 198.137 Ft értékben
- *Hangoskönyvek:* a kínálat sajnos itt is szűkült. Összesen 195 db-ot vásároltunk 419.743 Ft értékben.
- A 2018-as esztendőre 474 folyóiratot (101 cím) igényeltünk.

4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás

Az állomány folyamatos forgalom- és tartalmi elemzésével, felülvizsgálatával, a példányok kihasználtságának mérésével minden könyvtárnak folyamatos feladata az elavult, selejt vagy feleslegessé vált dokumentumainak leválogatása. Ennek eredményeképpen 2018-ban összesen 23.813 dokumentum került törlésre 28.406.836 Ft értékben. A kivonások ütemezése azért is fontos, mert az értékesítésből származó bevételek maximalizálása célszerű (amikor már nem kölcsönzik, de még megvásárolják a kivont állományt).

Jelentősen bővíteni tudtuk könyvtáraink idegennyelvű állományait. Könyvtáraink diafilmállománya is jelentősen gyarapodott az elmúlt évben. Az év közben vezetett dezideráta listák alapján folyamatosan adtuk le a pótrendeléseket. Több könyvtárban néhány folyóiratcserére is sor került. A változás olvasóink elégedettségével találkozott.

4.4. Üzemeltetés

Kisebbségi jellegű műszaki problémák minden könyvtárban adódtak, ezeket folyamatosan továbbítottuk a Műszaki Osztálynak.

5. Gazdálkodás, bevételek

5.1. Bevételek

- Könyvtárunk bevétele az elmúlt évben 40.506.142 Ft (2017: 45.835.587 Ft) volt, ez 88,37 %-os teljesítmény. A jelentős bevételkiesés a késedelmi díjakban mutatkozik: 10.745.762 Ft (2017: 16.510.892 Ft). Ez elsősorban az év elején bevezetett lejárati előtti e-mailes felszólítónak köszönhető, hiszen olvasóink nagy része rögtön élt a távhosszabbítás lehetőségével ezekben az esetekben.
- Összességében emelkedett a beiratkozási díjból származó bevételünk 21.484 750 Ft (2017: 20.240.226 Ft), ez azonban az év eleji díjtétel növekedéssel magyarázható, a fizetős beiratkozó olvasóink számában ugyanis minimális visszaesés tapasztalható.
- DVD bevételünk 10%-os csökkenést mutat (2017: 23%-os csökkenés). Itt mindenképpen érdemes megemlíteni a XI/3. Mórincz Zsigmond Könyvtárat, ahol a DVD kölcsönzéséből származó bevétel 246.800 Ft-ról 343.600 Ft-ra nőtt, ami jelentős, 139 %-os bevételnövekedést jelent.
- Továbbra is folyamatos bevételi forrás a használt dokumentumok árusítása A tervszerű apasztásnak illetve az év végén megkezdett használt CD-árusításnak köszönhetően jelentős bevételre tettünk szert.
- Az előző évhez képest jelentősen emelkedett az online befizetések összege: 1.611.541 Ft (2017: 710.134 Ft). Olvasóink egyre inkább élnek a távfizetés lehetőségével.

Online befizetések 2018	Ft
Adminisztrációs díj	600
Beiratkozási díj	395 800
Előjegyzés	15 600
FMH	55 540
Késedelmi díj	1 020 766
Kölcsönzési díj	59 900
Postaköltség	63 935
Összesen	1 611 541

5.2. Pályázatok – támogatások

A pályázatokon nyert összegek és egyéb támogatások sokat jelentettek szakmai céljaink, terveink megvalósításában. Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata a III. kerületi könyvtárak dokumentumvásárlási keretét 500.000 Ft-tal egészítette ki. Az V/2. Belvárosi Könyvtár 120.000 Ft kerületi támogatást kapott a Belvárosi Művészeti Napok eseménysorozatához kapcsolódó

rendezvényének megvalósításához. A IX. kerületben az egyes olvasói csoportokat érintő – kismamák, nyugdíjasok – önkormányzati tagdíjtámogatási megállapodás keretében 427.700 Ft beiratkozási díj kifizetését vállalta át Ferencváros Önkormányzata. Az újbudai könyvtárak gyarapítását a kerületi önkormányzat 1 millió Ft-tal támogatta. A XXII. kerületi könyvtárak dokumentumvásárlásához 90.000 Ft-tal, rendezvények szervezéséhez pedig 225.000 Ft-tal járult hozzá Budafok-Tétény Önkormányzata. Az V. kerület kivételével mindenhol megállapodások biztosítják a Könyvet házhoz szolgáltatás működését.

Az *NKA Közművelődési pályázatának* 1.165.000 Ft-os támogatása tette lehetővé az Összefogas programjainak a megvalósítását. Az *NKA Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma* által kiírt pályázat keretében a XI/5. Kelenföldi Könyvtár 70.000 Ft támogatásban részesült. Az *NKA Szépirodalmi pályázatának* keretében a II/4. Török utcai könyvtárban, a III/7. Krúdy Gyula Könyvtárban és a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtárban szerveztünk programokat. A támogatás összege 150.000 Ft volt.

A *Fővárosi Önkormányzat Iskolakapun kívüli programsorozata* keretében a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár és a XII/1. Ugocsa utcai könyvtár részesült támogatásban.

6. Belső ellenőrzés

2018-ban 6 könyvtárban végeztünk soros állományellenőrzést: a II/4. Török utcai könyvtárban és XXII/1. Nagytétényi Könyvtárban nyomtatott- és AV-dokumentumok is leltározásra kerültek. A II/1. Húvösvölgyi Könyvtárban, a III/7. Krúdy Gyula Könyvtárban, a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtárban és a XXII/3. Budafoki Könyvtárban az AV-dokumentumok ellenőrzése volt esedékes. Összesen 80.813 db dokumentum került ellenőrzésre, 150.415.159 Ft értékben. Ebből nyomtatott dokumentum 73.501 db volt 132.583.633 Ft értékben, AV-dokumentum pedig 7312 db 17.831.526 Ft értékben. A hiány minden esetben kálón belül volt. Pénzügyi ellenőrzésre az I/1. Márai Sándor Könyvtárban és a XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban került sor.

7. Humánerőforrás

7.1. Képzés - továbbképzés – oktatás

Szakmai fórumunk, a régió Gyerekkönyvtáros Műhelye 2018-ban is rendszeresen tartotta megbeszéléseit. Több kollégánk részt vett a *Könyvtári partnerkapcsolatok (szervezeti kultúra, szakmai önismeret)* című, mások a *Konfliktuskezelés, ami a gyakorlatban is működik* című képzést.

Parilla-Nagy Judit (XII/1.) és Bakó Katalin (XII/1.) előadást tartott a „Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek” az EFOP-3.3.3-VEKOP/16 projekt keretében „Az én könyvtáram” program budapesti szakmai konferenciáján *Jó gyakorlatok a FSZEK Ugocsa utcai könyvtárában* címmel.

Novemberben Varga Mónika (XXII/3.) a Budapest Főváros Levéltára által rendezett Budapest Topotéka című szakmai napon *Budafok-Topotéka* címmel tartott előadást.

A III/7. Krúdy Gyula Könyvtár kétszer is helyet adott a „Az én könyvtáram” keretén belül zajló jó gyakorlat bemutatónak. Mocsárné Mihalik Edit (XI/6.) *„Önként vakon”. Ismerkedés a könyvtárral látássérült olvasóink „szemüvegén keresztül”* címmel, Reményi Annamária (III/7.) *Alkotó szellemek. Kreatív írás, teremtő olvasás* címmel az Óbudai Gimnázium 9. osztályos tanulóinak tartott foglalkozást.

Részletesen ld. a 3. és 4. sz. mellékletet.

7.2. Munkaerőgazdálkodás

- 2018-ban nyugdíjazás miatt a régió két tagkönyvtárában is vezetőváltásra került sor. Török Györgynét, a II/4. Török utcai könyvtár vezetőjét Kuczko Andrea, Szakács Editet, a XXII/1. Nagytétényi Könyvtár vezetőjét pedig Magyaródi Ágnes váltotta a vezetői poszton.
- A régió új munkatársai: Parilla-Nagy Judit, Fekete Kristóf, Máténé Horgos Éva (XII/1. Ugocsa utcai könyvtár), Mazalik Katalin és Körmendi Eszter (XXII/3. Budafoki Könyvtár).
- Az év folyamán 5 munkatárs távozott az 1. régióból.

- A III/2. Csillaghegyi Könyvtár munkatársa továbbra is a III/7. Krúdy Gyula Könyvtár munkáját segíti.

8. Kapcsolatok

8.1. Intézményi, önkormányzati kapcsolatok

- A kerületi önkormányzatokat tájékoztattuk tevékenységünkről. Az év elején minden kerületbe megküldtük a Könyvet házhoz szolgáltatás beszámolóit és a kerületi támogatások elszámolásait.
- Több kerületben működünk együtt a helyi időszügi fórumokkal, tanácsokkal.
- A Költészet napja alkalmából a József Attila szülőházánál Ferencváros Önkormányzata által szervezett, koszorúzással egybekötött ünnepségen vettünk részt.
- A XXII/3. Budafoki Könyvtár aktív szerepet vállalt a Budapest topotéka projektben. A program Budapest Főváros Levéltára és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjteményének együttműködésével valósul meg.
- Minden könyvtár folyamatosan ápolta, építette kapcsolatait a vonzáskörzetébe tartozó oktatási, kulturális, szociális intézményekkel és civil szervezetekkel. Partnereink többek között: Szépírók Társasága, Nyék-Kurucles Egyesület, Óbudai Helytörténeti Múzeum, Óbudai Társaskör, Óbudai Művelődési Központ, Népmesék Világa Kulturális Egyesület, Tengelice Zenebölcsi, KözPont, Újbudai Kulturális, Pedagógiai és Média Kft, Budapest Művelődési Központ, Gazdagréti Összefogás, Aranytíz, Dési Huber István Művelődési Ház, a Medáliák Egyesület, Klauzál Gábor Társaság, ARTÉR, Szeglet, , Cziffra György Nagytétényi Kulturális Központ, Budapest Főváros Levéltára.

8.2. Lakossági kapcsolatok

- A közvetlen, személyes kapcsolatokon túl az internet lehetőségeit kihasználva – közösségi oldalak, levelezési listák, portáltartalmak - használóink és a könyvtárak között közvetlen és gyors kapcsolattartás alakult ki. A régió tagkönyvtárai közül többen is (III/5., V/2., XI/3., XI/6., XI/5., XII/1., XXII/3.) aktívan jelen vannak a közösségi oldalakon (facebook, instagram).
- Szóróanyagokon és a kirakati portálokon is tájékoztattuk a könyvtárak tényleges és potenciális használóit.
- Hagyományosan bekapcsolódtunk a kerületek kulturális eseményeibe, rendezvényeibe, így az V/2. Belvárosi Könyvtár a Belvárosi Művészeti Napokon, a IX/1. Börzsöny utcai könyvtár a Lakótelepi Vígasságon és Betlehemezésen, a IX/2. Boráros téri könyvtár a Ráday Korzón, a XXII/3. Budafoki Könyvtár a Budafoki Pezsgő- és Borfesztiválon vett részt.

8.3. Média- és sajtókapcsolatok

A kerületi újságokban folyamatosan jelentek meg híradások könyvtárainkról (Ferencváros, Várnegyed, Mai Belváros, a Budai Polgár, a Hegyvidék, Óbuda Újság Városházi Híradó). A kerületi önkormányzatok honlapjain szintén rendszeresek voltak a programajánlók.

A XXII/3. Budafoki Könyvtár és a XXII/1. Nagytétényi Könyvtár kiemelkedően sokat szerepelt a helyi médiában programjaival, kezdeményezéseivel. A XXII/3. Budafoki Könyvtár a Kossuth rádió Hely című műsorában szerepelt. A XII/1. Ugocsa utcai könyvtár 2018. februárban az M5 televízió Mesteremberek című műsorának egyik szereplője volt

8.4. Szakmai kapcsolatok

Részt vettünk az intézményi munkabizottságok munkájában. Szakmai összejöveteleinket havi szinten tartjuk. Ősszel 3 könyvtárunk (III/7., IX/2., XII/1.) részt vett az ELTE BTK Informatikus könyvtáros mesterszakos hallgatóinak a FSZEK tagkönyvtáraitól szóló felmérésén. A *Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás* című Emberi Erőforrások Operatív Program keretében elindult projekt felmérésében 4 könyvtárunk szerepelt (IX/2., XI/3., XII/1., XXII/1.). A Fővárosi Szabó Ervin

Könyvtárat Schumann Kornél, a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár munkatársa képviselte a „*Könyvtár, ami összeköt, Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése*” projektben.

9. Rendezvények

2018-ban az 1. régióban összesen 641 rendezvényen és kiállításon 27181 fő vett részt. Ezen belül 117 kiállítást szerveztek könyvtáraink, melyeket közel 15300 érdeklődő tekintett meg. Hagyományos gyerek- illetve iskolai csoportos foglalkozásokat minden könyvtár szervezett: 429 könyvtári bemutató foglalkozáson 9299 gyereket láttunk vendégül. A II/4. Török utcai könyvtár és a III/7. Krúdy Gyula Könyvtár továbbra is kiemelkedően teljesít gyerekkönyvtárosi munka terén. Használóképző foglalkozásainkon 32 fő vett részt.

2018-ban is számos programot kínáltunk a látogatók számára, ezzel is növelve népszerűségünket, ismertségünket. Szinte valamennyi korosztály számára szerveztünk különböző típusú rendezvényeket (író-olvasó találkozók, kiállítások, vetélkedők).

Vendégeink voltak többek között: Tompa Andrea, Zoltán Gábor, Kiss Tibor Noé, Szabó T. Anna, Dragomán György, Darvasi László, Nyulász Péter, May Szilvia, Kertész Erzsébet írók, Szálinger Balázs, Fehér Renátó és Vajna Ádám költők, Darvasi Ilona, Topolcsányi Laura, Sasvári Sándor színészek, Kerekes Valéria, Boldizsár Ildikó Dr. Kádár Annamária meseterapeuták, Saly Noémi, Bartos Mihály helytörténészek, Solti Ádám és zenekara, Bettika trió, InFusion Trio.

Jeles napokhoz kapcsolódva kézműves foglalkozásokat szerveztünk, A különböző szünidei foglalkozásokat is nagy örömmel fogadták a könyvtárba látogató gyerekek. Szintén nagyon népszerűek a diafilmvetítések, papírszínházi előadások. Ismeretterjesztő előadások is szép számban szerepeltek a könyvtárak programkínálatában. Nagy hangsúlyt fektetünk a különböző klubok működtetésére (olvasóköri, kártya- és társasjáték klubok stb.).

Különleges karakterek címmel a XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban kreatív írás és személyiségfejlesztő tréningre került sor, mely az Iskolakapun kívüli programok keretében, Budapest Főváros Önkormányzata támogatásával valósult meg.

Kapcsolódtunk az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok programjaihoz.

Könyves vasárnapon 2018-ban is két könyvtárunk (XI/5. és XII/1.) várta a látogatókat. Programjaikat az előző évekhez hasonlóan jelentős érdeklődés fogadta.

Az 1. régió rendezvényeinek tagkönyvtárakra és napokra lebontott részletes listáját a *2. sz. melléklet* tartalmazza.

2. sz. régió

1. Kiemelt feladatok

2018-ban kiemelt feladatunk volt az új Körúti Könyvtár megvalósításának előkészítése:

- Használóink folyamatos tájékoztatása mellett előkészítettük a VI/1. Andrássy úti könyvtár bezárását, nyári leltárát és az épület átadását. Annak érdekében, hogy zökkenőmentes legyen az olvasók átirányítása a VII/3. Kertész utcai könyvtárba, május elejétől lehetővé tettük részükre, hogy olvasójegyükkel ezt a könyvtárat is látogathassák.
- Márciustól elkezdtek az állomány átválogatását, a kevésbé mozgó, de még keresett állományrészeket folyamatosan irányítottuk át a Kertész utcai könyvtárba. A teljes állományból körülbelül 18 000 kötetet helyeztünk át ide. A dokumentumok szállítás előtt 500 darabos állománylistákra kerültek, hiszen ahhoz, hogy kölcsönözhetőek legyenek a Kertész utcában, módosítani kellett a Corvinában is a lelőhelyeiket.
- A VI/1. Andrássy úti könyvtár végleges bezárására 2018. július 27-én került sor.
- A VII/3. Kertész utcai könyvtár augusztusban zárt be. Öt hét alatt átrendeztük a belső tereket: polcokat, asztalokat, székeket és kiegészítő bútorokat szállítottunk át az Andrássy útról, és egybeolvasztottuk a két könyvtár állományát. A könyvtár szeptember 3-án Könyvtár II. besorolás szerint kezdte meg működését. Megújítottuk a könyvtár külső portálját, táblákkal segítettük a könyvtár megtalálását. Az olvasók zökkenőmentesen szoktak hozzá az új könyvtár használatához. Az Andrássy útról kikölcsönzött könyveket már ide kellett visszahozniuk az olvasóknak.
- Szeptember közepéig teljes állományellenőrzést végeztünk az Andrássy úti könyvtárban. Jelentős feladat volt a hálózat könyvtárai és a Központi Könyvtár által listáinkról leválogatott fölőspéldányok kikeresése, listázása, dobozolása is. A maradék duplum állományt készletlistákra helyeztük, és előkészítettük értékesítésüket. A selejt példányokat kivontuk az állományból, törlést követően megsemmisítésre elszállítottuk.
- Szeptember 26. és október 19. között tartott a nagy könyvvásár az Andrássy úti könyvtárban. Várakozáson felüli bevétellel és rengeteg munkával járt. Naponta 10-18 óráig tartottunk nyitva, de a nagy érdeklődés miatt gyakran csak 19 órakor tudtunk bezárni, mire minden kiválasztott könyvet leszámoltunk. A bő három hét mérlege: 8 078 eladott dokumentum 2 306 400 forint értékben
- Az Andrássy úti könyvadás idõtartama alatt, október 13-14-én (szombat-vasárnap) részt vettünk a Terézvárosi Búcsún, ahol szintén használt könyveket árusítottunk illetve népszerűsítettük a könyvtárat, reklámoztuk a majdan megnyitó új Körúti Könyvtárat, és átirányítottuk az olvasókat a Kertész utcába.
- Október végén, az árusítás befejeztével a maradék, mintegy 6 000 könyvet újra listára tettük, elvégeztük a szükséges adminisztrációs feladatokat, majd elszállítottuk a XV/1. Eötvös utcai könyvtár raktárába.
- Novemberben átadtuk a területet a Gazdasági Igazgatóságnak.

Régióink több munkatársa is aktívan részt vett a FSZEK minőségbiztosítási munkacsoportjainak munkájában. Nagy örömünkre szolgált, hogy intézményünk elnyerte a Minősített Könyvtár címet, melyhez olvasóink is hozzájárultak.

A 2018-ban végzett használói elégedettségmérésben könyvtárainkról pozitívan nyilatkoztak a használók. Javasataikat beépítjük munkánkba.

Kiemelt feladatunk volt a gyermekek könyvtárhasználati szokásainak kialakítása, és a hátrányos helyzetűek könyvtárhasználatának segítése. Mindkét csoport részére az életkorhoz és igényekhez igazodó tematikus foglalkozásokat, ismeretterjesztő előadásokat, számítógépes foglalkozásokat szerveztünk.

Feladatunk volt ki a 30-50 éves korosztály elérését és beiratkozásaik számának növelését. Őket elsősorban gyermekeiken keresztül, családi látogatások alkalmával terveztük elérni, valamint színes rendezvényi programjainkkal becsalogatni tagkönyvtárainkba.

A régió tagkönyvtárainak működtetése szempontjából a munkatársak folyamatos átirányítása komoly logisztikai feladatot jelentett ebben az évben.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2. régiójának könyvtárai arra törekedtek, hogy a környezetükben élők számára elsődleges közösségi térként működjenek, és ismertek legyenek az önkormányzatok körében, valamint mindenki számára elérhetően nyújtsák a tanulást, a kulturált időtöltést támogató szolgáltatásaikat. Évről évre kedvezően alakul a kerületek kulturális és oktatási intézményeivel folytatott együttműködés.

Továbbra is nagy hangsúlyt helyeztünk a kerületi önkormányzatokkal való kapcsolatok ápolására, melynek eredményeként összesen 7 348 185 Ft támogatásban részesültünk.

Figyeltünk a pályázati lehetőségek sokoldalú kihasználására, támogatásaink az elmúlt évben 5 386 000 Ft értékben teljesültek.

Régióink az elmúlt évben 85 közösségi szolgáltató diákot fogadott, akik 1 385 órában végezték és fejezték be az önkéntes tevékenységet. Már hagyomány nálunk, hogy az okos eszközök használatában segítik az érdeklődőket. E mellett rendezvények előkészítésében, diaklubok szervezésében és működtetésében vesznek részt.

Nagy hangsúlyt helyeztünk arra, hogy ebben az évben is a kerületek által szervezett programokon, akciónapokon is bemutassuk könyvtárainkat. Részt vettünk az Újpesti- és Palota Napokon, kiemelt helyszín volt a Dagály utcai könyvtár az Angyalföldi Utcabálon. Idén is részesei voltunk a Terézvárosi Búcsú, a Koma utcai Szomszédolás és a Szent Mihály Napi Búcsú programjainak, valamint hagyományosan jelen voltunk a Múzeumok Majálisán is.

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

2.1. Tagkönyvtár-felújítás, integrációk, fejlesztési feladatok

Megkezdődött az új VI. kerületi, Körúti Könyvtár szakmai és belsőépítészeti tervezése és a közbeszerzések elindítása. Tavasszal – március 5-május 14. között – elkészült a IV/1. Király utcai könyvtár teljes tetőszerkezeti, homlokzati felújítása és ablakcseréje. A VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár konyhájában tisztasági festés történt. Ugyanitt a személyzeti mosdó előterében egy pelenkázó helyiséget hoztunk létre. A XIV/4. Füredi Könyvtárban a folyamatos beázás jelentette az elmúlt évben a legsúlyosabb problémát, melyet még nem sikerült megnyugtatóan elhárítani. Felújításra került a XV/3. Zsókavár utcai könyvtár raktárhelyisége. Megérkeztek a gyerekkönyvtári részlegbe kért válogatóládák a XV/4. Szűcs István utcai könyvtárba. Év végén új kazánt kapott a XV/1. Eötvös utcai könyvtár, így a fűtési gondjaik megoldódtak.

2.2. Tárgyi feltételek

Új, bérelt nyomtatók érkeztek tagkönyvtárainkba, így minden egység rendelkezik már ezzel az eszközzel. A wifi szolgáltatás megítélése használói szempontból jó, de nem zökkenőmentes. Egyes tagkönyvtárainkban jövőre jobban kell propagálnunk a használatát. Megkaptuk a nagyképernyős lapos TV-t a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár kirakatába, így reklám céllal a könyvtár képeit tudjuk rajta vetíteni kifelé az utcára.

2.3. Szolgáltatásfejlesztés

- A 2018-as év legnagyobb fejlesztése az e-mail lejárati figyelmeztetők bevezetése volt. Folyamatosan gyűjtöttük és gyűjtjük a jövőben is az olvasói e-mail címeket, és felhívjuk használóink figyelmét a szolgáltatás előnyeire. A visszajelzések rendkívül pozitívak, olvasóink nagy örömmel fogadták a megvalósult fejlesztést.
- Egyre több felhasználónk élt a könyvtárközi kölcsönzés és az átkölcsönzés lehetőségével. Igyekeztünk a távfizetés nyújtotta lehetőségeket hatékonyan kihasználni, több könyvtárunkban helyben is lehetőséget adtunk az olvasóknak a használatára. Könyvtárosaink továbbra is aktívan reklámozzák a lehetőséget olvasóinknak.
- A GDPR szabályozás bevezetésével számos új feladatunk mellett meg kellett újítanunk a hírleveleinkre, újdonságértesítőnkre való jelentkezés módját, a jelentkezők nyilvántartását. Ebből a kihívásból megpróbáltunk előnyt kovácsolni és megújítani hírleveleinket. Egy, a honlapunkra is

felkerült Google űrlappal oldottuk meg ezt a feladatot, és biztosítottuk a folyamatos bővülés lehetőségét.

- Ma már szinte minden háztartásban használnak internetet, így főleg akkor veszik igénybe ezt a szolgáltatásunkat, ha elromlott az otthoni számítógép vagy a szolgáltatás nem működik. Az otthoni számítógépek elterjedése és az okos telefonok használata miatt a gyerekek sem veszik már olyan mértékben igénybe könyvtáraink internetszolgáltatását, mint régebben.
- Honlapjainkat folyamatosan gondozzuk, minden rendezvényünk az „Ez történt” rovatban kap helyet, így láthatóvá válik a könyvtárainkban végzett munka azon része is, mely az alapszolgáltatásokon kívül zajlik.
- Az előző évhez hasonlóan folyamatosan fogadtuk a közösségi szolgálatot teljesítő fiatalokat. Ők főleg egyéni segítségnyújtás keretében mutatják meg az okos eszközök használatát, de sok egyéb munkát – könyvpecsételést, mágnescsík elhelyezését a dokumentumokba, gyermekfoglalkozások segítését, rendezvényekben való közreműködést stb. – is elvégeznak.
- A IV/1. Király utcai könyvtár gyermekrészelegében 2017 végére sikerült korosztályok szerint elkülönített tereket létrehozni. Az egész kicsik részére szolgál a „dühöngő”, a 6-12 éves korosztálynak a középső rész, a kamaszoknak pedig próbáltunk kialakítani egy viszonylag szeparált zugot. Mára kiderült: az elképzelés jó, de a kijelölt tér nem. A jövő évben első feladatunk lesz a tökéletesítés: kitalálni azt, hogyan tudjuk megoldani, hogy valamennyi korosztály számára elegendő tér, fény és eszköz jusson.
- Régiós szinten kis mértékben, de tovább csökkent a CD-k és DVD-k iránti kereslet. Zenei anyagot elsősorban a IV/1. Király utcai könyvtár Fonotékájából kölcsönöznek, a DVD-k közül már csak gyermekeknek szóló filmeket keresik használóink.
- A IV/3. Babits Mihály Könyvtárban lecseréltük az internetes gépeket is, megbízhatóan üzemelnek, idén majdnem a duplájára nőtt az internethasználók száma a könyvtárban. Ugyanitt a még 2017 szeptemberben kísérleti jelleggel elindított biblioterápiás foglalkozás, melyet Schméll Zsuzsa tart elsősorban nyugdíjas olvasóknak, mára állandó tagokat vonzó klubba nőtte ki magát. Kéthetente keddenként rendszeres Baba-Mama klubot tartanak, ahol a kisgyerekes, babás anyukák találkozhatnak, beszélgethetnek, miközben a lurkók egymással játszanak a szőnyegen.
- A kezdő olvasóknak létrehoztunk egy olvasóöblöt a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtárban, a 6-10 éves korosztály igényeihez, olvasási szokásaihoz igazodva. Fa polcokból egy széles U formát alakítottunk ki, teljes belső terét zöld szőnyeggel fedtük, és 40 zöld párnát helyeztünk oda a kényelmes, kuckós olvasásért. Így, bár rálátni az ott olvasókra, a bent ülő, fekvő gyerekeknek mégis szeparált, biztonságos érzésük van. Az asztalosműhely a ruhatári pultot óriási fává alakította át, melyre kabátokat, táskákat lehet akasztani, a fa töve pedig ülőpadként is szolgál. A korábbi kézműves alapanyag-raktár helyén tanulószobát hoztunk létre: két asztalt és székeket helyeztünk oda. A helyiséget a rendszeresen különórát tartó és zavartalanságot igénylő tanárok és diákjaik használják, terembérleti díj ellenében. A Terézvárosi Önkormányzat támogatásából fekete színházi háttérfüggöny- és sínrendszert készítettünk a rendezvényi térbe. A függönyt behúzva színházi kullisszák között tarthatjuk a könyvtári foglalkozásokat. Elhúzva továbbra is a rajzolható zöld táblafalak illetve a kertre néző üvegfal látszik.
- Folyamatos mini-kiállításokkal hívta fel olvasói figyelmét a kerület hajdan volt nagyjaira a VII/2. Deák Ferenc Könyvtár. A belső terekben és a szélfogón elhelyezett anyag komoly érdeklődést váltott ki állandó és eseti olvasóink körében is. 2018-ban Alpár Ignác, Bozzay Margit, Jankó János és Rejtő Jenő kapott önálló kiállítást.
- Továbbra is népszerű a „Cseréljünk újságot” akciónk, kedvelt az „Olvassuk újra” kínálatunk a VII/3. Kertész utcai könyvtárban. Ősztől a VI. kerületi, ágyhoz kötött olvasók ellátását is ez a könyvtár végzi.
- A XIII/4. Lehel úti könyvtár nyitvatartását megváltoztattuk. Péntek helyett csütörtök délelőtt tartanak nyitva, így lehetőségük nyílt arra, hogy ezen a délelőttön csoportokat fogadhassanak.

- Olvasóink részére könyvajánlásokat, írókat, költőket bemutató kiállításokat készítettünk a XV/1. Eötvös utcai könyvtárban. Megemlékeztünk a nevezetesebb évfordulókról: Mátyás-évről, Janikovszky Éva halálának 15., Wass Albert halálának 20., Hamvas Béla halálának 50., Rejtő Jenő halálának 75. évfordulójáról.
- A Zuglói Önkormányzattal kötött megállapodás keretében valósítjuk meg a Könyvet Házhoz programot. A szolgáltatást idén kevesen vették igénybe, ezért a jövőben a Zuglói Szociális Szolgáltató Központtal való szorosabb együttműködésre törekszünk. Az előző évben összesen 271 alkalommal 336 fő részére 3 759 dokumentumot vittünk házhoz.
- Továbbra is megszerveztük népszerű Gyorssegély internetezőknek elnevezésű szolgáltatásunkat. Elsősorban közösségi szolgálatos diákok segítik az okos eszközök használatát a IV/1., XIII/6., XIII/8., XV/3., XVI/2. tagkönyvtárakban. Tanfolyamokat szerveztünk a XIII/8. Dagály utcai és a XV/3. Zsókavár utcai könyvtárakban.

2.4. Üzemszervezés

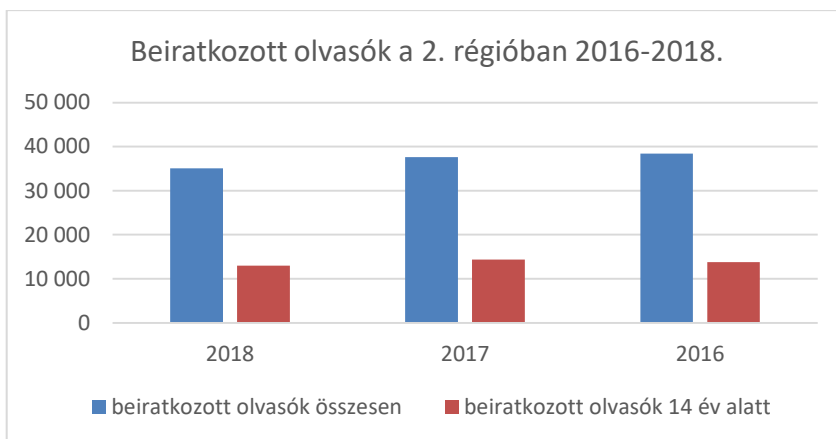
- A nyitvatartási idők tervezésénél továbbra is fokozottan figyeltünk a munkaidő kihasználtságára és olvasóink igényeire. Ebben az évben új nyitvatartással várta olvasóit a XIII/4. Lehel úti és a XIV/1. Kassák Könyvtár. Szeptember 3-tól 24-ről 30 órára bővült a VII/3. Kertész utcai könyvtár nyitva tartása.
- A régió éves szabadságolási tervét az éves leltári tervvel és a VI/1. Andrassy úti könyvtár bezárásának ismeretében, azzal összehangolva készítettük el. Ebben az évben is egész nyáron, csökkentett nyitvatartással várta használóit a IV/1. Király utcai és a XIII/8. Dagály utcai könyvtárunk.
- A IV/1. Király utcai könyvtár munkatársai a felújítás ideje alatt leltároztak, többeket átirányítottunk az Andrassy úti könyvtárba, ahol selejtezési munkákat végeztek, vagy részt vettek a Központi Könyvtárban szervezett dokumentumvásár lebonyolításában.
- Az év során leselejtezett dokumentumokat elszállítottuk megsemmisítésre.
- A fizetés nélküli szabadságon vagy tartós betegállományban lévő illetve a felmentésüket töltő kollégák helyettesítését átirányítással oldottuk meg.
- Az új belépők és az új munkakörbe kerülő kollégák munkaköri leírását elkészítettük.

3. Szolgáltatások alakulása, látogatások

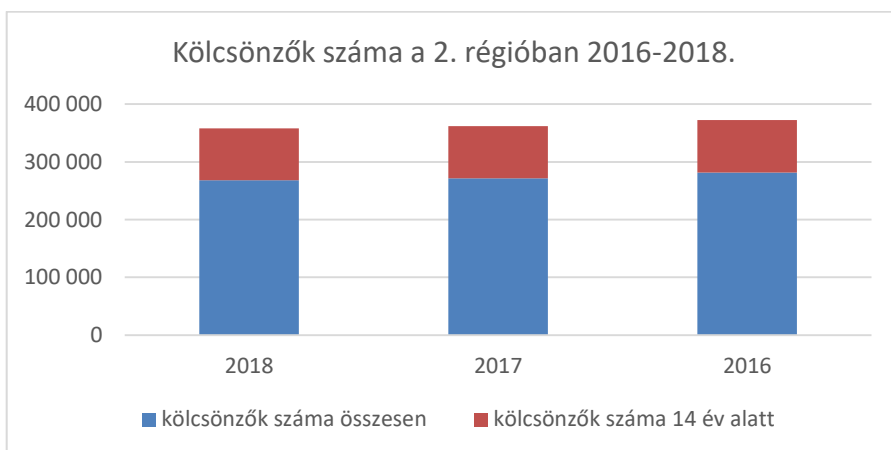
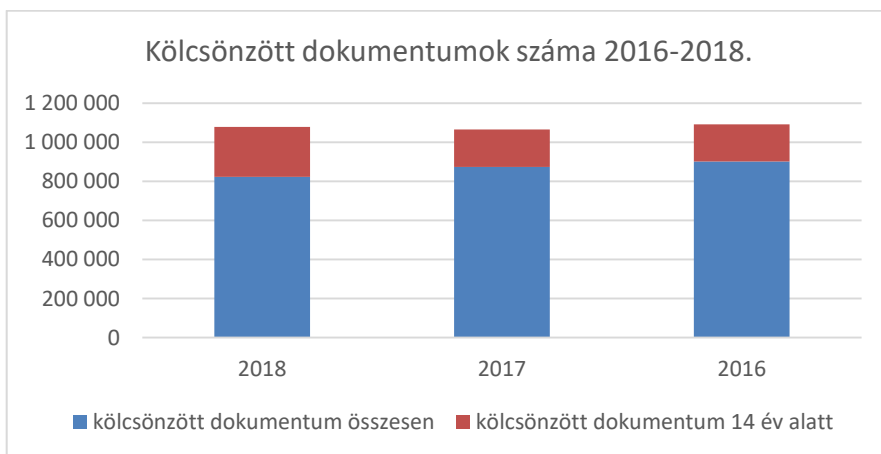
A beiratkozott olvasóink száma 2018-ban 35 062 fő volt, ebből 12 975 fő 14 éven aluli. A beiratkozások száma összességében 93 %-on teljesült az előző évhez képest. Az elmúlt év tavaszán 7 hétig volt zárva felújítási munkák miatt a IV/1. Király utcai könyvtár, július végén végleg bezártuk és a Kertész utcába költöztettük a VI/1. Andrassy úti könyvtárat. Nyáron leltár miatt bezárt - az egyébként máskor egész nyáron nyitva tartó - XIV/1. Kassák és a XVI/2. Sashalmi Könyvtár is.

A tavalyi évhez hasonlóan nőtt a beiratkozási kedv a IV/3. Babits Mihály Könyvtár, a XIII/2. Radnóti Miklós Könyvtár és a XV/3. Zsókavár utcai könyvtár esetében. A VI/1. Andrassy úti könyvtár átköltöztetését követően jelentősen megemelkedett a VII/3. Kertész utcai könyvtár beiratkozásainak száma is.

Csökkenést tapasztaltunk a beiratkozási kedvben a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár, a XIII/8. Dagály utcai könyvtár, a XIV/1. Kassák Könyvtárban és a XVI/1. Rákosi úti könyvtárnál. A csökkenés oka elsősorban a személyi változásokban keresendő. A kölcsönzések száma azonban nem csökkent – XIV/1. Kassák Könyvtár és XVI/1. Rákosi úti könyvtár -, hanem szerény mértékben még nőtt is ezekben az egységekben.

A kölcsönzők száma alig 1%-kal maradt el az előző évitől. A felnőttek kölcsönzési kedve valamennyit esett, azonban a 14 év alattiaké 33%-kal nőtt. Köszönhető ez a jól szervezett látogatásoknak és a közoktatási intézményekkel való szoros együttműködésnek.

A távhasználat, a lejárat napja előtti e-mail-es értesítő tovább csökkenti a személyes látogatók számát, rengetegen élnek az otthonról kezdeményezett hosszabbítás lehetőségével, így ritkábban látogatnak el könyvtárunkba.

Változatlanul nagy siker volt a folyóiratok kölcsönözhetősége, sokfélesége. Régióinkban továbbra nőtt az érdeklődés a hálózaton belüli átkölcsönzés iránt. Megőrizte népszerűségét a diafilmkölcsönzés, diafilm-klubjaink látogatottsága folyamatosan emelkedik (IV/1. Király utca, XIII/2. Radnóti Miklós

Könyvtár, XIII/8. Dagály utca, XV/3. Zsókavár utca és XVI/2. Sashalmi Könyvtár). Újdonságként érhető el ez a szolgáltatás a IV/3. Babits Mihály Könyvtárban és a XIII/4. Lehel úti könyvtárban.

Az olvasólétszám növelésére részt vettünk a kerületi rendezvényeken. A programok mellett ingyenes beiratkozási akciót hirdettünk az augusztusi Újpesti Városnapokon és az Angyalfolki utcabálon valamint ősszel a Terézvárosi Búcsún és a Szent Mihály Napi Búcsún. Kedvezményes beiratkozási kupont kaptak a Múzeumok Majálisán totót kitöltő látogatók.

- A IV/1. Király utcai könyvtár tavaszi több hetes bezárása miatt akciókkal, az Újpesti Városnapon való újbóli megjelenéssel próbálta visszacsalogatni használóit.
- A IV/3. Babits Mihály Könyvtárban a gyerekkönyvtárba érkezett új gyerekbútorok valamint a vásárlásból és olvasói ajándékokból bővülő társas- és egyéb játékok köre több gyereket vonzott be. Mind többen fedezik fel a könyvtárat akár újságolvasás, akár kölcsönzés céljából. Egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a könyvtár mint találkozóhely, közösségi tér, „tanulószoza” iránt.
- A XIII. és a XIV. kerületben a könyvtárak környékén bevezetett parkolási díj a gépkocsival közlekedő olvasók kedvét elveszi a gyakori látogatástól, valamint a könyvtárban eltöltött időt is korlátozza.
- A XV/3. Zsókavár utcai könyvtárban kiemelt feladataink közé tartozott, hogy a gyermekolvasók létszámát növeljük. Az volt a célunk, hogy a kerület óvodáival, iskoláival folyamatos kapcsolatot tartsunk, tematikus foglalkozásokat ajánljunk, hogy minél több gyermekolvasót csábítsunk a könyvtárba. Ez részben sikerült is, mert a 2017. évi statisztikához képest nőtt a gyermekolvasók dokumentumkölcsönzésének az aránya.

4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

4.1. Informatika

Folytatódott az elavult számítógépek kivonása könyvtárainkból. A helyhiány miatt néhány könyvtárban ott maradtak a lecserélt gépek, melyek elszállíttatása áthúzódik a következő év elejére. Informatikai hálózatunk stabil, megbízható, gépeink nagy része korszerű operációs rendszerrel rendelkező új számítógép.

4.2. Szerzeményezés, feldolgozás

A dokumentumok központi beszerzése továbbra is jól működik. A Szerzeményezési és Feldolgozó osztály munkatársaitól sok segítséget kapunk mind a szerzeményezéshez, mind az apasztáshoz. Az idei keretgazdálkodás sok esetben fennakadásokat okozott, az éves kerettel hatékonyabban tudunk gazdálkodni mind az újdonságok, mind a dezideráta listán szereplő példányok beszerzésekor.

Állományunk a Márai program, a Nemzeti Kulturális Alap és az érdekeltség-növelő támogatás által biztosított példányok mellett a kerületi önkormányzatok támogatásának köszönhetően is nőtt. Az elmúlt évben 19 584 darab dokumentumot szereztünk be 59 656 710,-Ft értékben.

Régióink állománya 2018. december 31-én 543 368 dokumentum 1 029 716 149,-Ft értékben.

Tovább gyarapítottuk könyvtáraink idegen nyelvű állományát, a nyelvkönyvek mellett nagy mennyiségben vásároltunk könnyű, olvasmányos szépirodalmi műveket. Töretlen a népszerűsége a diafilmek kölcsönzésének. Sajnos egyre kevesebb újdonság jelenik meg belőlük. Figyelünk az állomány állapotára és az újdonságok folyamatos beszerzésére.

Minden évben sok ajándékkönyvet kapunk olvasóinktól. Ebben az évben is örömmel fogadtuk azokat a példányokat, melyek vagy hiányoztak állományunkból vagy elhasználódtak, és ezért cserére szorultak. Azokat, melyekre nem volt szükségünk, az ingyen elvihető példányok polcán tettük hozzáférhetővé.

4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás

A dokumentumok beszerzésekor ebben az évben is törekedtünk arra, hogy korszerű, az olvasói igényeknek megfelelő állományt építsünk, amelyben megtalálhatóak mind a szórakoztató irodalom, mind a hazai és külföldi kortárs szépirodalom képviselői és a gyakran keresett szakkönyvek példányai is. A népszerűbb ismeretterjesztő jellegű könyvek mellett továbbra is őrzik a népszerűségüket a krimik, a

romantikus művek és a gyermekkönyvek. Állományunkat gyűjteményszervezési elveinkkel összhangban gyarapítottuk. Az apasztás folyamán összesen 30 384 dokumentumot vontunk ki.

A IV/3. Babits Mihály Könyvtárban megtartottuk és tovább finomítottuk a 2016-ban kialakított jól áttekinthető rendet. A kamaszoknak szóló könyvek elkülönítésének sikeressége után külön kiemelt kaptak a kötelező olvasmányok, a skandináv krimik, és mivel egyre nagyobb igény mutatkozik rá, az idegen nyelvű könyvek is külön polcra kerültek.

A CD és DVD forgalom csökkenésével arányosan vásároltuk ezt az állományrészt. CD-t elsősorban a IV/1. Király utcai könyvtár Fonotékájának részére vásároltunk, míg a filmállományt gyerekeknek szóló alkotásokkal bővítettük. A felnőtt DVD-k iránti kereslet régiós szinten tovább csökkent, így azokat az igények felmérése után azokba az egységekbe helyeztük át, ahol még érdeklődnek irántuk.

Tovább bővítettük diafilm állományunkat, esetenként cseréltük azokat a tagkönyvtárak között kisgyermekes olvasóink legnagyobb örömére.

Idén az Andrássy úti könyvtár szakkönyvtár állományából kivont példányokkal frissítettük és bővítettük a kisebb könyvtárak (IV/3., XV/1.) szakkönyvállományát. A VI/1. Andrássy úti könyvtár zenei CD-állományát a IV/1. Fonotékájába és a XIII/2. Radnóti Miklós könyvtárba helyeztük át az ottani állományrészek frissítésére. Folytattuk a régió könyvtáraiból leválogatott és a IV/1. Király utcai könyvtár Fonotékájába érkezett kották beépítését az állományba.

Továbbra is nagymértékben vettük igénybe a könyvtárak közötti és a könyvtárközi kölcsönzést. Tavaly 873 dokumentumot adtunk és 874 darabot kaptunk FSZEK-en belüli átkölcsönzéssel.

4.4. Üzemeltetés

Az üzemeltetés során néhány esetben előfordult az évben beázás, elektromos meghibásodás, ezeket a problémákat a Műszaki igazgatóság kollégái minden esetben kezelték, lehetőségeik szerint elhárították.

A XIII/8. Dagály utcai könyvtár tetőszerkezetén kisebb javítások történtek. A tető védelméhez a könyvtár telkén található fák nagyobb mértékű metszésére is szükség lenne.

A kollégák szintén egész évben kezelték az elavult világítási rendszerből adódó problémákat, fénycsőcserével vagy a villogó fénycsővek kiiktatásával próbáltak segíteni azokon.

Ebben az évben kevesebb könyvet tudtunk köttetni, mint korábban.

5. Gazdálkodás

Működésünket továbbra is a takarékos gazdálkodás és az átgondolt munkaszervezés határozta meg.

Az eszközök és források leltározási és leltárkészítési szabályzatának értelmében havonta ellenőriztük az informatikai eszközök meglétét. Teljes eszközleltárt tartottunk a XV/3. Zsókaúti utcai könyvtárban.

5.1. Bevételek alakulása

Bevételeink nagyobb részét még mindig a beiratkozási díj és a késedelmi díj tételei teszik ki. Beiratkozási díjbevételeink 19 944 450,-Ft volt. A tervezésénél figyelembe vettük, hogy a lejáratról értesítő e-mailek következtében a késedelmi díjból várt bevételeink csökkenni fognak, melyek az előző évhez képest 62%-on teljesültek. Törekedtünk arra, hogy a várható lemaradást más bevételi források növelésével csökkentjük.

- Megszerveztük, hogy a kivont állományrészeket minél hatékonyabban tudjuk értékesíteni. Az Andrássy úti könyvtár állományának értékesítésekor szórólapokat készítettünk, a közösségi oldalakon és a kerületi tévében is hírt adtunk az akcióról. Ide szállítottuk át több könyvtár duplum állományát is annak érdekében, hogy nagyobb választékot találjanak az érdeklődők. A könyvkiadás összes bevétel 2 306 400 forint volt.
- Használt dokumentumok értékesítéséből összbevételünk 3 646 730,-Ft volt. Ez háromszorosa az előző évinek.
- Terembérletből származó bevételeink jelentősen emelkedtek ebben az évben, köszönhetően többek között a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár egyre népszerűbb szombati Születésnap partyjának. A teljes tagkönyvtári hálózat terembérleti bevételének az 59 %-a származik ebből a szolgáltatásból.

- Ebben az évben az online befizetésekből származó bevételeink 159%-ra nőttek. Ebben nagy szerepük volt a könyvtárosoknak, akik folyamatosan népszerűsítik ezt a befizetési módot.
- A CD- és DVD-kölcsönzésből származó bevételeink kis mértékben tovább csökkentek.
- 2018-ban is bérbe vették filmforgatási céllal a VI/1. Andrassy úti könyvtár helyiségeit.

5.2. Pályázatok, támogatások

A kerületi önkormányzatok támogatásának köszönhetően bevételeink 7 348 185,-Ft-tal nőttek.

- IV/1. Király utcai könyvtárunk „Humanitas Kulturális Alapítványa” ebben az évben 400 000,-Ft támogatást nyert a IV. kerületi Önkormányzattól a Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett *Éjszaka a könyvtárban* megvalósítására. A látogatókat a Marica Produkció bábelőadása és a DRUM zenekar koncertje szórakoztatta.
- A Terézvárosi önkormányzattól rendezvények szervezésére kapott 300 000,-Ft támogatásból folytattuk *Kortárs írótlár* címen futó beszélgetéssorozatunkat Halász Margit és Erdős Virág közreműködésével, a nagy sikerre való tekintettel megismételtük a Dollár Papa Gyermekei társulatának Ibsen: Hedda Gabler előadását, illetve Görgey Etelkával új könyvének apropóján Kozák Tibor beszélgetett. Ezek a programok a költözés miatt már a VII/3. Kertész utcai könyvtárban kerültek megrendezésre.
- A Terézvárosi Önkormányzattól
 - a VI/1. Andrassy úti könyvtár 700 000,-Ft-ot kapott állományának gyarapítására. Ebben az évben lehetőségünk nyílt az erősen elhasználódott kötelező olvasmányok frissítésére, nagyobb arányban szereztünk be szakácskönyveket illetve - olvasói érdeklődésnek megfelelően - az egészséges táplálkozással és a különböző „mentes” diétákkal kapcsolatos könyveket is. Pótlásra kerültek korábban megjelent sorozatok egyes hiányzó példányai. A könyvek egy része már csak az év végére érkezett be, így a Kertész utcai könyvtár állományát gyarapították.
 - A VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár 200 000,-Ft-ot nyert rendezvények szervezésére. Ennek keretében Levente Péter és Döbrentey Ildikó tartott műsort a könyvtárban és beindítottuk a „Kismama keddek” című foglalkozássorozatot, ami 0-3 éves babáknak és szüleiknek való mondókás, ritmushangszeres fejlesztő foglalkozás. Ugyanitt elindult a több könyvtárban nagy sikerrel folyó Tánc-Lánc (mozgás-zene-kreatív alkotás) programsorozat 2-8 évesek számára.
 - a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár 300 000,-Ft-os állománygyarapítási támogatást kapott, melyet képes-és mesekönyvek, képes ismeretterjesztő könyvek, illetve a legtöbbet kölcsönző 2-6 éves korosztálynak szóló könyvek vásárlására költöttük.
- A Terézvárosi Gyermekkönyvtár ebben az évben is 200 000,-Ft külön támogatásban részesült Hassay Zsófia polgármester asszony keretéből nyári bejárás táborának megvalósítására. Az egy hetes táborban 25 általános iskolás diák vett részt.
- Az Erzsébetvárosi Önkormányzat 3 000 000,-Ft keretösszegű támogatása az Erzsébetvárosi Kártyával rendelkező és a 18 év alatti diákigazolvánnyal és állandó erzsébetvárosi lakcímmel rendelkező lakosok számára 50% kedvezményt biztosít a beiratkozási díjaiból és a regisztrációs olvasójegy adminisztrációs díjából a kerületben működő két könyvtárunkban és a Központi Könyvtárban. Ebben az évben 246 fő élt a kedvezményes beiratkozás lehetőségével. A beiratkozási díj támogatás 529 725,-Ft volt.
- A XIII. kerületi Önkormányzat ebben az évben is 1 000 000,-Ft-tal támogatta a kerületben működő könyvtáraink állományának gyarapítását. A támogatásból 544 könyvet vásároltunk. A legifjabbaknak meséket, képeskönyveket, ismeretterjesztő műveket és a kötelező irodalmat, a felnőtteknek az igényesebb szórakoztató irodalom - krimi, romantikus és történelmi regények - mellett kortárs hazai és világirodalmi művek is szerepeltek a beszerzett könyvek között.
- A XIII. kerületi Önkormányzat Kulturális Tevékenység támogatási keretére 80 000,-Ft támogatásban részesítette a XIII/8. Dagály utcai könyvtárnak az Angyalfolki Utcabálon való részvételét

és a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárban a *Karácsonyváró napról-napra: adventi családi délután a könyvtárban* című programok megvalósítását.

- XIII/8. Dagály utcai könyvtárunk Portéka elnevezésű programjával csatlakozott az Angyalföldi Utcabálhoz. A könyvtár 10-18 óra között teljes körű könyvtári szolgáltatást valamint ingyenes negyedéves tagságot biztosított látogatóinak. Állományból kivont könyveinkből rendezett vásárunk iránt is volt érdeklődés. Az Utcabál tematikájához kapcsolódóan Budavári Klára népi játék és kismesterség szakoktató segítségével a gyerekek hagyományos anyagokból álló tárgyakat: könyvjelzőket, ékszereket, képfestő anyagok felhasználásával pedig babákat készítettek. A könyvtár idén is helyet adott a Magyar Vöröskereszt által szervezett véradásnak, melyre az esemény teljes idejében folyamatosan érkeztek az önkéntes véradók.
- A XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárban *Karácsonyváró napról-napra: adventi családi délután a könyvtárban* várta a látogatókat. Idén karácsonyi képeslapokat készíthettek teatasakból hajtogatással, Gecső Lászlóné vezetésével. A teatasakhajtogatás és felragasztás technikáját könnyen elsajátíthatták kicsik és a nagyok is, a munkafolyamat lépésről lépésre való bemutatását szolgáló mintadarabok alapján bárki el tudta készíteni az általa megálmodott üdvözlőlapot.
- A XV. kerületi Önkormányzat támogatásának köszönhetően 1 000 000,-Ft-ot költhetett a kerületben működő három könyvtárunk állománybővítésére. Az összeget a legnépszerűbb témacsoportok bővítésére fordítottuk. A kurrens romantikus, krimi, kaland témakörben megjelent dokumentumok beszerzése mellett nagy hangsúlyt fektettünk a gyermekkönyvtári állomány megújítására. Jelentős volt még a tini regények, a mesekönyvek, a piciknek való leporellók illetve kemény lapos könyvek és a világ megismerését segítő ismeretterjesztő könyvek beszerzése. Összesen 501 könyvvel bővítettük állományunkat.
- A XV. kerületi Önkormányzat 2 638 460 Ft támogatást nyújtott a XV/3. Zsókaúti utcai könyvtár 2018. évi és az előző időszakban keletkezett, a korábbi években megfizetett közös költség elszámolásához.
- Támogatások:

kerület	támogatás célja	támogatás összege
IV.	Éjszaka a Könyvtárban program megrendezése	400 000 Ft
VI.	Terézvárosi Gyermekkönyvtár bejárós nyári tábora	200 000 Ft
VI.	Terézvárosi Gyermekkönyvtár állományának támogatása és rendezvények szervezésére	500 000 Ft
VI.	Andrássy úti könyvtár állományának támogatása	1 000 000 Ft
VII.	Erzsébetvárosi lakosok beiratkozásának támogatása	529 725 Ft
XIII.	Dagály utcai és az Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár rendezvényeire	80 000 Ft
XIII.	Állománygyarapítási támogatás	1 000 000 Ft
XV.	Állománygyarapítási támogatás	1 000 000 Ft
XV.	Zsókaúti utcai könyvtár közös költségének támogatására	2 638 460 Ft
	Összesen:	7 348 185 Ft

A Nemzeti Kulturális Alap Kollégiumainál elnyert támogatási összeg 5 236 000,-Ft volt.

A Szépirodalmi Kollégium pályázati támogatásából megvalósult programok:

- *Amíg a könyvtárban vagyunk: Kertvárosi találkozás Gévai Csillával* - Gévai Csilla író, illusztrátor, képzőművész, az Amíg utazunk, zötyögünk, repülünk könyvcsaládban már megismert és megszeretett Panni és Doma történeteit hozta el a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárba látogató gyerekeknek.

- *Kertvárosi találkozás Beck Andreával - Titok is, Tündér is*, klub, akadémia, könyv és kalendárium Beck Andrea mesesorozatában. A szerző Varázslatos mesevilágot tárt elénk a Titoktündér című mesesorozatával. Történeteivel az önbizalom fejlesztését és mindenekelőtt a vidám, gondtalan életszemlélet kialakítását és megtartását erősítette. A programra a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárba került sor.
- *Apropó könyv! – Egy mormota nyara* - Németh Gábor beszélgetőpartnere a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban Halász Margit volt. A beszélgetés fókuszában az eddigi életmű megkoronázásának is tekinthető *Egy mormota nyara* című regény volt, amely 2016-ban megjelenésekor komoly kritikai visszhangot kapott.
- *Elek, merre keressetek?* Bosnyák Viktória egy játékos foglalkozás keretében mutatta be anyanyelvi meseregény sorozatának negyedik *Elek, merre keressetek?* című kötetét a XIII/8. Dagály utcai könyvtár gyermekrészlegében.
- *Író a bográcsnál kertjében* - A hagyományos író-olvasó találkozóknak semmiképpen nem nevezhető eseményünkön Cserna-Szabó András elsősorban gasztronómia tárgyú előadása közben egy milánói pacalt készített el közönségének. Vendégeink bőséges ismertetőt kaphattak a pacal kultúrtörténetéről, az európai és távolabbi konyhákban betöltött szerepéről. A programot a XIII/8. Dagály utcai könyvtár kertjében rendeztük meg.

A Közgyűjtemények Kollégium pályázati támogatásából megvalósult programok:

- *„INFORMÁL, INTEGRÁL, INSPIRÁL - AZ EZERARCÚ KÖNYVTÁR 4”*

Filmklub Réz Andrással – a IV/1. Király utcai könyvtárban. Évek óta nagy sikerrel folyik olvasóink és a környező középiskolás diákok részére szervezett filmklubunk.

Az Országos Könyvtári Napok keretében Könyvtári flashmob-ot szerveztünk a IV/1. Király utcai könyvtárban, amely alkalmával az éppen a könyvtárban lévők, illetve az akcióra ideérkezőkből készült hangulatképekkel terveztük reklámozni a könyvtárat, az olvasást. Egy „átlagos” könyvtári nap megörökítése volt a célunk a helyi televízió bevonásával.

Könyves Vasárnap „Mindent megmozgatunk” - a családok délelőttjére került sor a IV/1. Király utcai könyvtárban. A baba-mama tornát Schneider Kata vezette. A meghívott gyógytornász megmozgatta a fotelben ülő újságolvasókat és a pult mögött álló könyvtárosokat egyaránt. Ezt követően Nagy Tünde gasztroblogger, az Ízbolygó blog szerkesztője, óvodapedagógus, a legkisebbek számára ajánlott egyszerű, ízletes, otthon gyorsan elkészíthető étkeket.

Kulturális örökségeink a XIII. kerületben - Maczó Balázs történész mesélt olvasóinknak a XIII. kerület kulturális örökségeiről a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi könyvtárban.

Utazik a család! - Csapody Kingával Az Utazik a család! című könyvsorozat segítségével rengeteg praktikus ötletet találhatunk az utazások megszervezéséhez, mert a könyvek elolvasása után garantáltan megjön a kedvünk ahhoz, hogy ellátogassunk a bennük szereplő helyszínekre. Reméljük, így érezték a programon részt vevő gyermekolvasók is a a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárban.

Apropó Könyv! – Családok, sorsok, századok Olvasóink Fábián Jankával, a nagyszerű történelmi családregények írójával találkozhattak a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban. A régi korok mindennapjaiba és az írói lét rejtelmeibe való bepillantásban ez alkalommal Halász Margit író társa volt segítségére.

Katyika meg Matyika – Könyves Vasárnap a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban. Ebben az évben a Lóca Együttes: Katyika meg Matyika című zenés mese előadásával leptük meg a hozzánk ellátogatókat. Zenés mese egy hóbortos asszonykáról és végtelen türelmű férjéről szólt. A bolondos történetbe a gyermekek is bekapcsolódhattak, mondókákkal, énekekkel, mozgással.

Stanna és Panna, a felfedezők - Szindarab egy elfeledett színházi műfaj keretén belül, a bábkabarén keresztül mutatta be a könyvhöz és az olvasásoshoz fűződő viszonyunkat a XIV/1. Kassák Könyvtárban. Az előadás több generáció által kedvelt és ismert zenei motívumokat dolgozott fel szokatlan eszközökkel.

Zsidó származású írók, költők a magyar irodalomban címmel szervezett kerekasztal-beszélgetést a kettős gyökerű szellemi identitásról a XIV/1. Füredi Könyvtár; arról, hogy zsidónak lenni sors, egy identitás, egy helyzet vagy valami szigorúan személyes?

Történelem kőből és márványból a VII/2. Deák Ferenc Könyvtárban. Erzsébetváros - még budapesti viszonylatban is - kimagaslóan bővelkedik kultúrtörténeti emlékekben. Az emlékéhez kapcsolódva Maczó Balázs tartott előadást és azt követően városi sétát „Bulinegyed az 1930-as években” címmel.

Pingvin Pityu a könyvtárban Pingvin Pityu játékos formában tanította meg a gyerekeknek a szelektív szemétyűjtést a XV/3. Zsókaúti utcai könyvtárban. A jelmezes előadáshoz öko-akadályverseny is társult, ahol tíz különböző állomáson ismerkedhetnek meg a gyerekek a környezettudatos szemlélettel. Minden játék újrahasznosított faanyagból készült, így valóban „öko” volt a program.

Éljen a Grund! Töretlen népszerűségnek örvend a tizenévesek körében A Pál utcai fiúk. A program során részleteket olvastunk a könyvből, dramatizáltunk néhány jelenetet, kipróbáltuk a Pál utcaiak játékeit, a métát, a golyózást, meghallgattuk a háborús trombitajeleket. Részleteket néztünk meg a Vígyszínházban hatalmas sikerrel játszott előadásból. Beszélgettünk barátságról, hűségről, árulásról, mai Gitt-egyletekről, grundokról. Megkóstoltuk az akkori idők kedvenc rágcslálnivalóit, a diák-csemegét és a törökmézet. A program a XV/4. Szűcs István utcai könyvtárban valósult meg.

Meghívásos pályázat szépirodalomra alapozó olvasótáborok megrendezésére (A Közgyűjtemények Kollégiuma és a Szépirodalom Kollégiuma szakmai együttműködésével).

– A pályázat keretein belül két tábor szerveztünk.

A VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár tábora A Klasszikusok klasszak volt. Az egy hetes programon az irodalmi jártasságot, fantáziát és önkifejezést fejlesztő színházpedagógiai játékok mellett, három klasszikus magyar ifjúsági regényt dolgoztunk föl a drámapedagógia módszerével, interaktívan átélhetővé téve a műveket.

A XV/2. Sashalmi Könyvtárban „Sashalmon innen a Maszat-hegyen túl” címmel Varró Dániel művét dolgozták fel.

Nemzeti Kulturális Alap pályázatainak elnyert támogatás			
Kollégium neve	Téma	programok	elnyert támogatási
Szépirodalmi Kollégium	Irodalmi programok	5	333 000 Ft
Közgyűjtemények Kollégium	Országos Könyvtári Napok	15	915 000 Ft
Közgyűjtemények Kollégium	Bútorvásárlás Körúti könyvtár		3 500 000 Ft
Közgyűjtemények és Szépirodalom közös, meghívásos pályázata	Olvasótábor szervezése	2	488 000 Ft
Összesen:			5 236 000 Ft

A Magyar Írószövetség a Magyar Széppróza Napjához kapcsolódó pályázatán 150 000,-Ft támogatásban részesültünk a XV/3. Zsókaúti utcai könyvtárba szervezett író-olvasó találkozóra. Meghívott vendégeink Grecsó Krisztián író és Halász Margit író voltak. Az irodalmi est folyamán a megjelent kötetekről, az írói folyamatról és a művek mögött lévő emberről beszélgettek egymással a szerzők.

6. Belső ellenőrzés

A VI/1. Andrassy úti könyvtár bezárása teljes állomány- és eszközleltárral járt. A leltárak mindent rendben találtak. Minden hónapban ellenőriztük az informatikai eszközök meglétét. A Belső ellenőrzési csoport 2018 júniusában pénzügyi ellenőrzést tartott három tagkönyvtárunkban – VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár, XIII/8. Dagály utcai könyvtár és XIV/2. Bosnyák utcai könyvtár – a pénzügyi ellenőrzés helyek pénzforgalmi ellenőrzése céljából. Az ellenőrzés során mindent rendben találtak.

Az elmúlt évben hat könyvtárunkban leltároztunk. Összesen 32 309 AV-dokumentumot és 113 363 nyomtatott dokumentumot ellenőriztünk. Teljes állományleltárra került sor a V/1. Andrassy úti könyvtárban, a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtárban, a XIV/1. Kassák Könyvtárban és a XVI/2.

Sashalmi Könyvtárban. Nyomtatott dokumentumok ellenőrzésére került sor a IV/. Király utcai és a XV/1. Eötvös utcai könyvtárakban.

7. Humánerőforrás

7.1. Képzés – továbbképzés – oktatás

Több munkatársunk részt vett az Intézmény által szervezett *Konfliktuskezelés, ami a gyakorlatban is működik* elnevezésű egy napos képzésen, illetve az olvasószolgálatban dolgozó munkatársak részére tartott 30 órás kommunikációs tréningen.

Galgóczi-Légár Noémi 2018. decemberében megszerezte a segédkönyvtáros képesítést. Jebudánszkiné Polák Szilvia (XV/4.) sikeresen befejezte az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Csecsemő- és kisgyermeknevelő szakát.

Részletesen ld. a 3. és 4. sz. mellékletet.

7.2. Munkaerő-gazdálkodás

Ebben az évben a korábbiaknál is nagyobb körültekintéssel kellett megszerveznünk a napi munkavégzést. A VI/1. Andrassy úti könyvtár bezárása és átköltöztetése mellett további öt könyvtár is leltározott. Több kollégánk tartós betegállományban volt vagy nyugállományba vonulása okán felmentését töltötte.

- Sajnos júniusban elhunyt Ludasi Tünde, a XV/3. Zsókaúti utcai könyvtár vezetője.
- Február 5-től Veres Zsuzsanna (ELTE BTK MA hallgatója) a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár 4 órás tájékoztató könyvtárosa.
- Schneider József kollégánk közfoglalkoztatottként dolgozott február végéig.
- 2018. augusztus 28-tól – Karakasné Kőszegi Katalin tartós betegállománya miatt – Vári Ildikó vette át a XIII/8. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár vezetését. Vári Ildikó helyére november 5-től Kmetykó Andrásné alkalmaztuk.
- Október 1-től Labodics Jánosné nyerte el a XV/3. Zsókaúti utcai könyvtár vezetői pozícióját.
- Téglássy Éva (XV/1.) október 1-től a régiós repülős munkakörében dolgozik 8 órában.
- November 1-től Goldoványi Zoltán a IV/1. Király utcai könyvtár vezetője.
- Koncsik Anikó november 1-től a XVI/2. Sashalmi Könyvtár vezetője.
- November 1-től a VII/3. Kertész utcai könyvtár nyitvatartási idejének megnövekedése miatt Bátyay Józsefné 8, Jancsik Károly 6 órában látják el feladataikat.
- Kaszás Veronika (VI/2.) június 25-30-ig középiskolásokat táboroztatott Pilisszántón a FSZEK és a Fővárosi Önkormányzat közös nyári táborában, az Iskolakapun kívüli program keretében.
- Miklós Éva Júlianna november 12-december 12-ig a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban végezte a munkanélküliek támogatása feltételeként előírt egy hónapos önkéntes munkát. Elszállításra váró könyvek összekészítése és gyerek kézműves foglalkozások előkészítése volt a feladata.
- Kis Mariann (IV/1.) fizetés nélküli szabadságának meghosszabbítását kérte 2019. november 17-ig.
- Ebben az évben több önkéntes is segítette munkánkat A XV/4. Szűcs István könyvtárban Mihályi Adrienn és Batonai Andrásné, a XIII/4. Lehel úti könyvtárban Németvölgyi Lászlóné és Kohlmann Rita, a XIV/1. Kassák Könyvtárban Szendrényi Ákos, a XIV/4. Füredi Könyvtárban Dr. Baksa Csabáné és Sipos György.
- Rendezvényeknél és kiállítások előkészítésében és lebonyolításában nagy segítségünkre voltak a közösségi szolgálatot teljesítő diákok.

7.3. Fluktuáció

A GYES-en lévő Siklósi Katalin (XIV/1.) helyettesítésére 4 órában Sárközi Annát alkalmaztuk. A VI/1. Andrassy úti könyvtárban dolgozó Sirháné Varga Lilla 2018 májusában kilépett, helyette július 2-től Revjakinné Molnár Katalin dolgozik. Mihályi Adrienn október 16-tól a XV/1. Eötvös utcai könyvtár

tájékoztató könyvtárosa. Erdős Dávid (IV/1.) december 17-tel áthelyezésre került a Szerzeményezési és feldolgozó osztályra. Tamási Júlia, a IV/1. Király utcai könyvtár vezetője 2019. március 31-el nyugállományba vonul. Asztalosné Szuromi Éva, a XIII/8. Dagály utcai könyvtár munkatársa 2018. december 16-tól nyugállományba vonult.

8. Kapcsolatok

8.1. Intézményi – önkormányzati kapcsolatok

Könyvtárunk jó kapcsolatot ápol a kerületi önkormányzatokkal, részt veszünk az általuk szervezett programokon. Támogatásuknak köszönhetően rendezvényeket szerveztünk és állományunkat is jelentős számú dokumentum beszerzésével növeltük. A kerületi pedagógusokkal közösen évek óta hagyományként a könyvtárainkban rendezzük az általános iskolások próza- és versmondó, népdaléneklési és szépolvasó versenyét (IV/1. Király utcai könyvtár, VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár, XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár, XIII/8. Dagály utcai könyvtár, XV/3. Zsókavár utcai könyvtár és XVI/2. Sashalmi Könyvtár). Rendszeresen részt veszünk a környező óvodák, iskolák ünnepségein, az általuk szervezett irodalmi programokon és hangversenyeken. Jó kapcsolatot ápolunk a városrészek oktatási intézményeivel, ebben az évben 227 könyvtárbemutató foglalkozáson 5081 főt fogadtunk.

A IV/1. Király utcai könyvtár 10 általános- és középiskola és 10 óvoda csoportjait fogadta rendszeresen. A XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár a környező négy iskolával és nyolc óvodával tartotta a kapcsolatot, 43 csoport járt havi rendszerességgel, 26 óvodás csoport és 17 iskolás osztály. A XIII/8. Dagály utcai könyvtárba 45 óvodai és 76 általános iskolai foglalkozást tartottak könyvtárosaink ebben az évben, ez rengeteg felkészüléssel, szervezéssel járt. A Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola két osztálya rendszeresen látogatta XVI/1. könyvtárunkat; a gyerekek könyvet kölcsönöztek és foglalkozásokon vettek részt. Az év folyamán 18 alkalommal tartottunk könyvtári foglalkozást, melyeken összesen 424 iskolás és óvodás gyermek vett részt, számuk több mint 100 fővel növekedett az előző évi adathoz képest.

Ebben az évben is kerestük az együttműködés lehetőségét a kerületekben működő művelődési házakkal és kulturális intézményekkel. Továbbra is jó a kapcsolat az Angyalföldi József Attila Művelődési Központ és az Angyalföldi Gyermek- és Ifjúsági Ház munkatársaival, az Ady Művelődési Házzal, az Újpesti Helytörténeti Gyűjteménnyel és az Újpest Galériával, a Csokonai Művelődési Házzal és annak Dokumentumtárával, a Pestújhelyi Közösségi Házzal, Corvin Művelődési Házzal, Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezetközponttal, az Angyalföldi Helytörténeti Gyűjteménnyel, a XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. KULT13 Divíziójának intézményeivel és munkatársaival.

A TEREZÉNO-val hosszú évek óta jó kapcsolatot ápol a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár. A diákok heti rendszerességgel látogatnak el számítógépes könyvtári foglalkozásokra.

A VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár az április 8-i népszavazáson az önkormányzat által a választókerület számára kijelölt szavazóhelység volt.

8.2. Lakossági kapcsolatok

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2018-ban nagyszabású, az egész hálózatra kiterjedő könyvtárhasználói elégedettség- és igényfelmérést végzett. A tapasztalatokat igyekszünk beépíteni a napi munkába. Facebook oldalaink látogatottságát eredményesen sikerült növelnünk, kedvelőink száma is több mint 10%-kal nőtt. Elsősorban aktuális információkat posztolunk eseményeinkről, állományunk gyarapodásáról.

A GDPR bevezetését követően megújítottuk levelezőlistáinkat, melyeken keresztül programjainkat népszerűsítettük és újdonságainkról adtunk hírt.

Igyekeztünk minden fórumon kommunikálni a VI/1. Andrassy úti könyvtár bezárását és átköltöztetését. A VII/3. Kertész utcai könyvtár forgalma mutatja munkánk sikerét.

Minden alkalommal részt vettünk a kerületek által szervezett akciónapokon és rendezvényein, ahol az olvasást, a könyvtárhasználatot népszerűsítettük beiratkozási akciókkal és irodalmi játékokkal.

Több könyvtárunk is jó kapcsolatot ápol a környezetében működő idős klubokkal. Így például a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár, ahol a Derús Alkony Idősek Klubjával havonta rendeznek

összejöveteleket, ahol a résztvevők száma általában 15 fő. A klub tagjai egyénileg is ellátogatnak a könyvtárba.

A IV/1. Király utcai könyvtárban folytattuk a kerületi kupak-gyűjtő akciót az Újpesti Cseriti-vel, amelynek keretében idén hátrányos helyzetű gyermekeknek gyűjtöttünk több tonna műanyag kupakot, amelyet szervezeten szállítanak a MÉH-be. A kapott összeget előre meghatározott tárgyakra (pl. tolokocsi, számítógép) költötték el.

A XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár szeptember 30-án, vasárnap 9:30-19-ig rendkívüli nyitvatartási nappal, teljes szolgáltatással, és programokkal várta a környék lakóit a XXIV. Szent Mihály Napi Búcsú alkalmából, most ötödik alkalommal. A negyedéves, ingyenes beiratkozás lehetőségével 132-en éltek. A könyvtár ebben az évben is részt vett az angyalföldi VIII. Koma utcai Szomszédoláson is.

A XIV/1. Kassák Könyvtárban aktív szülői közreműködéssel valamint önkéntes olvasók bevonásával idén is folytatódott a mesedélután sorozat, amelyet diafilmvetítéssel és kézműves foglalkozásokkal bővítettünk ki.

A XV/1. Eötvös utcai könyvtár kéthavonta kiállítást szervezett a Cserhát Művészkör alkotóinak. 2018-ban szoros együttműködés alakult ki az Ö.T.H.É.T. egyesülettel a XV. kerületben. Májusban a XV/3. Zsókaúti utcai könyvtárban az Olvasni jó! kampányt szerveztük közösen. Az Alzheimer Café könyvbemutatót szervezett könyvtárunkban az Alzheimer Világnap alkalmából.

A IV/1. Király utcai és a XVI/2. Sashalmi Könyvtár rendszeresen tart programokat a Krúdy Irodalmi Körrel közösen.

8.3 Média- és sajtókapcsolatok

Az Újpesti Napló rendszeresen közöl híreket könyvtárainkról, nagyobb rendezvényeinkről, akcióinkról riport formájában is hírt ad. Az Újpesti Lokálpatrióták Egyesülete honlapján változatlanul reklámozzuk könyvtárainkat. Az Újpest TV több alkalommal számolt be a kerületi könyvtárak rendezvényeiről, programjairól. A Terézvárosi Magazinban rendszeresen megjelentették a Terézvárosi Gyermekkönyvtár (VI/2.) rendezvényeit. A XIII. Kerületi Hírnök hasábjain kéthetente rendszeresen jelennek meg információk tagkönyvtárainkról: elérhetőségek, szolgáltatások, programok és könyvajánlók. A XVTV és az Életképek, valamint a Lokál című újság 15. kerületi mellékletében rendszeresen tudósítottak XV. kerületi könyvtáraink rendezvényeiről. Médiamegjelenéseinket a 7. sz. *melléklet* tartalmazza.

8.4 Szakmai rendezvények, tanulmányutak

A régió munkatársainak részvételét szakmai rendezvényeken, tanulmányutakon ld. 5.sz. melléklet és 10.sz. melléklet. A munkatársak publikációit a 11.sz. melléklet, egyéb szakmai tevékenységeit a 12.sz. melléklet tartalmazza.

9. Rendezvények

Az elmúlt évben 1229 rendezvényünknek 49 291 látogatója volt. 126 kiállítást nyitottunk meg, melyet 27 243 fő látogatott. Könyvtárbemutató foglalkozást 227 alkalommal tartottunk, melyen 5 081 fő vett részt. Szervezett használóképző foglalkozásokon 162 – többségében egyéni segítséggel megvalósuló - kurzuson 410 fő vett részt.

Megrendeztük a Magyar Kultúra Napjához kötődően az újpesti könyvtárban az Éjszaka a könyvtárban programot, melynek kiemelkedő eseménye a DRUMS együttes élő zenei koncertje volt. A legkisebbek a Marica Produkció Cipómese című bábelőadást tekinthették meg. E mellett beiratkozási akcióval, kézműves foglalkozásokkal és totókkal vártuk a könyvtár éjszakai látogatóit.

A 2018-as tavaszi Internet Fiesta programsorozatban 12 programmal vettünk részt az egészséges életmód, a sport, az egészség-betegség témakörét kutatva. Az őszi Országos Könyvtári Napok alkalmával kilenc könyvtárunk 15 programon fogadta az érdeklődőket.

A 2. régió rendezvényeinek tagkönyvtárakra és napokra lebontott részletes listáját a 2.sz.. *melléklet* tartalmazza.

3. sz. régió

1. Kiemelt feladatok

A 3. régió munkáját 2018-ban is három fő szempont figyelembevételével jellemezte:

- a minőségelvű munkavégzés minden munkafolyamatban,
- használóközpontú szolgáltatások a gyakorlatban és
- hatékonyságra törekvés az anyagi- és a humán erőforrásokkal.

Ebben az évben néhány területen csak nagyon nagy nehézségek árán tudtuk ehhez tartani magunkat. Az igazi kihívást a munkaerő-gazdálkodás hatékony megszervezése jelentette. Folyamatosan és hosszan hiányzott több munkatárs, akiket alig-alig tudtunk pótolni.

Rendezvények

Beigazolódni látszott korábbi felvetésünk, hogy a könyvtár több, mint szolgáltató hely. Valódi közösségi tér, egyre erősödő társadalmi szerepvállalással. Programjaink terén több irányú mozgás, folyamatos változás tapasztalható: egyrészt megbízhatóan, jó minőségben és igen nagy számban zajlanak a hagyományos könyvtári rendezvények, másrészt újszerű, kihívást igénylő vállalkozásokba is belevágnak a kollégák, harmadrészt egyértelműen egyre nagyobb szerepet kap a befogadó intézmény-jelleg, azaz felerősödik a tagkönyvtárak közösségi tér funkciója is.

Továbbra is kiemelkednek a különféle családi programok, az egész napos vagy estébe nyúló, nagyszámú közönséget vonzó különleges, a könyvtár határait feszegető közösségi rendezvények, valamint a helyi igényeket megragadó, azokra épülő, azokból táplálkozó kezdeményezések. A régió könyvtárai egyre tudatosabban igyekeznek programjaikat egy adott célközönség számára kialakítani. E rétegigények felkarolása hosszú távon segíti a könyvtárakról alkotott hagyományos kép átalakulását, a stratégiában célzott közösségi szerep további erősödését, s talán ennek következtében a könyvtárat közösségi térként használó látogatók számának a növekedését is.

PR- és marketingtevékenység

A tárgyévben megerősítettük a virtuális világban való erőteljes jelenlétünket, mely által egyrészt új támogatókra, „rajongókra” leltünk, másrészt szakmai kapcsolatrendszerünk is kibővült, miközben naprakészségünk is erősödött. A kollégák nyitottságának köszönhetően több könyvtár (Lőrinc, Kőbánya, Csepel, Pestszentimre, Pesterzsébet, Kispest) virtuális rajongóinak a köre nemcsak megnövekedett, hanem aktívabbá vált a kölcsönös kommunikáció is, mely a változó igényekről azonnali jelzést ad számunkra.

A virtuális világ árnyékában a hagyományos eszközökkel is igyekszünk élni. E téren kulcsfontosságúak a könyvtárosok által kiépített személyes kapcsolatok, melyeket továbbra is törekszünk jó színvonalon megtartani és gondozni. Nagy segítségünkre lenne ebben egy rugalmasabb, s főként gyorsabb, egyszerűsített engedélyezési mechanizmus, mert sokszor mire a pozitív válasz megérkezik egy-egy nyomtatási vagy egyéb, a PR-rel összefüggő kérésünkre, a dolog már okafogyottá válik. Így pontosan azt az előkészítő, figyelemfelhívó időszakot veszítjük el, mely alkalmas a kollégák munkájának teljes körű koncentrálására valamint a használók figyelmének felkeltésére és megtartására. Mindez összességében, végeredményként a hatékonyság rovására megy. A felgyorsult világban sokszor sajnós csak a határidők hajszolása marad: bármennyire is előregondolkodunk, mindig van egy pont, ahol elakad a folyamat, és óhatatlanul bekövetkezik a kódolt eredmény: késve leadott vállalkozó szerződések, határidőn túli számlák, a rendezvény napján élesített honlap-cikk, azaz kapkodás vagy épp malmozás a tettek a helyett.

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

2.1. Tagkönyvtár-felújítás

A tárgyalt időszakban két könyvtárunkat érintette jelentős fejlesztés, a XIX/1. Üllői úti könyvtárat és a XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtárat. Mindkettőben a légttechnikai berendezés cseréjére, korszerűsítésére került sor. A klímaháztartás megváltozása miatt szükséges légkondicionáló berendezés beszerelése a X/3. Újhegyi Könyvtárban és a XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtárban is.

Az előző évben, a XIX/1. Üllői úti könyvtárban a raktárhelyiségből kialakított új olvasói tér (foglalkoztató) beváltotta a hozzá fűzött reményeket: napi szinten tartanak itt foglalkozásokat, melyek így nem zavarják a könyvtár hétköznapi életét, az „üresjáratokban” pedig az olvasók örömmel veszik birtokba tanulótérként a kényelmes, komfortos, s ilyenkor csendes helyiséget.

2.2. Tárgyi feltételek

A tagkönyvtárak saját erejük, tehetségük szerint igyekeztek a belső térbeli adottságokat az olvasói igényekhez igazítani. Általában a *meglévő olvasói öblök funkcióváltására* került sor (XVIII/3. Pestszentimrei Könyvtár: kézikönyvtári tér csökkentése kölcsönözhető tér megnövelése érdekében, XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtár: tinikuckó kialakítása, gyerekkönyvtári rész áthelyezése a könyvtár egy másik szegletébe). A funkcionálisan megújuló terekhez a kollégák folyamatosan igénylik az *új, a változásokat követő feliratokat, tájékoztató táblákat*.

Hálózati szinten több helyen okozott gondot a *fűtésrendszer* elavultsága: nem történt meg az előzetes állapotfelmérés, s a fűtési idény kezdetekor szembesültünk azzal, hogy a rendszer több helyen az elképzelnél is rosszabb állapotban van. A XVII/2-ben, XVIII/2-ben, XXI/3-ban, XXIII/1-ben nem odázható tovább egy teljes körű felmérést követő fűtés-korszerűsítés.

Ugyanígy hálózatszinten kezdődött meg 2018-ban a *szalagfüggönyök* állapotának a felmérése, s folyamatosan zajlik a csere (XVIII/3., XX/2.), javítás, tisztítás.

Hálózatszinten sok gondot okozott a *világítótestek* állapota. Mindenütt arányaiban nagy mennyiségű neoncső biztosítja a működéshez szükséges fényt. Az égők élettartama véges, rendszeresen cserére szorulnak, ám a csere korántsem zökkenőmentes.

2.3. Üzemszervezés

A régió működését hátrányosan befolyásolta haláleset, nyugdíjba vonulás, kilépés, így szinte egész évben csak épp a minimális működtetéshez elégséges kollégával számolhattunk 6 fő hiánya miatt.

Örömteli ugyanakkor, hogy az alkalmazásban lévők közül hárman szereztek segédkönyvtárosi végzettséget, s még ketten ugyanebben az évben szintén megkezdték OKJ-s tanulmányaikat. A többszöri pályázat ellenére mindössze egy informatikus könyvtáros végzettségű kollégát tudtunk felvenni határozatlan idejű kinevezéssel, míg vis major okokra hivatkozva év közben 3 határozott időre szóló megbízási szerződést kötöttünk, majd az év végén még két főt sikerült ugyanilyen feltételekkel felvennünk. Sajnos arra is volt példa, hogy használóképzést kellett lemondanunk munkaerő-hiány miatt.

A nyári időszakban a szokásos nyitvatartással vártuk olvasóinkat, ez alól csak a XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár és a XX/2. Bíró Mihály utcai könyvtár volt kivétel. A XVIII/3-ban a felújítás idejére kellett bezárni, ami alatt a teljes állományellenőrzést is lefolytatták, a XX/2-ben pedig a teljes leltár elvégzése miatt kellett egy héttel meghosszabbítani a szokásos nyári szünetet. A téli ünnepekhez kapcsolódóan a XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár és a XXI/5. Csillagtelepi Könyvtár csökkentette engedéllyel a nyitvatartási órák számát a könyvtárnak helyet adó társintézmény ünnepi nyitvatartási rendjéhez igazodva. Az év elejétől három tagkönyvtárban változott a nyitvatartási rend. Az olvasói visszajelzések jók, a változás segítette a könyvtárhasználatot, a VIII/2. Kálvária téri könyvtár esetében pedig a keddi zárvatartás a többi nyitvatartási napra hatott hatékonyan.

A szabadságok és csúsztatások kiadása komoly szervezetséget igényelt, s volt, ahol nem tudtuk kiadni az éves szabadságot, mert az már a működést veszélyeztette (XVII/2.).

2.4. Szolgáltatásfejlesztés

A 2018-tól bevezetett e-mail értesítést a régióban is nagy örömmel fogadták az olvasók, élnek is a lehetőséggel, ez az online hosszabbítások számának növekedésében mutatkozik meg számszerűleg. A távfizetés lehetőségével szintén élnek, egyre többen veszik igénybe.

3. Szolgáltatások alakulása, látogatások

3.1. Kölcsönzés, helyben használat

Kölcsönzés

Általánosságban elmondható, hogy mind a kölcsönzési tranzakciók számában (238.748), mind a kölcsönzött dokumentumok számában (746.199) némi visszaesés következett be régiós szinten az előző évhez képest. A kölcsönzések száma 2%-kal csökkent, a kölcsönzött dokumentumok száma pedig 7%-kal. Ez alól mindkét mutató esetében kivétel a XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár, ahol a dokumentumszám 11%-kal (32.483), a kölcsönzések száma pedig 13%-kal (9476) nőtt.

Mindemellett figyelemreméltó a diafilmek és a sikerkönyvek kölcsönzésének népszerűsége. A diák kölcsönzése 2 éve jelent meg több könyvtárban, s a kezdeti lelkesedés nem lankadt, sőt, ennek hatására a diafilmet kölcsönző könyvtárak száma is megnőtt (2017-től a XVIII/3., XXI/1., XVIII/1.). Ugyanez a jelenség tapasztalható a sikerkönyvek kölcsönzése terén is, így elmondható, hogy ezek a kezdeményezések jó irányban befolyásolták az olvasói aktivitást (2018-tól a XVII/4., XXI/3. is elkülöníti a sikerkönyveket).

Egy éve kezdődött el a régióban az idegen nyelvű könyvek tudatos gyűjtése, főként a szépirodalomra koncentrálva, alapvetően a közvetítő nyelvek (angol, német, spanyol, francia) esetében. Eleinte főként a könyvtárakban otthonra lelt nyelvi klubok tagjai keresték ezt a típusú dokumentumot, majd az igény megjelent a középiskolás korosztályban is a hatékony nyelvtanulás eszközeként (X/4., XVIII/3., XX/2.). A XX/2. Bíró Mihály utcai könyvtárban külön kiemelés szolgálja a tiniket, akik itt együtt találják meg a középiskolai tanulmányaikhoz szükséges különböző típusú dokumentumokat: nyelvoktató csomagokat, idegen nyelvű szépirodalmat, magyar nyelvű kötelező szépirodalmat, érettségire felkészítő könyveket, munkafüzeteket, tesztek. A XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtárban pedig a törekvő fiatal családapák, családanyák önképzését szolgálja a szépirodalom idegen nyelven történő olvasása, mely egy időben a kisgyermekek idegen nyelvi környezethez való szoktatását is jelenti.

Jó döntésnek bizonyult a DVD- és folyóiratkölcsönzés határidejének meghosszabbítása, a XVIII/1. és a XX/2. könyvtárakban megnövekedett olvasói kölcsönzési kedv ezt egyértelműen igazolta.

Előjegyzés, átkérés

A szolgáltatások terén a régióban igen megugrott az előjegyzések és a FSZEK-en belüli átkérések száma. Az előjegyzésekből közel bruttó félmillió forint bevétel származott 2018-ban, melyen főként három nagyobb könyvtár osztozott (X/4. 99.900 Ft, a XVIII/3. 101.100 Ft, és a XXI/1. 106.500 Ft). Intézményi szinten a belső kölcsönzésben átadott dokumentumok száma 4451, ebből a 3. régió 1315-öt teljesített (4%-al több, mint tavaly), a kapott dokumentumok száma pedig az intézményi 3238-hoz képest a régióban 1290 db (11%-al több, mint tavaly). A könyvtárak többsége a régió belüli cserét alkalmazza, amiben a X/4. Kőbányai Könyvtár vállal oroszánrészt, hiszen 2018-ban 629 db dokumentumot adott át más könyvtárnak kölcsönzésre. A lehetőség nagy nyertese a XIX/1. Üllői úti könyvtár, ami pedig 333 db-ot kapott más könyvtáráktól. Kísérletképpen az év végén egy nagyobb, 100 db-os letét is idevándorolt Kőbányáról. A kispesti olvasók azonnal felpörgették a kölcsönzőtséget ennek az állományrésznek. Kisebb nagyságrendben is adnak át letéteket időszakosan egymásnak a könyvtárak, s ez mindig „vérpezsdítően” hat a befogadó könyvtárra. A belső kölcsönzésből befolyt bevétel szintén a bruttó félmillióhoz közelít (495.500 Ft).

Regisztrált olvasók

A regisztráltak számában tovább tart a csökkenő tendencia, az évi 9%-ot tartja. Ez alól alig van kivétel a régió tagkönyvtárai közül: a XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár növelte egyedül 13%-kal regisztrált olvasói számát az előző évhez képest, míg szinten tartás tapasztalható a XVIII/2. Havanna lakótelepi és a XIX/1. Üllői úti könyvtár esetében. A regisztráltak között továbbra is az aktív korosztály tekinthető a legkevésbé aktívnak könyvtárhasználat vonatkozásában. A régió belül eltérnek a kerületek használói mutatói, pl. a peremkerületekben erősebb a nyugdíjasok és a családok jelenléte általánosságban (Rákosmente könyvtárai, Pestszentimre, Soroksár). A regisztrált olvasók számának változásában szociológiai és demográfiai tényezők is közrejátszanak. Többen elköltöznek a nagyvárosi

lakótelepekről, s a peremkerületek családi házas övezeteiben igyekeznek megtelepedni, a fiatal családok pedig már eleve ezt tűzik ki célul.

Könyvet házhoz szolgáltatás

Sajnos az előregedő városrészekben dolgozó kollégák gyakran szembesülnek azzal, hogy olvasóik magatehetetlenné válnak, s emiatt vagy akár elhalálozás okán is elmaradnak a könyvtárból. Az ő számukra is megoldást jelenthet a Könyvet házhoz szolgáltatás, ami az utóbbi két évben jelentős fejlődésen ment át a régióban. Az év különleges eseménye volt Soroksáron az az adományozási ceremónia, melynek keretében Hafuzi Avnija, az Albán Köztársaság magyarországi tiszteletbeli konzulja egy vadonatúj kerékpárt (és hozzá egy kerékpártárolót is) ajándékozott a könyvtárnak a helyi házhoz szállítás megkönnyítésére. Az év során a Könyvet házhoz szolgáltatás keretében összesen 3242 dokumentum jutott el a rászoruló olvasókhoz, melyet 254 alkalommal szállítottak ki a kollégák, a szolgáltatás 524 olvasót ért el. A kölcsönzésben alapvetően könyveket kértek az olvasók (3146 db), de CD-k (79 db) és folyóiratok (17 db) is kiszállításra kerültek. A legtöbb dokumentumot kiszállító könyvtár a XXI/3. Királyerdei Könyvtár, a legtöbb alkalommal pedig a XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár munkatársai jártak a rászorultaknál. A további szolgáltatásbővítéshez újabb létszámfejlesztésre van szükség.

Helyben használat

A helyben használat tekintetében további visszaesést tapasztaltunk. A helyben használatot leginkább a napi-, hetilapok, magazinok közti böngészés jellemzi. E téren érhető tetten a könyvtár szociális funkciója is, a leszakadó társadalmi rétegek a könyvtárakban nyernek menedéket, kapnak esetleges megkapaszkodási lehetőséget. Egyre több a hajléktalan vagy csak egyedülléte miatt elkényelmesedett, igénytelen olvasó, aki már pusztán jelenlétével is zavarja a többi olvasót és a kollégákat is. Rendszeres betérők a pszichés gondozásra szorulóak is, akiknek hangulatingadozásból fakadó arroganciáját, agresszív viselkedését nehezen vagy egyáltalán nem tolerálják az olvasók, s a könyvtári dolgozók is csak félve.

Szintén a helyben használathoz köthető a VIII/2. Kálvária téri és a XXI/1. Sétáló utcai könyvtárakban bevezetett Segít(het)ünk?! szolgáltatás, melynek keretében egyénileg nyújtanak tájékoztatást az internetes ügyintézésben elakadt olvasóknak, segítenek hivatalos online dokumentumok elérésben, kitöltésében, továbbításában.

A helyben használók egyre jelentősebb része a nyugodt, csendes tanulóhelyet keresi a könyvtárban, különösen a vizsgaidőszakok környékén tapasztalható, hogy az így kialakított terekben elfogynak az ülőhelyek. Ehhez az igényhez igazodnak a könyvtárak is, a XVIII/3., a X/4. és a XX/2. is igyekezett megteremteni a feltételeket ehhez. A X/4. Kőbányai Könyvtár esetében a jelenlegi céljaira kevésbé kihasznált ún. „konzi” alakul át fokozatosan (az önkormányzati támogatást is felhasználva) minden technikai és ergonómiai komforttal ellátott helyiséggé. Az így kialakítandó terekből az eddig ott porosodó kézikönyvtári állomány jelentős része kölcsönözhetővé válik (a XVIII/3. olvasótermi anyagának 2/3-a lett kölcsönözhető a nyári leltárt, átalakítást követően).

Örvendetes, hogy több könyvtárban nem vesztett vonzerejéből az internethasználat, sőt, a tavalyihoz képest többen vették igénybe az alábbi könyvtárakban: VIII/2., X/3., X/4., XVII/2., XVIII/1., XVIII/3.

Rendezvények

Több, rendszeressé vált program szinte beépült az adott tagkönyvtár szolgáltatásai közé, sok-sok könyvtári szimpatizánst is szerevve a programot szervező könyvtárnak. Ezek közül a legkedveltebbek a kerekítő jellegű baba-mama fejlesztő foglalkozások (XX/2., XIX/1., X/3., X/4., XX/4., XXI/1.), a reneszánszkat élő papírszínházi előadások (X/4., XX/2., XVIII/3.), az internethasználatot segítő használóképző tanfolyamok (XXI/1., XVIII/3.), az olvasást népszerűsítő könyvklubok, a személyiség- és életminőség-fejlesztést, egészségmegőrzést támogató foglalkozások (XVII/4., XIX/1., X/4.). A példák kiragadottak, részletezés a rendezvényi táblában található.

A könyvtárak gyakorlatában bevált, hogy az azonos típusú programokat a hét ugyanazon napján rendezik meg, így megkönnyítve a szervezést és az érdeklődő célcsoportok tájékoztatását. Ez a fajta fejlődés is egyértelműen jelzi, hogy a könyvtárak - legyenek a főváros bármely pontján - közösség-szervező ereje egyre jobban kiteljesedik, s már nemcsak elméletben, de gyakorlatban is a helyi

közösségek egyik legfőbb bázisává válnak. Olyan helyé, ahol szoros barátságok szövődnek, megtartó közösségek szerveződnek, s mindennek alapot az a szakmai tudás és emberi tartás nyújt, amellyel a könyvtárakban dolgozó munkatársak rendelkeznek.

3.2. Tájékoztató szolgáltatások

Az könyvtár által biztosított adatbázisok minden használó számára elérhetőek, többségüket akár otthonról, a karosszékéből is használhatja a beiratkozott olvasó. Sajnos a régióban az a tapasztalat, hogy viszonylag kicsi az érdeklődés a szakirodalom, különösen az idegen nyelvű szakirodalom iránt. A XX/2. Bíró Mihály utcai könyvtárban megtalálták a kollégák azokat, akik örömmel és hasznukra tudják kiaknázni az adatbázisokban összesűrített tudást. Minden bizonnyal a tanulóterek iránti érdeklődés is kapcsolódni fog adatbázis-használathoz, így ha lassan is, de megindul a tagkönyvtárakban is ezeknek az adatbázisoknak a magasabb szintű kihasználása.

4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

4.1. Informatika

Az intézményben bevezetett, olvasói tagsághoz kötött ingyenes wifit is sokan vennék igénybe már hálózat szerte, ám az internetes szolgáltatás minősége nem tudja még ezt a használatot is biztosítani. Szükséges a korábbi szerződések újragondolása, új szerződési feltételek kialakítása a tagkönyvtári wifi általános alkalmazásához. Természetesen ezeket az igényeket, mint ahogy egyéb fejlesztési igényeinket is, jeleztük az informatikának.

Az elmúlt évben több új kolléga vett részt személyes konzultáción az informatikus kollégáknál, s örömmel kapcsolódtunk a mindig hasznos, leginkább a verzióváltásokhoz kötött, szervezett képzésekbe is. Emellett havi gyakoriságú régiós értekezleteink visszatérő, rendszeres vendégei az informatikus kollégák.

Az év során a XX/2., XX/4., XVIII/1. és XVII/4. könyvtárakba a tönkrement eszközök helyébe bérelt gépek érkeztek, melyek beállításáról szokásosan Rajnai Gábor gondoskodott.

4.2. Szerzeményezés, feldolgozás

A Szerzeményezési és feldolgozó osztállyal a szokásos, hagyományosan hatékony és örömteli együttműködésben tudtunk dolgozni egész évben. Ahogy mindenkinek, a régióban is gondot okozott a többször megnyitott, s emiatt előre kevésbé kiszámítható könyvkeret. Természetesen igyekeztünk tényként elfogadni ezt a helyzetet és aszerint eljárni, ahogy azt kérték tőlünk.

Nagy örömmel fogadtuk a nyáron kapott, a korábbi gyakorlattól eltérően, több szempont figyelembevételével kialakított könyvkeretet. Úgy érezzük, a célhoz méltón sikerült élnünk a felkínált lehetőséggel. Nagyon örülünk, hogy az idegen nyelvű dokumentumok beszerzésére szánt keretből fejleszthettük a könyvtárak állományát. Ez az igény újonnan jelentkezett néhány tagkönyvtárban, s igen örömteli, hogy szinte azonnal tudtunk pozitívan reagálni rá.

Ugyanígy tudtunk válaszolni arra az olvasói igényre is, ami a diafilmek iránti igényt jelentette. Nemcsak mennyiségben, de a piac által kínált határokon belül a minőségre figyelve is tudtunk szerzeményezni.

Az év során a 3. régió 52,5 millió forintot költött dokumentumok beszerzésére. Összesen 17.165 db dokumentumot rendeltek a kollégák, ennek 95%-a könyv volt és az összes megrendelt dokumentum átlagosan 28%-a gyerekkönyv.

4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás

A tagkönyvtárakban fokozott figyelmet fordítunk az állomány gondozására is. Rendszeresen felülvizsgáljuk a dokumentumok fizikai állapotát, kihasználtságát, az irántuk mutatkozó igényt, s ezek alapján döntünk duplumositásukról, esetleges selejtezésükről, újrahasznosításukról. A tárgyévben 14.311 db könyvdokumentum (értéke 15.505.578 Ft) duplumositásáról döntöttek a kollégák, végleges selejtezésre 1722 db került 1.668.065 Ft értékben. A folyóiratok közül 2025 db, a CD/DVD-k esetében pedig 407 db került eladásra. Ennek becsült értéke 284.415 Ft.

4.4 Üzemeltetés

Anyagellátás

A szakmai anyagellátás terén az előző évhez képest kedvező változás nem történt. Gondot jelentett a megrendelések időbeli teljesítése.

Selejt eszközök

A leselejtezett eszközök elszállításában nem volt fennakadás, gördülékenyen elszállították a kollégák a kért eszközöket (VIII/2., XVII/4., XVIII/3., XIX/1., XX/2.).

Takarítás

Sajnos a takarítás terén ebben az évben romlott a helyzet. A régióközpontnak is helyet adó X/4. Kőbányai Könyvtárban folyamatosan csak akkor tud takarítani a takarító, ha a régióközpont valamelyik munkatársa már itt van. Szerencsésen oldódott meg a helyzet az ugyancsak a helyettesítés átkával küzdő VIII/2. Kálvária téri könyvtárban: itt a könyvtárkezelőként dolgozó kolléganő vállalta be heti 9 órában a könyvtár takarítását, ami így megoldottnak tekinthető. Szintén elismerés illeti az Üzemfenntartási osztály által megbízott külsős céget, mely - főként a nyári időszakban - a tagkönyvtárak ablaktisztítását végezte. Körültekintőek, alkalmazkodóak voltak a munkatársaik, és minőségi munkát végeztek, ahová eljutottak.

5. Gazdálkodás

5.1. Bevételek alakulása

A tárgyidőszakban a 3. régió bevételeinek alakulását - mint ahogy az egész intézményét is – erőteljesen befolyásolta az olvasók számára 2018. januártól bevezetett kényelmi szolgáltatás, az előzetes e-mail-értesítés kiküldéséből fakadó jelentős bevételkiesés. Így az évet 38.555.730 Ft (bruttó) összeggel zártuk, ami az előző évi 87%-a. A késedelmi díjból származó bevételeink az előző évhez képest 64%-ban teljesültek, s visszaesett értelemszerűen az fizetési meghagyásból és a postaköltségből származó bevétel is. Jelentős kiesés érzékelhető a használt AV-értékesítés terén, aminek egészen egyszerű oka, hogy elfogytak az eladásra felkínálható dokumentumok. Bevéeltöbbletet könyvelhetünk el a beiratkozási díjknál (2%-os emelkedés), az előjegyzés, a belső átkölcsonzés és még néhány kevésbé meghatározó mutató esetében.

5.2. Pályázatok – támogatások

A pályázatok eredményességét a kerületi támogatások segítették, növelték pénzügyi forrásainkat.

Beadás helye	Iktatószám	Címe	Kapott összeg	Elkölthött összeg	Teljesítés ideje
NKA Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma	2978/1/2017.	A felelős könyvtár (201108/1425 alszámú)	600 000	270 000	2018.05.30
NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2977-1/2017.	INFORMÁLNI, INTEGRÁLNI, INSPIRÁLNI. Az ezerarcú könyvtár 3. (204108/01404 alszámú)	2 635 000	545 000	2018.07.30
NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2979-1/2017.	A részlegesen felújított XIX. Ker. Ulói úti könyvtár egyedi és kiegészítő bútorzatának cseréje és kiegészítése (204105/2153 alszámú)	3 452 153	3 835 726	2018.04.03
Szépirodalom Kollégiuma	7870-1/2017.	Tetten ért irodalom (107108/02373 alszámú)	1 285 000	432 000	2018.07.30
NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	9215-1/2017.	Az élet az irodalom, meg minden (204107/00318 alszámú)	2 000 000	982 000	2018.10.30
		Különleges karakterek - írőkursus és személyiségfejlesztő tréning 14-18 éveseknek (iskolakapun kívül, régiókon szervezett)		190 000	
X. ker. Önkormányzat	119-1/2018.	Rendezvények támogatása, dokumentumvásárlás, eszközvásárlás	2 000 000	2 018 387	2018.12.15
XVIII.ker. Önkorm. XVIII/1.	2450-1/2018.	Rendezvények támogatása, dokumentumvásárlás, eszközvásárlás	500 000	500 000	2018.12.31
XVIII.ker. Önkorm. XVIII/2.	2600-1/2018.	Rendezvények támogatása, dokumentumvásárlás, eszközvásárlás	500 000	500 000	2018.12.31
XVIII.ker. Önkorm. XVIII/3.	1400-1/2018.	Rendezvények támogatása, dokumentumvásárlás, eszközvásárlás	700 000	70 295	2018.12.31
XIX.ker. Önkormányzat	1751-1/2018.	Rendezvények támogatása, eszközvásárlás	400 000	148 000	2019.08.31
XX.ker. Önkormányzat	253-1/2018.	Rendezvények támogatása, dokumentumvásárlás, eszközvásárlás	300 000	300 000	2018.11.30
XXI.ker. Dél-pesti Tankerület KLIK	4747-1/2018.	Rendezvények támogatása, dokumentumvásárlás (szepetembertől júniusig)	700 000	210 000	nincs
				10 001 408	

6. Belső ellenőrzés

Az év során három tagkönyvtárban, a XVIII/3., a XXI/3. és a XXIII/1. könyvtárban is a kihelyezett pénzkezelő helyek pénzügyi forgalmát vizsgálták a belső ellenőrök. Az ellenőrzés során mindhárom helyszínen mindent rendben volt.

Az évben több könyvtárban teljes körű állományellenőrzés zajlott. A XVIII/3. és a XX/2. könyvtárban zárvatartás mellett a nyári időszakban, a XVII/4. könyvtárban részleges nyitvatartásban, októberben végezték el a kollégák a leltárt. A XVII/4. könyvtárban a káló felett volt a hiány, aminek oka részben a nagyfokú fluktuációval, részben a megbízhatatlan biztonsági kapuval magyarázható. A XVIII/3. és XX/2. könyvtárak esetében kálón belüli volt a hiány. AV-leltárra került sor a VIII/2., a XXI/3. és a XXI/5. könyvtárakban. Mindenütt kálón belüli volt a hiány.

7. Humánerőforrás

7.1. Képzés – továbbképzés – oktatás

A régióból 2018-ban is többen vettek részt a könyvtár által szervezett belső képzésen.

A GDPR-ról két alkalommal is tartott tájékoztatást Kovácsné Koreny Ágnes, melyen a könyvtárvezetők, a régióigazgató és az régiós adminisztrátorok vettek részt. Többen vettek részt ACQ képzésen, konfliktuskezelő tréningen, adatbázis-bemutatón is.

Segédkönyvtárosi végzettséget szerzett Miklósvári Blanka, Juhász Krisztina, Kerekes Máté. Jelenleg segédkönyvtárosnak tanul Frisch Tiborné és Németh Tímea. Felsőfokú képzésben vesz részt Szarkáné Dobai Ildikó, Kaposi Ildikó és László Anna Az EFOP projekt keretében Holczman Györgyné, Kaposi Ildikó, Szilágyi Ildikó végezte el A könyvtárosok szerepe a tanulást támogató könyvtári szolgáltatások megvalósításában című 60 órás képzést.

Részletesen ld. 3. és 4. sz. melléklet.

7.2. Munkaerő-gazdálkodás

Súlyos betegség egy kollégánk elhalálozott. Egy másik munkatársunk veszélyeztetett terhesség miatt vált munkaképtelenné több hónapra, s volt, aki nyugdíjazása miatt megkezdte felmentési idejét. Az év során még két kolléga vonult nyugdíjba vagy kezdte meg felmentési idejét, s sajnos jobb ajánlat miatt elment a könyvtárból egy kolléganő.

A megüresedett helyekre meghirdetett pályázatok sorra sikertelenül végződtek. Rákoscabán csak hosszabb nyári bezárással tudtuk a megszokott nyitvatartási rendet biztosítani, de így sem tudtuk az év során a helyettesítésben oroszánrészt vállaló kollégának a teljes évi szabadságát kiadni. A XVII/2. Rákoscabai Könyvtárat csak kényszermegoldással tudtuk működtetni egész évben, az egyik repülő kolléga állandó ott létével.

Az év során pusztán egy kollégát tudtunk határozatlan idejű szerződéssel alkalmazni; a szülési szabadságra ment Kovács Dóra helyett Szilágyi Ildikó lett a XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtár megbízott vezetője szeptembertől.

Az évben a XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtárban sikerült megnyugtatóan rendezni a munkaerő-helyzetet, ugyanis sikerült alkalmazni a gyakornoki idejét is a könyvtárban töltő Egri Szilviát segédkönyvtárosként.

A XXI/1. Sétáló utcai könyvtárba Németh Orsolyát vettük fel, aki tanári végzettsége mellé 2019. januárban megkezdte a segédkönyvtáros-képzést. Kerekes Máté az év során befejezte a segédkönyvtáros-képzést. Hardy-Orosz Zsuzsanna a XVII/4. könyvtárban dolgozik, Asqui Jorge Kristóf pedig a XIX/1. Üllői úti könyvtárba lépett be. Somogyi Edit régiós titkárnő helyére Pásztó Zsoltné Anderlik Krisztina érkezett.

A szombaton nyitvatartó könyvtárakban csak régiós összefogással tudjuk biztosítani a nyitvatartást, de az így szerzett plusz órák lecsúsztatása sem könnyű. Bár már év elején megkezdjük a tervezett szabadságok kiadását, ez évről évre egyre nehezebb lesz a feszített munkaerő-ellátás miatt.

7.3. Fluktuáció

Az év során 2 fő hagyta el a régiót jobb munkafeltételekért, magasabb bérért. A sikertelen pályázatok arra figyelmeztetnek, hogy sokkal jobban kell megbecsülni a könyvtárért dolgozókat.

8. Kapcsolatok

8.1. Intézményi-önkormányzati kapcsolatok

Hagyományosan jó kapcsolatot ápolnak a tagkönyvtárak a helyi önkormányzatokkal, különösen az illetékes kulturális bizottságok tagjaival és az érintett alpolgármesterekkel. Kiemelkedik a X. és a XVIII. kerület, amely mintegy saját gyermekeként is gondoskodik az ott lévő tagkönyvtárakról. Ez nem pusztán a pénzügyi támogatás nagyságában mutatkozik meg, hanem polgármestereik odafigyelésében, programjainkon való rendszeres jelenlétében is. A XIX. kerületi Közművelődési, Oktatási, Sport, Ifjúsági és Egészségügyi Bizottság (KOSIE) minden évben kiemeli, hogy a könyvtár nemcsak kiváló munkát végez, de mindezt mintaszerűen dokumentálja is, éves elszámolásai példaként szolgálhatnak a többi támogatást igénylő szervezet számára is.

Szintén örömteli, hogy nemcsak önkormányzat, hanem egyéb szervezet is támogatja a könyvtárat, így Csepelen a Dél-pesti Tankerület ad a kétfunkciós könyvtárnak könyvtári szolgáltatások biztosítására támogatást.

A kerületekben működő kulturális intézmények (CSILI, Wekerlei Kultúrház, KMO, KÖSZI) szintén jó partnerségi viszonyt ápolnak a tagkönyvtárakkal. Ezek közül is kiemelkedik a Pestszentimrei Közösség Ház, amely mindenben segítségére van a XVIII/1. könyvtár kezdeményezéseinek.

Hagyományosan legmegbízhatóbb partnereink a szervezett oktatás területéről érkező óvodák és iskolák. A kapcsolat hatékonysága leginkább a könyvtárosok aktivitásától függ, ők a motorjai a kölcsönös előnyökre épülő együttműködésnek. Kerületenként 4-5 iskolával és óvodával van általában rendszeres kapcsolata egy-egy könyvtárnak. A rendezvényi táblából látható, mennyire szerteágazó és mennyire sok gyermeket érintő együttműködésről van is szó. Az év során két speciális oktatást nyújtó iskolával is sikerült hosszú távú kapcsolatot kiépíteni és ezt megtartani: a XVIII. kerületben a SOFI Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény diákjai járnak rendszeresen tematikus órákra a könyvtárba, a X. kerületben pedig az Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium néhány diákjával folytat egyéni foglalkozást a X/3. Újhegyi Könyvtár könyvtárosa.

A gyermekeket célzó programok mellett kiemelendő az iskolai közösségi szolgálat keretében fogadott diákokkal való tevékenység is. A régióban 2018-ban 155 diák vett részt ebben a munkában, s 88 középfokú intézményből érkeztek a diákok.

8.2. Média- és sajtókapcsolatok

A helyi médiával minden kerületben jó a kapcsolata a könyvtáraknak. Mind az online sajtóban, mind a nyomtatott médiában jelen vannak a könyvtárak. A leggyakoribb a programok előzetes hírelése, de van példa az eseményt követő részletes ismertetésre is (a XVIII. kerületi Városkép rendszeresen tudósít a XVIII/1. könyvtárban lezajlott programokról). A legaktívabb a Kispesti Tv, ahol gyakoriak a könyvtárról szóló tudósítások.

A média természetéből fakadóan kiemelt figyelemre csak az újdonság-értékkel, szokatlansággal bíró események tarthatnak számot, s persze ha közismert, közkedvelt előadók, művészek jelennek meg a könyvtárakban. A közmédiába elég nehéz bekerülni, a régióknak azonban 2018-ban több alkalommal is sikerült: a Kossuth Rádióban Kaposi Ildikó csinálhatott hírverést az olvasótábornak, a Duna TV-ben Popovics Beatrix adhatott hírt a Csendes óra kezdeményezéséről, s a Mesteremberek című műsorba is bekerült a X/4. Kőbányai Könyvtár gyermekprogramja. (A minden részletre kiterjedő, 104 tételt tartalmazó lista a 7. sz. mellékletben található.)

A tagkönyvtárak csaknem mindegyike rendelkezik emellett saját facebook oldallal, melyen programjaikról adnak hírt. Ugyanígy a honlapjukra is folyamatosan töltik fel a híradásokat. Saját instagrammal két könyvtár, X/4. Kőbányai és a XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár rendelkezik. Két könyvtár küld havi rendszerességgel hírlevelet ügyfeleinek, a XX/2. és a XXI/3., a XVIII/1. pedig a

közlegő eseményekre hívja fel hírlevélben a figyelmet. Mindhárom könyvtár esetében 1000 fő körüli a hírlevél címzettjeinek száma)

8.3. Lakossági kapcsolatok

A lakossággal való hatékony kapcsolattartás leginkább a civil szerveződésekkel való együttműködésben teljesedik ki. Az idősothonok, különböző egészségügyi intézmények lakói rendszeresen ellátogatnak a legközelebb eső könyvtárakba (pl. a Víg utcai Öregek Otthonának lakói, az Ébredés Alapítvány gondozottjai, a Keresztény Alkotók Közösségének tagjai a VIII/2. Kálvária téri könyvtárba járnak. Szintén a VIII/2. könyvtár vált ismertebbé a lakosok körében a tavaszi és nyári előrehozott választások alkalmával, mivel szavazóhelyiségnek kérték fel.

A helyi civil szervezetekkel folytatott szoros kapcsolat eredménye Csepelen a színvonalas helytörténeti előadások beépülése a könyvtár életébe (XXI/1.), a nyugdíjas klubok szervezett látogatásai a könyvtárban (XVIII/3.), a Könyvet házhoz szolgáltatáshoz segítséget nyújtó helyi gondozó szolgálatokkal való együttműködés (XX/2.), vagy pl. a helyi hagyományörző, egészségvédő szervezetek programjainak megjelenése a könyvtárakban (véradás a Magyar Vöröskereszt által biztosítva - XIX/1., zsűrizés a Kossuth Társaság szavalóversenyén – XX/2.).

8.4. Szakmai kapcsolatok

Részt vállalunk a Minőségirányítási Tanács munkacsoportjaiban. Az EFOP projekt munkájában két kollégánál lát el koordinátori szerepkört: Kaposi Ildikó és Szilágyi Ildikó. Emellett ebben az évben a mintaprogramok kapcsán mind programgazda, mind mintaprogram kipróbáló szerepkörben több kollégánk is kapott feladatot (Varga Lilla, Fodor Betarix, Kovácsné Lezancsek Olga). A könyvtárvezetők számára szervezett szakmai összejöveteleinket havonta tartjuk, alkalmanként külsős meghívott vendégünk is van. A régió munkatársainak részvételét szakmai rendezvényeken, tanulmányutakon ld. *5.sz. melléklet és 10.sz. melléklet*. A munkatársak publikációit a *11.sz. melléklet*, egyéb szakmai tevékenységeit a *12.sz. melléklet* tartalmazza.

9. Rendezvények

A régió könyvtárai hagyományosan gazdag kulturális kínálattal várják az olvasókat.

Országos rendezvényekhez kapcsolódó programok: Országos Könyvtári Napok, Internet Fiesta, Ünnepi Könyvhét, jelentős évfordulók, emlékevek, gyermeknap. Ezek közül fontos kiemelni az OKN-s programokat a XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár nagy sikerű könyves vasárnapjával, valamint a XVII/4., a XVIII/1., és a XXI/1. könyvtárak csatlakozását a helyi gyermeknap eseményekhez olvasást népszerűsítő játékokkal, kedvezményekkel. Nemzetközi programok közül az International Game's Day és a Code Week programjaihoz kapcsolódtunk a XIX/1. Üllői úti könyvtár részvételével. Tematikus napok: Star Wars nap a X/4. Kőbányai Könyvtárban.

Olvasásnépszerűsítő és - fejlesztő programok: író-olvasó találkozók, vetélkedők, pályázatok, rendhagyó könyvtári órák, olvasáslánc (XXI/1.), írókurzus és személyiségfejlesztő olvasótábor diákoknak, Toldi és Moliere tematikus foglalkozás diákoknak (X/4.), tematikus foglalkozás óvodásoknak.

Ismeretterjesztő programok: Béka Bözsi kalandjai (XX/2.), csepeli helytörténeti előadások (XXI/1.), egészségvédő előadások (XVIII/3., XIX/1., XXI/1., XX/2., XXI/3.).

Személyiség-, önismeret és képesség-, készségfejlesztő programok: kézműves programok, pályázatok, vetélkedők, nyelvi klubok, baba-mama foglalkozások, használatképzés, biblioterápiás foglalkozások, zeneterápia, kézimunka foglalkozások, könyvklubok (XIX/1., X/4.)

Kiállítások: népszerűek a helyi alkotók alkotásait bemutató rendezvények, kamarakiállítások, vándorkiállítások - Galéria 18, Kőbányai Könyvtár kiállítótere, középiskolások rajzaiból, festményeiből bemutatott válogatások, képeslap-kiállítás, volt kolléga képei (Aknay Tibor).

Csatlakozás a helyi kezdeményezésű közösségi programokhoz: Bókay-kert, Havanna napok, Hunyadi-emlékvé Kőbányán, autómentes nap Rákoskeresztúron. Kamaraszínházi előadások, bábelőadások, mese-estek, koncertek: Figurina Bábszínház, MeTenors, Fabula Bábszínház.

A régió rendezvényeinek tagkönyvtárakra és napokra lebontott részletes listáját a *2.sz. melléklet* tartalmazza.

Városháza Kiadó

Alapvetések

A Városháza Kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár tagintézményeként 2015-ben újította meg tevékenységét. A Fővárosi Önkormányzat illetékes bizottságának döntésével, a FSZEK SZMSZ-ének módosításával a Kiadó 2015 januárjában kezdte meg működését. Feladata Budapest történetével és jelenével foglalkozó kiadványok megjelenítése.

A személyi feltételek a Kiadónál biztosítva vannak, három fő működteti a Kiadót: egy kiadóvezető, egy személyi asszisztens és egy pénzügyekkel foglalkozó alkalmazott. A Kiadó a FSZEK Központi épülete melletti irodaházban van elhelyezve, a Zenei Gyűjtemény épületében (Ötpacsirta u. 4. III. emelet), két bebútorozott irodában. A Kiadó munkáját számítógépek, telefonok illetve többfunkciós nyomtató-scanner-fax segíti.

Költségvetési támogatást a Fővárosi Önkormányzattól kap a Kiadó. A 2016-os év terveinek megvalósítását segítette, hogy a pénzügyi támogatásról a Fővárosi Önkormányzat költségvetési rendeletében februárban már határozott, így a kötelezettségvállalásokat korábban meg lehetett tenni, meg lehetett kötni a szerződéseket a könyvek elkészítésére. A Kiadó és a FSZEK munkáját nagymértékben segíti ez a döntés, ez a gyakorlat, mert így egész évben folyamatos lehet a könyvek megjelenítése.

2016-ban a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kezdeményezte, hogy tagja legyen a Magyar Könyvterjesztők és Könyvkiadók Egyesülésének, ez 2017. január elsejétől hatályos, így közvetve a Kiadó is az MKKE tagja.

Kiadványok

Elkészült *Sebestyén László – Hidvégi Violetta: Titkos udvarok* című könyve. Divat volt valaha a képes újságoknál, hogy poszterminőségben adtak közre egy-egy felvételt. Ezt a hagyományt újítja föl az ismert fotós, Sebestyén László, a maga nyelvén megfogalmazva: fadobozos, lábön álló, fekete-fehér felvételekre alkalmas „Klössz”- kamerájával a pazar pesti és budai paloták udvarait örökítette meg. Az ötven kép, ötven udvarhoz Hidvégi Violetta írt rövid ismertetőket, amelyek magyarul, németül és angolul olvashatók. (Megjelent: 2018. december; 700 pld; költség: 3.151 millió Ft)

Elkészült *Holló Szilvia Andrea – Zsigmond Gábor: Budapest, a Duna gyöngye - történelem a Duna partján* című könyv kézírata. Három éve jelent meg *A fatestű bárkától a tengerjáró óriásig - Hajóépítés Budapesten* című kötet a szerzők tollából. Ennek folytatása a főváros hajóközlekedését bemutató könyv. A könyv kiadása 2019 első felében várható.

A Kiadó folytatta a korábban sikeres sorozatot, a *Csak képeket*, de más, nagyobb formátumban. Ebben fotóművészek a sajátos látásmódjukkal mutatják be Budapestet, nem a turisztikai albumokból megszokott helyszínekkel és módon. Rövid bevezetéssel kezdődnek a kiadványok egy-egy fotóművész kritikus írásával. Az albumok magyar, angol és német nyelven olvashatók. 2018-ban egyszerre három album jelent meg.

- *Csak képek: Kálló Péter* (Megjelent: 2018. december; 700 pld; költség: 1.457 millió Ft)
- *Csak képek: Sebestyén László* (Megjelent: 2018. december; 700 pld; költség: 1.457 millió Ft)
- *Csak képek: Balla Demeter* (Megjelent: 2018. december; 700 pld; költség: 1.510 millió Ft)

A koncepció az, hogy két fiatalabb, illetve egy idősebb művész kap lehetőséget egyszerre, három különböző albumban. Balla Demeter 2017-ben hunyt el, ezzel az albummal tisztelgett a Kiadó emléke előtt.

Folyamatban van *Holló Szilvia Andrea: Reitter Ferenc élete, munkássága* című művének írása. A Kiadó terve az, hogy olyan személyiségeket mutasson be egy sorozat keretében, akik Budapest fejlesztésében jelentős szerepet játszottak, de kevésbé közismertek, miközben utca vagy tér viseli a nevüket. Reitter Ferenc részt vett a Duna-térképezés és az Al-Duna-szabályozás munkájában. Nagy szerepe volt a Fővárosi Közmunkák Tanácsa szakosztályfőnökeként Buda, Pest, majd az egyesített főváros városrendezésében. A dunai rakpart építése, a pesti Duna-szakasz szabályozása, valamint az Andrassy

út és a Nagykörút terve fűződik a nevéhez. Budapest csatornázási tervének kidolgozása is az ő munkája. A sorozat következő könyve a Wein Jánosról szóló mű, akinek a Főváros vízközmű, vízhálózatának létrehozásában vannak elvülhetetlen érdemei.

A Városháza Kiadó nyilvános megjelenései

Majkó Zsuzsanna – Ligetfalvi György: Városliget lexikon című, 2017-ben elkészült könyvét hivatalosan 2018 januárjában mutattuk be a Városliget Cafében jelentős érdeklődés mellett, mintegy 60 résztvevővel. Az a mintegy 100 hektárnyi terület, melyet ma Városligetként emlegetünk, jelentős szerepet töltött be Pest világvárossá válásában, a pesti társasági élet kialakulásában, a különféle tömegszórakoztatási formák meghonosodásában, a közterek használatának demokratizálásában. Emellett időről-időre szimbolikus térként funkcionált: a XIX. század végi nagy kiállításokon a nemzeti önazonosság reprezentatív kulisszáit szolgáltatta, a XX. században a politikai tömegrendezvények háttérét adta.

A Kiadó részt vett az Ünnepi Könyvhéten a Vörösmarty téren. Sikerült az új és régebbi kiadványokból jelentős mennyiséget értékesíteni. A legnépszerűbb könyv a Kiadótól 2018 januárjában megjelent *Ligetfalvi György – Majkó Zsuzsanna: Városliget lexikon* című munka volt.

2018 decemberében a *Titkos udvarok* és a *Csak képek* sorozat három könyvét mutattuk be a nagyközönségnek. A bemutató sikeres volt, mintegy 70 szakmai és nem szakmai érdeklődő vett részt a rendezvényen. A könyvekről az internetes és a nyomtatott sajtó is jelentetett meg cikkeket.

MELLÉKLETEK